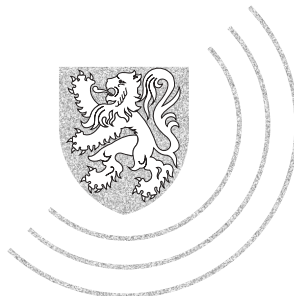


V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2002-2003

18 december 2002

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	35
Eerste advies van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding	65
Tweede advies van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding	81
Advies van de Raad van State	103
Ontwerp van decreet	113

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

1. Via brede communicatie naar een decreet

Dit decreet is tot stand gekomen na een breed en vrij lang communicatief proces met de bestaande sociaal-culturele organisaties.

Begin 2001 lanceerde de minister een ‘Bouwstenennota’ die mogelijke contouren aangaf voor een nieuw decreet en besluit voor sociaal-culturele verenigingen, vormingsinstellingen en bewegingen.

De bouwstenennota fungeerde als discussiedocument. De bouwstenennota ontlokte veel reacties, zowel in positieve als in negatieve zin. De tekst kon worden geraadpleegd via het Internet en er kon worden gereageerd via een publiek discussieplatform op de website van Socius, het steunpunt voor het sociaal-cultureel werk.

De tekst vormde ook het voorwerp van drie hearings die georganiseerd werden door Socius in maart en april 2001. De minister, het kabinet en de administratie Cultuur lichtten de uitgangspunten toe, waarna het publiek -voornamelijk uit de sector- opmerkingen kon formuleren en vragen kon stellen. Er werd eveneens een hearing georganiseerd voor de migrantenverenigingen, in samenwerking met het ICCM (Intercultureel Centrum voor Migranten).

Na de hearing en de discussie via het Internet, werd de discussie verder gezet in kleinere werkgroepen. Er werden werkgroepen opgericht, waarin telkens een viertal vertegenwoordigers van het FOV (de belangenbehartigende federatie van de organisaties in het Volksontwikkelingswerk), twee vertegenwoordigers van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding, twee medewerkers van Socius (en voor migrantenverenigingen ook ICCM), de administratie en het kabinet. Het ging om volgende werkgroepen : sociaal-culturele verenigingen, migrantenverenigingen, streekgerichte volkshogescholen, gespecialiseerde vormingsinstellingen, bewegingen en nieuwe beleidsinstrumenten (beleidsnota, beoordeling...).

Daarnaast werd een afzonderlijk overleg georganiseerd met de vormingsinstellingen die werken voor

personen met een handicap en met de syndicale vormingsinstellingen.

Het decreet werd voorgelegd aan de raad voor de Volksontwikkeling en Cultuurspreiding, die advies uitbracht op 22 januari 2002 en 11 september 2002.

2. Motieven voor een nieuw decreet

De motieven voor een nieuw decreet zijn :

- de noodzakelijke herwaardering en legitimering van het sociaal-cultureel volwassenenwerk ;
- de actualisering van de vier functies ;
- de versterking van de rol van de vrijwilligers op alle niveaus ;
- het versterken en vernieuwen van het sociaal-cultureel middenveld ;
- het streven naar een evenwicht tussen de lokale en de landelijke impulsen van beleid ;
- het geven van vertrouwen aan organisaties ;
- het stimuleren van visievorming binnen landelijke organisaties ;
- het reactiveren van de laboratoriumfunctie van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

In het voorliggende ontwerp van decreet wordt het begrip ‘volksontwikkeling’ niet meer gebruikt. Er wordt gesproken over ‘sociaal-culturele verenigingen, vormingsinstellingen en bewegingen’. Ook de amateurkunsten en een aantal andere werksoorten (bijv. basiseducatie en opbouwwerk) worden gerangschikt onder het sociaal-cultureel volwassenenwerk, maar ze vallen buiten het bestek van het voorliggende decreet.

In deze nota wordt sociaal-cultureel volwassenenwerk dus gelijkgesteld met wat traditioneel onder volksontwikkelingswerk wordt begrepen.

3. Situering in het cultuurbeleid 2000-2004

De kern van het cultuurbeleid wordt in de cultuurbeleidsnota als volgt geformuleerd.

“Cultuur is een centraal gegeven in de ontwikkeling van individu en samenleving.

Cultuurbeleid moet de voorwaarden scheppen die het individu in staat stellen op vanzelfsprekende wijze te komen tot persoonlijke ontplooiing en creativiteit en tot participatie aan de vorming van een rijke, democratische en gediversifieerde gemeenschap in Vlaanderen”.

De doelstellingen van de cultuurbeleidsnota zijn viervoudig :

- een rijk cultureel landschap mogelijk maken ;
- culturele competentie verhogen en cultuurparticipatie verruimen ;
- de stad als ruimte van cultuur herwaarderen ;
- internationalisering van cultuur.

Het cultuurbeleid beoogt de verhoging van de waarde van het culturele aanbod in al zijn verscheidenheid, zo ook de brede activiteitenwaaier van verenigingen, vormingsinstellingen en diensten.

Het schept ook de voorwaarden die het iedereen in Vlaanderen mogelijk moet maken zelfstandig en kritisch om te gaan met dat brede (onder meer sociaal-culturele) aanbod. Die voorwaarden bevorderen participerende ontmoeting en de vorming van een hechte samenleving. Die noodzakelijke verhoging en verruiming van de cultuurparticipatie is slechts zinvol indien ze gepaard gaat met een permanente zorg om de kwaliteit van het aanbod, van de culturele bemiddeling en toeleiding. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk met zijn specifieke functies heeft steeds tot doel gehad de competentie van de burgers te verhogen. Dat is overigens dé doelstelling van de werkvorm. Deze competentie wordt uitgedrukt in begrippen als emancipatie, persoonlijkheidsontwikkeling, zingeving, zelfstandig inhoud en vorm te geven aan een maatschappelijke en culturele situatie... In het sociaal-cultureel volwassenenwerk gebeurt het proces van competentieverhoging voornamelijk via groepen.

Het verenigingsleven kan actief bijdragen tot de herwaardering van de steden, tot gemeenschapsvorming en -versterking, tot revitalisering van wijken en buurten.

Maar ook in de globaliseringstendens van onze steeds groter wordende wereld moet het sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn verantwoordelijkheid opnemen. De internationale contacten van en uitwisselingen tussen de burgers zullen toenemen.

4. De civiele maatschappij en het sociaal-cultureel werk

Heel dikwijls wordt het sociaal-cultureel werk (zowel het jeugdwerk als het sociaal-cultureel volwassenenwerk) in verband gebracht met het behoud, het herstel en de versterking van het sociale weefsel.

We verstaan onder het begrip ‘sociaal weefsel’ de samenhang (het weefsel) tussen mensen, de verbanden tussen de mensen die via groepen bestaan of tot stand komen. In de 21ste-eeuwse samenleving zijn deze verbanden vaak losser en veranderlijker dan bij de vorige generaties.

Meestal wordt het begrip gebruikt in relatie tot territoriale omschrijvingen zoals een buurt, een dorp, een gemeente. Het is sterk onder de aandacht gekomen omdat de steden, of de delen ervan het probleem kennen van een uiteenvallend, losser of verdwijnend sociaal weefsel.

Waar we een patroon van samenhangende verbanden zien, noemen we het ‘gemeenschap’.

Ieder mens maakt deel uit van verschillende verbanden, van verschillende groepen van mensen.

In het sociale weefsel is er een ‘middenveld’ aanwezig. Dat middenveld is het geheel van structuren die buiten de formele, vaak politieke, beslissingsfora vallen. Typische middenveldstructuren zijn bijv. mutualiteiten, vakbonden, schoolgemeenschappen, verenigingen e.a. De kenmerken van deze structuren zijn uiteenlopend. Ze hebben maatschappelijk integrerende effecten, die leiden tot wat ook ‘burgerschap’ wordt genoemd. Het middenveld vormt maatschappelijk geëngageerde burgers. De dikwijls verzuilde structuren in het middenveld beïnvloeden in sterke mate de formele beslissingsorganen, soms in die mate dat bepaalde politici de drukkingsgroepen aanwijzen als bedreigend voor de democratisch verkozen organen.

Een minder beladen term is de ‘civil society’, de civiele maatschappij. Dit begrip verwijst minder naar macht, eerder naar de verantwoordelijkheid van de burger.

Het sociaal-cultureel werk is een actor in het middenveld. Maar haar macht is in de loop van de voorbije decennia steeds afgenomen. Het sociaal-cultureel werk is ontegensprekelijk een deel van de civiele maatschappij, in de zin dat het een socialise-

rende (deelname stimuleren aan het maatschappelijk leven) en een coördinerende (kwaliteit van de intermenselijke relaties verbeteren) functie heeft.

5. Een verantwoordelijkheid van verschillende overheden

De ondersteuning van de diverse werkvormen is geen unieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap. Wat van lokaal belang is, wordt in principe ondersteund door de lokale besturen. De provincies kunnen, indien ze dat wensen, deze initiatieven die van bovenlokaal belang zijn, op een geëigende en complementaire manier ondersteunen.

Het Vlaamse cultuurbeleid

- a. stimuleert en ondersteunt de organisaties van landelijk (Vlaams) / internationaal belang op een directe wijze ; zo ondersteunt de Vlaamse Gemeenschap de landelijke verenigingen, bewegingen en de gespecialiseerde vormingsinstellingen ;
- b. stimuleert en ondersteunt de organisaties van streekbelang, eventueel samen met de andere overheden ; zoals de streekgerichte volkshogescholen ;
- c. stimuleert de lokale besturen om hun eigen cultuurbeleid te ontwikkelen, opdat de lokale actoren (bijvoorbeeld verenigingen) maximale kansen zouden krijgen.

6. Het voorliggende ontwerp van decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk

Onder expliciete verwijzing naar de inhoud van de bouwstenennota kunnen de verdere contouren van de voorliggende regelgeving in grote lijnen als volgt toegelicht worden.

Algemeen kan gesteld worden dat dit ontwerp voortbouwt op de opdrachtverklaring, die in het kader van het project “Nieuwe Uitdagingen” werd geformuleerd als specifieke opdracht van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Deze verklaring is nog steeds actueel :

“De maatschappelijke opdracht behelst enerzijds het werken aan zingeving en emancipatie van mensen door het organiseren van vormingsprocessen waardoor mensen in staat gesteld worden zelfstan-

dig inhoud en vorm te geven aan hun maatschappelijke en culturele situatie.

Anderzijds speelt het volksontwikkelingswerk ook een belangrijke rol in het maatschappelijke debat over centrale maatschappelijke thema's. Het stimuleert grote groepen van de bevolking om actief deel te nemen aan de democratische discussie omtrent de toekomst van de samenleving en om mee richting te geven aan de beslissingen die worden genomen op diverse beleidsniveaus. Deze rol draagt ertoe bij dat de kwaliteit van het debat wordt verbeterd en dat het sociale weefsel wordt versterkt. Dit werk wordt gerealiseerd in een veelheid van werksoorten zoals het vormingswerk in verenigingen, organisaties en projecten voor volksontwikkelingswerk en de amateuristische kunstbeoefening.”

Het voorliggende ontwerp gaat voor één decreet met drie werksoorten die onderling de nodige verbanden hebben. De drie werksoorten zijn de verenigingen, de vormingsinstellingen en de bewegingen. Omwille van de grote onderlinge verwantschappen tussen de werksoorten, en omdat we streven naar een sociaal-cultureel beleid dat wordt gekenmerkt door een maximale integratie, wordt één decreet gemaakt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk, waarbij samenwerking en netwerkvorming, ook over de grenzen van de eigen werksoort heen, worden gestimuleerd.

We willen het sociaal-cultureel volwassenenwerk via het nieuwe decreet terugbrengen naar zijn ‘wortels’, naar zijn maatschappelijke en emancipatorische dimensie, zoals in de bovenvermelde opdrachtverklaring is opgenomen.

Het sociaal-cultureel volwassenenwerk wordt gekenmerkt door vier functies. Zij zijn nog steeds geldig. Alleen het begrippenkader is geactualiseerd.

De culturele functie heeft enerzijds betrekking op cultuur in brede zin (zingeving, normen, waarden en de wijze waarop deze in het dagelijks leven worden gesymboliseerd), en anderzijds engere zin (gericht op het verhogen van de participatie aan de cultuur die de samenleving te bieden heeft).

De educatieve functie slaat voornamelijk op de individuele competentieverhoging, voornamelijk via groepsgerichte vorming. Maar ze is breder omdat educatie in het sociaal-cultureel volwassenenwerk bijdraagt tot de verhoging van de competentie van de gemeenschap. Dat is niet de som van de competenties van individuen, maar de resultante van sociaal leren. Leerprocessen hebben niet alleen de bedoeling het individueel functioneren te verbeteren,

maar evenzeer het maatschappelijk functioneren te optimaliseren. De functie gemeenschapsvorming verwijst naar de ontmoeting, de versterking van het sociaal weefsel... Zie ook de verbanden met de vorige functies ;

De functie maatschappelijke activering is gericht op het maatschappelijk engagement en verantwoordelijkheid. Hieronder is ook de sociale actie verstaan.

Verenigingen worden gekenmerkt door een werking waarin de vier functies evenwichtig aanwezig zijn.

Vorminginstellingen worden gekenmerkt door twee dominante, doch niet exclusieve functies : de educatieve en de culturele functie. De educatie is verbonden met de gemeenschapsvormende rol van vormingsinstellingen.

Bewegingen worden voornamelijk gekenmerkt door twee functies : maatschappelijke activering en de educatieve (vooral informatieve) functie.

Het hieronder beschreven concept is mede ingekleurd door de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek 'Beleidsopties voor het sociaal-cultureel werk in Vlaanderen' onder leiding van Roger Oosterlinck.

Daarnaast werd rekening gehouden met een aanvullend en beperkt onderzoek naar de effecten van het gevoerde beleid inzake het allochtone verenigingsleven. Dit onderzoek werd geleid door Prof. Marc Verlot van het Steunpunt ICO (Intercultureel Onderwijs) van de Gentse universiteit.

6.1. Het verenigingsleven

De nieuwe en vernieuwende regeling voor de werkvorm van het sociaal-cultureel verenigingsleven gaat uit van de vaststellingen die te lezen zijn in voormelde bouwstenennota en die teruggaan op recent wetenschappelijk onderzoek van Elchardus, Matthijs/Bollaert, Hooghe en Laermans.

Uitgangspunt is de noodzakelijke en onvervangbare plaats van het verenigingsleven in de samenleving van vandaag. De Vlaamse overheid ondersteunt de verenigingen voor hun landelijke (Vlaamse) werking. De lokale afdelingen van verenigingen, die de basis vormen van het verenigingsleven, worden ondersteund door de gemeentelijke overheden. Via het decreet lokaal cultuurbeleid geeft de Vlaamse overheid aan lokale overheden

stimulansen om het lokale verenigingsleven stevige levenskansen te bieden.

Voor het landelijke verenigingsleven wordt voor de financiële ondersteuning uitgegaan van de reële participatie aan verenigingsactiviteiten ter plaatse. Bij de start van het decreet is dit de werking in de afdelingen zoals die vandaag via de dossiervorming gekend is en dus kwantitatief van aard. Hiervoor ontvangt de vereniging een basissubsidie.

Het voorliggende ontwerp voorziet reeds onmiddellijk voor de eerste beleidsperiode de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van de in te dienen beleidsplannen. Zij kan aanleiding geven tot een vermeerdering of vermindering van de voormelde basissubsidie. Samen vormen zij voor de vereniging de jaarlijkse subsidie-enveloppe, die in de voorliggende tekst telkens geldt als maximum subsidie voor de ganse beleidsperiode van vier jaar.

Vanaf de tweede beleidsperiode zijn de huidige kwantitatieve gegevens elementen van beoordeling zoals alle andere. De subsidie-enveloppe wordt van dan af bepaald vanuit de enveloppe van de vorige beleidsperiode, waarbij de beleidsplannen per beleidsperiode telkens voorwerp zijn van een inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling en aldus aanleiding kunnen zijn voor een vermeerdering of vermindering van de subsidie-enveloppe van de vorige beleidsperiode.

Het decreet bevat de noodzakelijke regels om de overgang van de huidige berekeningsbasis naar de nieuwe vlot te laten verlopen.

Het ontwerp voorziet tevens voldoende mogelijkheden om een nieuwe landelijke vereniging op te starten.

Voor de verenigingen van migranten vertrekt het voorliggende ontwerp van het uitgangspunt dat iedereen respect en waardering moet hebben voor elke culturele uiting van elke Vlaming. Elke Vlaming is iedereen die in Vlaanderen woont, ongeacht of die allochtoon af autochtoon heet. Het voorliggende decreet beoogt ruimte te bieden voor culturele eigenheid en identiteit en culturele diversiteit. Iedere cultuur heeft een volwaardige plaats.

Het voorliggende decreet wenst de huidige federaties in de toekomst op gelijke wijze te behandelen als de landelijke Vlaamse verenigingen, ook wat betreft het verplicht aantal afdelingen of groepen. Hierdoor wordt het draagvlak verstevigd en het landelijk karakter van de werking gewaarborgd.

Hiervoor beschikken de federaties over een voldoende tijd om zich te conformeren.

Vanaf de inwerkingtreding van het decreet wordt voor deze verenigingen een extrasubsidiëring voorzien voor projectwerking die ten goede komt aan de aangesloten afdelingen en groepen. Dit sluit aan bij de bekommernis van de overheid met betrekking tot de uitbouw van sterkere personeelskaders, de versterking van de interne democratie binnen het verenigingsleven en een verhoogde werking gericht op emancipatie via het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

6.2. De vormingsinstellingen

Onder verwijzing naar de inhoud van de bouwstenennota en de vaststellingen van onder meer Professor Laermans formuleert de voorliggende regeling voor de vormingsinstellingen een aantal fundamentele opties.

Deze opties zijn :

- een sterke zichtbaarheid en een stevige legitiemering van de niet-formele educatie in het geheel van levenslang en levensbreed leren, met de eigen en specifieke kenmerken : in een open aanbod, binnen de autonome levenssfeer en niet-beroepsgericht ;
- de aanwezige impliciete vormingsvraag omzetten in een expliciete vraag via een beleid van informatie, sensibilisatie en promotie ;
- een lage deelnamedrempel voor de bevolking ;
- streekgerichte volkshogescholen op basis van samenwerking per streek ;
- een actieve coördinatie van de niet-formele educatie met de nodige afspraken over taakverdeling ;
- een aanbod brengen in de autonome levenssfeer van de potentiële deelnemers ;
- een beter op elkaar afstemmen van de werking van de vormingsinstellingen voor personen met een handicap ;
- subsidiëring van gespecialiseerde vormingsinstellingen die een landelijke werking ontplooiën rond een thema waarin ze een grote expertise in ontwikkeld hebben ; zij werken op het terrein nauw samen met de streekgerichte volkshogescholen ;

- het beperken van beroepsgerichte vorming en bijscholing en van gesloten aanbod. Het betekent dat vormingsinstellingen voor dat gedeelte van hun werking één beleidsperiode de tijd krijgen om hun beroepsgericht vormingsaanbod om te buigen naar een pakket van niet-formele educatie. ;
- het loslaten van de verplichting dat elke educatieve medewerker van een vormingsinstelling jaarlijks minstens 500 uren aan programma's organiseert, en er daarvan zelf de helft leidt ;
- het vermijden van overlapping met het aanbod van het deeltijds kunstonderwijs ;
- een actieve samenwerking met het regionaal overleg in het kader van de Interface en andere coördinerende initiatieven.

6.2.1. De streekgerichte volkshogeschool

Dit is een pluralistisch streekgericht samenwerkingsverband dat tot doel heeft het bereiken van één enkel gestructureerd en gecoördineerd niet formeel educatief aanbod in de betrokken streek. Dit aanbod wordt aan de deelnemer in zijn vrije tijd gebracht enerzijds via eigen programma's gericht op de behoeften van de individuen uit het verzorgingsgebied en anderzijds via een coördinatie van het niet-formele aanbod van andere culturele organisatoren aanwezig in de streek. De eigen programma's bevatten een algemeen en breedsporig cursusaanbod en zijn open voor deelnemers die zich vrij kunnen inschrijven.

De volkshogeschool staat tevens in voor de coördinatie, de afstemming en de promotie van het niet-formele educatieve aanbod van alle andere culturele actoren in de streek. Ze is als dusdanig enig in de streek. Een volkshogeschool is niet "ingebouwd" in een andere organisatie.

Voor de afbakening van de regio's, waarbinnen volkshogescholen worden opgericht, wordt geopteerd voor de indeling die binnen die regeling betreffende de Edufora gehanteerd wordt. Er wordt met andere woorden uitgegaan van 13 volkshogescholen. Dit geeft de mogelijkheid voor de volkshogescholen om als vertegenwoordigers van de non-formele educatie te participeren in het regionaal overleg in het kader van de Interface.

Verwijzend naar de opties (cf. supra) is het basisuitgangspunt voor de werking van een volkshogeschool een werking binnen de gedefinieerde niet-formele educatie : niet beroepsgericht, een pro-

gramma-aanbod dat plaats heeft binnen de autonome levenssfeer van de deelnemer en dat wordt gerealiseerd via een open aanbod. Dit laatste is er wanneer het op eigen initiatief van de volkshogeschool doorgaat of wanneer het georganiseerd wordt door een derde culturele aanbieder (bijvoorbeeld een cultuurcentrum, een cultuurdienst...) in samenwerking met de volkshogeschool.

Ter voorbereiding van dit nieuwe beleid wordt voorzien in een vrij lange overgangperiode

Het steunpunt Socius staat in voor de externe coaching, heel dicht bij de volkshogescholen. Het werkt een model uit voor de oprichting van een volkshogeschool.

6.2.2. Landelijke vormingsinstellingen

6.2.2.1. Gespecialiseerde vormingsinstellingen

Een gespecialiseerde vormingsinstelling is een sociaal-culturele organisatie die zich toelegt op niet-formele educatie. Ze voldoet tevens aan de volgende criteria :

- zij is gespecialiseerd in de ontwikkeling van een educatief aanbod rond een maatschappelijk relevant thema ;
- zij bouwt een werking uit aan de hand van aangepaste sociaal-culturele methodieken ;
- zij is een autoriteit in haar vakgebied ;
- zij motiveert en geeft een maatschappelijke verantwoording voor de noodzaak voor haar bestaan als gespecialiseerde vormingsinstelling ;
- zij heeft een landelijke werking ;
- zij heeft een geëxpliciteerde visie op haar educatieve opdracht, al dan niet vertrekkend vanuit een waardeoriëntatie ;
- zij heeft een zekere schaal (presteert minimum 1000 uren vorming).

Het programma-aanbod van een gespecialiseerde vormingsinstelling wordt beschreven in een beleidsplan. De beoordeling van het programma-aanbod, onder meer op de bovenvermelde karakteristieken, gebeurt tevens vanuit het beleidsplan en de geformuleerde strategische opties en geoperationaaliseerde doelstellingen. Zij zijn dan ook de enige verantwoording voor eventuele en zeer beperkte

uitzonderingen op de gedefinieerde uitgangspunten met betrekking tot het programma-aanbod.

De uitzonderingen gelden voor programma's met een gesloten karakter voor doelgroepen met een educatieve achterstand en voor kaders uit de culturele sector. Hier staan kwantitatieve beperkingen op.

Drie maanden na de goedkeuring van het decreet kan elke vormingsinstelling, erkend en gesubsidieerd op basis van het huidige decreet een aanvraag voor subsidiëring als gespecialiseerde vormingsinstelling indienen. Dit gebeurt via een dossier dat aangeeft dat de vormingsinstelling voor een minimum van 1000 erkende uren een huidige gespecialiseerde werking heeft rond een thema of een cluster van nauw verwante thema's. Een adviescommissie doet enerzijds een uitspraak over de al dan niet gespecialiseerde werking rond een thema of een cluster van nauw verwante thema's dat in dat dossier aan de orde is. Verder geeft zij het aantal uren aan dat als gespecialiseerde werking aanvaard kan worden. Zij houdt daarbij geen rekening met het feit of het vormingsaanbod zich afspeelt binnen de niet-formele educatie of dat het aanbod wordt gebracht via een open aanbod en binnen de autonome levenssfeer. Een aantal huidige vormingsinstellingen brengen namelijk een sterk beroepsgericht of gesloten aanbod dat hoewel maatschappelijk zinvol, slechts in beperkte mate thuishoort bij cultuur. Via deze regeling wordt – enkel tijdens de eerste beleidsperiode – aan de vormingsinstellingen de kans geboden hun eventuele gesloten, beroepsgerichte aanbod om te buigen naar, uit te zuiveren tot een niet-formeel en open aanbod.

Wat voorafgaat geldt tevens voor de vormingsinstellingen die vandaag nog als vzw werkzaam zijn in een erkend samenwerkingsverband. Zij kunnen onder dezelfde voorwaarden ook een aanvraag als gespecialiseerde vormingsinstelling indienen.

Aan de vormingsinstelling die in het raam van het decreet van 19 april 1995 een fusie aanging van voordien afzonderlijke rechtspersonen wordt de mogelijkheid geboden om onder dezelfde voorwaarden een aanvraag in te dienen zij het dat zij maximaal twee specialiteiten kan aantonen.

De uren die niet worden weerhouden als gespecialiseerde werking, kunnen worden geïntegreerd in een volkshogeschool.

Voor de eerste beleidsperiode wordt de subsidiëring van de huidige vormingsinstellingen, erkend

op basis van het decreet van 1995, bepaald op basis van het aantal weerhouden uren. Voor deze beleidsperiode wordt, op basis van een forfaitaire kostprijs per weerhouden uur, per gespecialiseerde vormingsinstelling een globaal bedrag vastgesteld, uiteraard mits goedkeuring van het beleidsplan door dezelfde adviescommissie zoals hierboven omschreven. Deze berekeningswijze vormt het basissubsidiebedrag.

Reeds vanaf de eerste beleidsperiode maakt het beleidsplan van de gespecialiseerde vormingsinstelling het voorwerp uit van een inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling door een adviescommissie. Deze beoordeling kan aanleiding geven tot een vermeerdering of vermindering van de voormelde basissubsidie. Samen vormen zij voor de gespecialiseerde vormingsinstelling de jaarlijkse subsidie-enveloppe, die in de voorliggende tekst telkens geldt als maximum subsidie voor de ganse beleidsperiode van vier jaar.

Jaarlijks zal de administratie de werking van de gespecialiseerde vormingsinstelling evalueren op basis van een analyse van haar programma-aanbod. Daarbij gaat zij het urenpakket na dat gebracht wordt in een open aanbod, binnen de autonome levenssfeer en niet beroepsgericht is.

Vanaf de tweede beleidsperiode wordt de subsidie-enveloppe bepaald op basis van het aantal uren die volledig kunnen worden gesitueerd in een open aanbod, binnen de autonome levenssfeer en dat niet beroepsgericht is. Verder zijn de beleidsplannen per beleidsperiode telkens voorwerp van een inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling en kunnen aldus aanleiding zijn voor een vermeerdering of vermindering van de subsidie-enveloppe van de vorige beleidsperiode.

Per beleidsperiode kunnen ook drie nieuwe vormingsinstellingen worden gesubsidieerd.

Een belangrijk aandachtspunt in de voorliggende regelgeving is de relatie tussen de volkshogescholen en de gespecialiseerde vormingsinstellingen. In deze relatie is het sleutelbegrip “complementariteit”. Zij wordt uitgeschreven in een aantal uitgangspunten die de vertaling zijn van een aantal principes : waar de werking van de volkshogeschool veeleer “in de breedte” ligt, situeert de werking van de gespecialiseerde vormingsinstelling zich vooral “in de diepte”. Zij uit zich ook in de “bevoorrechte klant”-relatie van de volkshogeschool met de gespecialiseerde vormingsinstelling. Vanaf de tweede beleidsperiode is de mate waarin gespecialiseerde vormingsinstellingen samenwer-

ken met volkshogescholen één van de beoordelingselementen waarop een adviescommissie zich baseert bij haar beoordeling van het beleidsplan.

6.2.2.2. Het syndicaal vormingswerk

Het educatief werk dat ontwikkeld wordt door de syndicale vormingsinstellingen, beoogt het versterken van individuele en gemeenschapscompetenties en is als dusdanig uitdrukkelijk te verbinden met burgerschap en sociale actie. Deze educatieve activiteiten, in grote mate geschoold op praktijkgericht leren, zijn belangrijk voor hele groepen van werknemers : zij maken hen bewust van bestaande maatschappelijke ongelijkheden en geven tegelijk mogelijkheden aan om deze weg te werken en op te komen voor een meer rechtvaardige samenleving.

Dit vormingswerk wordt op zijn waarde geschat en moet verder ondersteund worden.

De vormingsinstellingen die erkend zijn op basis van decreet van 19 april 1995, en die een werking ontplooiën binnen een representatieve vakorganisatie, blijven gesubsidieerd, voor zover ze samenwerken. Per representatieve vakorganisatie wordt slechts één samenwerkingsverband gesubsidieerd.

Net zoals bij de andere vormingsinstellingen geldt de algemene erkenningvoorwaarde dat het steeds moet gaan om een open aanbod, maar het wordt voor deze organisaties op een aangepaste wijze ingevuld. Het gaat immers om vormingswerk dat zich richt op een specifieke groep van mensen die actief zijn in een vakbond of werkloos zijn, maar dat qua inhoud een algemene maatschappelijke en persoonsgerichte ontwikkeling omvat.

6.2.2.3. Vormingsinstellingen voor personen met een handicap

De uitgangspunten / ordeningselementen voor de regeling voor de vormingsinstellingen voor bijzondere doelgroepen zijn de volgende : een voldoende schaalgrootte via de creatie van een samenwerkingsverband ; de beheersbaarheid, ook van de budgetten ; een voldoende professionalisering in de structuren ; een voldoende landelijk karakter in het bereik en de spreiding.

Voor de nieuwe landelijke instellingen (samenwerkingsverbanden) gelden volgende oogmerken :

- een bereik over heel Vlaanderen waarbij een afstemming tussen de instellingen op het vlak van

de doelgroepen mogelijk is evenals op het vlak van urenvolume en subsidievolume ;

- er moeten samenwerkingsverbanden ontstaan (federatieve verbanden), die vanuit verwantschappen worden opgebouwd – vanuit de methodiek of vanuit de doelgroepbenadering of vanuit filosofische overtuiging ; de samenwerkingsverbanden komen op vrijwillig initiatief tot stand ;
- via de techniek van de beleidsplanning kan meer resultaat worden verkregen. De eerste beleidsperiode wordt gebruikt om via de beleidsplannen een beter zicht te krijgen op wat er vandaag is ;
- het te presteren aantal uren als rechtstreekse norm voor subsidiëring wordt losgelaten omdat er met het beperkte aantal actoren duidelijke afspraken kunnen gemaakt worden ;
- het decreet voorziet niet in een beoordeling van beleidsplannen omwille van het feit dat de federaties geen concurrenten zijn. Er wordt wel een adviescommissie voorzien, die, ter ondersteuning van de werking, advies kan uitbrengen.

6.2.2.4. Een vormingsinstelling voor gedetineerden

Sinds 1994 is het sociaal-cultureel werk in een aantal gevangenissen officieel geïntroduceerd door middel van het proefproject sociaal-cultureel werk van de Vlaamse Federatie voor Forensisch Welzijnswerk.

Intussen is duidelijk geworden dat het sociaal-cultureel werk in gevangenissen meer is dan het registreren van vormingsbehoeften bij gedetineerden en het zoeken naar geschikte sociaal-culturele organisaties die voor de uitvoering van bepaalde programma's kunnen instaan.

De toeleiding op zich vergt al een zeer specifieke strategie.

De ervaring leert dat binnen de gevangenissen gedetineerden geen uniform bijzondere doelgroep zijn.

Daarom wordt momenteel gewerkt met gediversifieerde sociaal-culturele dynamieken voor de aparte subgroepen van gedetineerden.

Sociaal-cultureel werk binnen de gevangenis is gericht op persoons- en functionele vorming naast het vergroten van sociale vaardigheden, het sensi-

biliseren voor sociale verbanden, kunstzinnige vorming met als uiteindelijk doel de reïntegratie in de samenleving na de detentie te vergemakkelijken.

Door de subsidiëring van één pluralistische vormingsinstelling voor gedetineerden willen we het sociaal-cultureel werk in de gevangeniscontext ondersteunen en verder uitbouwen.

6.3. De bewegingen

Een beweging is een organisatie die inhoudelijk gespecialiseerd is rond een maatschappelijk thema of een cluster van nauw verwante thema's, initiatieven ontwikkelt in Vlaanderen en Brussel voor een ruim publiek, actief is op het terrein van sensibilisatie, maatschappelijke actie en educatie en die gericht is op maatschappelijke verandering.

De beweging moet het ruime publiek bereiken, en kan zich dus in haar werking niet beperken tot de eigen leden (zo ze die zou hebben). Dit ruime publiek aanspreken doet zij via een brede waaier van activiteiten die zich richten naar de bevolking hetzij rechtstreeks in een eerst-lijn-relatie dan wel door bemiddeling van derden in een tweede-lijn-relatie.

De werking op de tweede lijn moet steeds dienstig zijn voor de werking op de eerste lijn. Directe publieksgerichtheid moet steeds aanwezig zijn.

De werking van een beweging situeert zich in essentie op maatschappelijk relevante thematische domeinen en kan dus niet opgaan in een doelgroepbenadering. Het is het maatschappelijk relevant karakter van een thematische werking van een beweging dat bij elke beleidsperiode bepalend is voor het al dan niet subsidiëren van die beweging.

Een doelgroepgerichte werking is niet aanvaardbaar. Wel kan een thema te maken hebben met specifieke groepen in de samenleving (bijvoorbeeld kansarmoede) maar de werking van de beweging moet gericht zijn op een ruim publiek.

De beweging kan een inhoudelijke benadering voorstaan vanuit een welbepaalde visie doch het waardestelsel zelf of de verspreiding van een gedachtegoed is niet het voorwerp van een subsidie-regeling voor bewegingen. Het waarde kader is een hulpmiddel en geen doel op zich. Dit betekent dat ideologieën, politieke partijen en godsdiensten expliciet uit deze regelgeving uitgesloten zijn.

Door de werking van de beweging te situeren binnen Vlaanderen en Brussel wordt aangegeven dat

de werking van een beweging in de zin van het decreet steeds een landelijk karakter heeft.

7. Steunpunt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk

Het steunpunt is een autonome organisatie die voor het werkveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk de hiernavolgende kernopdrachten vervult :

- 1° praktijkondersteuning ;
- 2° praktijkontwikkeling ;
- 3° beeldvorming en communicatie.

Een steunpunt is geen lange arm van de overheid (administratie en/of minister), evenmin van de discipline, werkvorm of sector. Een steunpunt werkt autonoom. Het fungeert als tussenpersoon, als katalysator tussen beleid en werkveld (artiest, organisatie, vereniging...), tussen universiteiten en publiek, tussen informatie en educatie, tussen overheid en praktijk, tussen de maatschappij en de cultuurpraktijk. Een steunpunt werkt coördinerend en brengt zo (meer) efficiëntie tot stand.

Het steunpunt vervult haar kernopdrachten door middel van activiteiten als begeleiding, deskundigheidsbevordering en implementatie van kwaliteitszorg, onderzoek, ontwikkeling en gegevensverzameling, informatie en communicatie, vertegenwoordiging en internationale samenwerking.

Het steunpunt overlegt met de andere steunpunten inzonderheid met de andere steunpunten uit het beleidsveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

De Vlaamse regering kent het steunpunt per beleidsperiode een jaarlijkse subsidie-enveloppe toe.

Voor de uitvoering van de kernopdrachten zal de Vlaamse regering met het steunpunt per beleidsperiode een beheersovereenkomst afsluiten waarin de samenstelling, de werking en specifieke opdrachten, het toezicht, de middelen en de procedure gespecificeerd worden.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel verwijst naar de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 2

In dit artikel worden de basisbegrippen, en tegelijkertijd het toepassingsgebied van dit decreet, toegelicht en vastgelegd.

Het sociaal-cultureel werk als beleidsveld omvat verschillende domeinen of onderdelen : de openbare bibliotheken, de cultuurcentra, de amateurkunst, het lokaal cultuurbeleid ... Het omvat tevens datgene wat voorheen onder de noemer volksontwikkelingswerk werd gevat en in dit decreet een nieuwe denominatie krijgt : het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Tot het toepassingsgebied van het decreet behoren alle initiatieven die de cultureel-maatschappelijke ontplooiing van volwassenen bevorderen en dit door vrijwillig engagement van degene die aan de activiteit deelneemt, los van enig schoolverband of iedere vorm van beroepsopleiding, bijscholing, omscholing, nascholing... De notie 'los van enig schoolverband' wordt ingeschreven om uit te sluiten dat een sociaal-culturele organisatie zelf een onderdeel van het curriculum van een schoolse opleiding realiseert.

Essentieel in de benadering binnen het beleidsonderdeel van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is de gehanteerde methodiek, die een sociaal-culturele eigenheid moet vertonen. Het onderzoek van Prof. Herman Baert 'Project sociaal-culturele methodiek : concept en methodiekontwikkeling' komt tot een beschrijving van het concept "sociaal-culturele methodiek". Deze beschrijving wordt integraal in dit artikel weergegeven.

De punten 3° tot en met 6° van dit artikel omschrijven de vier functies van het sociaal-cultureel volwassenenwerk via een actualisering van het begrippenkader. Het gaat om de gemeenschapsvormende

functie, de culturele functie, de maatschappelijke activeringsfunctie en de educatieve functie. De definiëring van de verschillende werkvormen in de punten 8° tot en met 11° van dit artikel gaat gepaard met een functietoewijzing op basis van deze vierdeling.

Het sociaal-cultureel volwassenenwerk dat tot uiting wordt gebracht in volkshogescholen en gespecialiseerde vormingsinstellingen wordt afgebakend aan de hand van het begrip niet-formele educatie. De definiëring van het begrip niet-formele educatie gaat terug op een begrip met een inhoud die internationaal is bepaald. De “geïstitutionaliseerde” vorm verwijst naar de specifieke kenmerken van het begrip “educatie” als een bewust en doelgericht scheppen van voorwaarden en organiseren van activiteiten en leerprocessen, terwijl de rest van deze definitie verwijst naar de specifieke invalshoek voor de educatieve veranderingsprocessen waarmee vanuit het sociaal-cultureel werkveld op een bepaalde behoefte wordt ingespeeld. Het gaat dan om educatie waarbij de deelnemer zijn kennis, inzicht en vaardigheden vergroot voor zichzelf en voor anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het functioneren in de samenleving.

In de verdere vaststelling van de subsidievoorwaarden van het educatief aanbod van de verschillende actoren, actief in het sociaal-cultureel volwassenenwerk, in het bijzonder de volkshogescholen en de gespecialiseerde vormingsinstellingen, worden aan deze definitie beperkingen opgelegd.

In dit artikel worden tevens de belangrijkste werkvormen uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk gedefinieerd, die het voorwerp zijn van deze regeling : de vereniging, de volkshogeschool, de gespecialiseerde vormingsinstelling, de beweging.

Tegelijk worden in dit artikel een aantal instrumenten in hun definitie vastgelegd. Zo is er het beleidsplan. Het is in deze regeling hét basisinstrument voor de verdere subsidiëring van de verschillende organisaties binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Andere elementen zoals programma, thema, open aanbod, afdeling of groep, behoeven een eenduidige omschrijving omwille van de duidelijkheid en het verdere gebruik ervan in het decreet. Hetzelfde geldt voor het steunpunt.

Een belangrijk aandachtspunt in het gedefinieerde begrippenarsenaal is het begrip landelijk karakter. Binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk als beleidsdomein is de subsidiëring van organisaties

een aangelegenheid van het Vlaamse bestuursniveau. Dit impliceert dat voorwaarden worden geschapen voor initiatieven en organisaties met een duidelijk aantoonbaar landelijk karakter. Dit houdt in dat ofwel activiteiten ontplooid worden in minstens vier Vlaamse provincies of dat een publieksbereik kan aangetoond worden in minstens vier Vlaamse provincies.

Artikel 3

Dit artikel formuleert de doelstelling van het decreet.

Eén van de doelstellingen van het cultuurbeleid is te komen tot de vorming van een gemeenschap van competente en geëmancipeerde personen. Hiertoe wil de overheid de noodzakelijke voorwaarden scheppen via de financiële ondersteuning van organisaties die hiertoe een bijdrage willen en kunnen leveren.

Artikel 4

Voor het bereiken van haar doelstellingen in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk doet de Vlaamse overheid een beroep op de verschillende soorten bestaande organisaties. Zo doet zij een beroep op het verenigingsleven.

Dit artikel bepaalt de voorwaarden voor erkenning van de verenigingen.

Een eerste voorwaarde betreft de vereiste van rechtspersoonlijkheid in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk.

Wat de aangesloten afdelingen en groepen betreft is er een duidelijke evolutie. De landelijke verenigingen worden momenteel ondersteund op basis van hun aantal geldige lokale afdelingen of groepen. De geldigheid wordt bepaald op basis van hun werking (het aantal activiteiten) met een minimum aantal deelnemers. Het is een zuiver kwantitatief systeem.

Op zich is de ééndimensionale verdeling van de subsidies volgens het aantal afdelingen geen slechte basis – want aansluitend bij het reële, zinvolle niveau van de werking – maar het besteedt te weinig aandacht aan de kwaliteit van de werking. De lokale afdelingen of groepen zijn en blijven de basis van een vereniging. Deze zelforganisaties bestaan

uit vrijwilligers die verantwoordelijkheid opnemen voor de bestuurlijke en de inhoudelijke aspecten van de werking.

In de voorliggende regeling is geopteerd voor een lagere norm voor erkenning (vijftig afdelingen) om de reguliere instap in het decreet voor organisaties gemakkelijker te maken. De artikelen 13 en 14 voorzien tevens in de mogelijkheid om in eerste instantie een startsubsidie te bekomen. Dit alles om mogelijke nieuwe ontwikkelingen in deze sector vanuit de Vlaamse overheid zo spoedig als mogelijk te kunnen ondersteunen, zo organisaties die op deze ontwikkelingen inspelen zich effectief aandienen.

Tegelijk wordt evenwel gewaakt over een voldoende evenwichtige spreiding van de aangesloten afdelingen of groepen via de vereiste dat per provincie een minimale aanwezigheid van tien afdelingen of groepen actief zijn. Rekening houdende met een aantal realiteiten wordt het landelijk karakter van een vereniging bepaald op een aanwezigheid in minstens drie provincies.

De geldigheid van afdelingen of groepen wordt aangetoond door middel van een registratiesysteem (afdelingsfiches), waarvan de regels in het uitvoeringsbesluit nader zullen bepaald worden. Deze gegevens moeten ook toelaten meer en betere cijfergegevens omtrent de werkvorm te genereren dan vandaag het geval is. Eén en ander zal in opdracht gebeuren door het steunpunt.

Andere belangrijke aspecten vereist voor een erkenning als vereniging is de rol van de vrijwilligers in de organisatie, de democratische opbouw van de organisatie en de autonomie van de organisatie op vlak van werking, personeel en financiën.

Gelet op de mogelijkheid die het decreet voorziet tot het bekomen van startsubsidies wordt de eerste volwaardige procedure voor erkenning slechts voorzien voor de tweede beleidsperiode. Ingeval erkenningen van nieuwe verenigingen reeds voor de eerste beleidsperiode zouden mogelijk zijn, zou dit betekenen dat de nieuwe verenigingen moeten voldoen aan de vereiste van erkenning met betrekking tot het registratiesysteem. Aangezien op het ogenblik dat de aanvraag zou moeten worden ingediend de regels waaraan dit registratiesysteem moet voldoen niet gekend zijn is dergelijke aanvraag voor de eerste beleidsperiode niet mogelijk.

De procedureregels voor de erkenning, de intrekking van de erkenning en de beroepsprocedure worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

De vierde paragraaf van dit artikel voorziet in een automatische erkenning van de bestaande verenigingen op basis van het aantal afdelingen of groepen waarvoor zij in het werkjaar 2000 gesubsidieerd werden. Dit aantal afdelingen of groepen vormt de basis voor de toepassing van de subsidie-regels vervat in de hiernavolgende artikelen.

Het beschikken over een registratiesysteem van de afdelingswerking dat voldoet aan de vereisten die terzake in het uitvoeringsbesluit zullen worden uitgeschreven, is voor de verenigingen met een automatische toegang tot het decreet natuurlijk problematisch aangezien deze vereisten op dit ogenblik nog niet gekend zijn. In overleg met de sector en het steunpunt worden terzake afspraken en regels vastgelegd die dergelijk registratiesysteem een maximale functionaliteit moeten geven ten behoeve van de overheid, de werksoort en de vereniging zelf. De verenigingen met automatische toegang beschikken dan ook over een gans jaar 2004 om aan deze vereiste voor erkenning tegemoet te komen.

Hiertoe behoren tevens de verenigingen van migranten. Voor hen gelden dezelfde voorwaarden voor erkenning en subsidiëring als voor het Vlaamse verenigingsleven. Via de overgangsbepalingen, in het bijzonder artikel 55, wordt deze organisaties de tijd en de nodige stimuli gegeven om tegen de tweede beleidsperiode aan de norm van vijftig afdelingen of groepen en de landelijke spreiding te voldoen.

Artikel 5

Dit artikel, evenals artikel 6, bepaalt in algemene termen de voorwaarden waaraan een erkende vereniging moet voldoen om effectief een financiële ondersteuning te bekomen in de vorm van een subsidie.

De vereniging moet een beleidsplan indienen voor de betrokken vierjarige beleidsperiode. Dit beleidsplan omvat de totaliteit van de werking van de vereniging en verantwoordt de subsidie.

Belangrijk voor de opmaak van een realistisch beleidsplan is het tijdig beschikken over de correcte informatie met betrekking tot de beschikbare subsidie voor elke vereniging. De subsidieregels, waarover verder, zijn zo opgesteld dat de vereniging voor elke beleidsperiode zekerheid heeft over de grootte van haar basissubsidie.

Verder is er de vereiste om in de werking rekening te houden met principes van integrale kwaliteitszorg. De aandacht voor de kwaliteitszorg in de eigen organisatie is een bekommernis die vandaag zeker ook aanwezig is doch zij wordt hier expliciet als voorwaarde voor subsidiëring gesteld.

Aangezien in de voorliggende regelgeving de aandacht in eerste instantie uitgaat naar aspecten van kwaliteit onder meer via de opmaak van een beleidsplan en de beoordeling ervan door een adviescommissie (zie verder) en de kwantitatieve gegevens slechts indirect voorwerp zijn van subsidie bepaling is een bijkomende voorwaarde gesteld met betrekking tot het verstrekken (in de gevraagde vorm) van alle nuttige en noodzakelijke gegevens met betrekking tot de werking.

Een andere vereiste betreft de noodzakelijke garantie van professionaliteit. Hierdoor wordt de vereiste gesteld van de aanwezigheid van minstens één voltijds equivalent personeelslid in de vereniging. Voor de grote(re) verenigingen wordt deze vereiste opgetrokken tot de regel dat minstens tweederden van de subsidie moet besteed worden aan de vergoeding van medewerkers. Op welke wijze aan deze vereiste invulling wordt gegeven door de vereniging (via personeelsleden in vast dienstverband dan wel via de inschakeling van deskundige medewerkers op een minder duurzame basis ...) is voorwerp van eigen beleid van de vereniging en vindt uiteindelijk zijn grond in het beleidsplan en zijn weerslag in het financieel en personeelsplan.

Verdere vereisten voor het bekomen en behouden van subsidies zijn de documenten die jaarlijks ter verantwoording moeten bezorgd worden : jaarplan en begroting, jaarverslag en financieel verslag.

Tenslotte wordt een evidente voorwaarde voor subsidiëring geëxpliciteerd : een vereniging gebruikt in alle aspecten van haar werking het Nederlands als voertaal. Het is evident dat ook bij activiteiten van migrantenverenigingen het Nederlands de voertaal is. Nochtans kan het voorkomen dat migranten nog onvoldoende de Nederlandse taal beheersen, waardoor het gebruik van de moedertaal aangewezen is. Dit is en blijft dan wel de uitzondering.

Artikel 6

Per beleidsperiode en naar aanleiding van elke nieuwe beleidsperiode vindt voor de erkende verenigingen die subsidies beogen en dus een beleids-

plan indienen, een inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van de beleidsplannen plaats door een adviescommissie. Aan de hand van de in de in paragraaf 2 van dit artikel vermelde beoordelingselementen maakt de adviescommissie een rangorde op van de beoordeelde beleidsplannen. Zij doet dit binnen een vijftal categorieën gaande van positief naar negatief.

De beoordelingselementen die de adviescommissie hanteert om te komen tot de rangorde hebben betrekking op de feitelijke werking van de organisatie en de wijze waarop en de mate waarin zij er in slaagt invulling te geven aan de essentiële opdrachten van “vereniging zijn” en op die manier vanuit haar eigen missie en doelstellingen bijdraagt tot de doelstelling van dit decreet en van het beleid inzake sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Het gaat dan om de vertaling van de vier functies in de dagelijkse werking, de aspecten van begeleiding van de aangesloten afdelingen of groepen, het aantal en de evolutie van het aantal aangesloten afdelingen of groepen, het eigen vrijwilligersbeleid, de acties die ondernomen worden met het oog op de verruiming, verbreding, intensifiëring, verschuiving en stabilisering van de participatie van de leden (en niet-leden), de communicatie met de leden (tijdschrift ...), de landelijke acties, de aandacht voor culturele diversiteiten en de inspanningen die geleverd worden om de allochtone gemeenschap in en bij de werking te betrekken, het creëren van experimenteerruimte in het verlengde van de werking van de vereniging.

De inspanningen tot samenwerking tussen autochtonen en allochtonen ligt bij beide soorten organisaties. De culturele diversiteit kan ook betrekking hebben op de “andere” culturen van bijvoorbeeld kansarmen, laaggeschoolden ...

Een bijkomende beoordelingselement in de eerste beleidsperiode is het recente werkingsverleden van de vereniging. Dit betekent dat de werkingsverslagen 2000 en 2001, de meest recente voltooide werkingen op het ogenblik van het indienen van het beleidsplan voor de eerste beleidsperiode, mee ingebracht worden voor de beoordeling van het beleidsplan.

Verder zijn er nog een aantal beoordelingselementen die minder betrekking hebben op de inhoudelijke werking van de vereniging als dusdanig doch die voor de beoordeling van het beleidsplan als beleidsdocument voor de eigen organisatie en voor de buitenwereld ook van wezenlijk belang zijn : de interne coherentie en de realiteitswaarde ervan,

evenals de transparantie ervan in samenhang met de begroting. Zij worden door de administratie onderzocht.

Vanaf de tweede beleidsperiode is er voor de adviescommissie een bijkomend beoordelingselement, met name het resultaat van de evaluatie van het beleidsplan van de vorige beleidsperiode.

Artikel 7

Aan de Vlaamse regering wordt de bevoegdheid verleend om een aantal aspecten nader te regelen : de procedure voor de aanvraag voor subsidiëring, de procedure voor de beoordeling van de beleidsplannen, de samenstelling van de adviescommissie, alsook de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan.

Artikel 8

De artikelen 8 tot en met 12 hebben betrekking op de vaststelling van de subsidies : algemeen, voor de eerste beleidsperiode en voor elke volgende beleidsperiode.

Artikel 8 geeft aan dat voortaan met jaarlijkse subsidie-enveloppen gewerkt wordt. Deze enveloppe bestaat uit een basissubsidie die, met inachtneming van de artikelen 9 tot en met 12, voor elke vereniging eenduidig vaststelbaar is.

Hierbij is in artikel 9 uitgegaan van een subsidiebedrag dat een leefbare werking van een vereniging moet mogelijk maken : in casu is dit (zie artikel 12) voor een nieuwe vereniging de afdelingswaarde van 2230 euro voor vijftig afdelingen of groepen of een jaarlijkse subsidie van 111.500 euro.

Het subsidiedeel dat mogelijks ingevolge de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling als variabel dient beschouwd, wordt door de minister, bevoegd voor de cultuur, vastgesteld. Het vaststellen ervan gebeurt op voorstel van de administratie en rekening houdende met de resultaten van de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling door de adviescommissie.

Het bedrag van de jaarlijkse subsidie-enveloppe blijft gedurende de ganse betrokken beleidsperiode hetzelfde zo de vereniging verder aan de decreetbepalingen voldoet.

Artikel 9

Dit artikel bepaalt via de vaststelling van een afdelingswaarde en de vaststelling van het in aanmerking te nemen aantal afdelingen of groepen de subsidie van de verenigingen die vandaag erkend en gesubsidieerd zijn en die automatisch met hun afdelingen of groepen van het jaar 2000 het decreet intreden. Zij zijn de enige die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet in aanmerking komen voor een subsidie-enveloppe gedurende de eerste beleidsperiode. Het uitgangspunt voor de berekening van de subsidie-enveloppe gedurende de eerste beleidsperiode is de reële participatie aan verenigingsactiviteiten ter plaatse. Bij de start van het voorliggende decreet wordt dus uitgegaan van de reële werking in de afdelingen, en wel deze van het – gekende – werkjaar 2000.

In de volgende beleidsperiodes verdwijnt voor de berekening van de subsidies elke rechtstreekse verwijzing naar deze kwantitatieve norm.

Aan de afdelingen wordt telkens een waarde toegekend uitgedrukt in euro. Omwille van de gekende en reële schaalvoordelen voor een vereniging vermindert de waarde naarmate het aantal afdelingen stijgt.

Een eventueel budgettekort wordt pro rata verhaald op de afdelingswaarde van elke vereniging. Dit betekent dat een mogelijks budgettekort gevolgen heeft voor alle verenigingen.

Vertrekkend van een voor een leefbare vereniging vereiste jaarlijkse “basissubsidiëring” van 111.500 euro, wordt voor de verenigingen die vandaag erkend en gesubsidieerd zijn, een subsidiëring voorzien die probeert op termijn ongelijkheden uit het verleden tussen verenigingen weg te werken en die ook rekening houdt met de huidige budgettaire mogelijkheden. De toename van de subsidies tengevolge van de in dit artikel bepaalde afdelingswaarde in combinatie met het aantal afdelingen of groepen waarmee in het decreet wordt ingetreden wordt in artikel 10 dan ook tot de helft teruggebracht.

Aan de andere kant zal voor de eerste beleidsperiode deze subsidievaststelling conform artikel 9, 1° en 2°, nooit kunnen leiden tot een vermindering van de subsidie in vergelijking met de subsidie die de vereniging voor het werkjaar 2001 ontving (zie artikel 54, § 2). Deze bescherming geldt niet voor de eventuele gevolgen van de toepassing van de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling.

Zoals reeds eerder vermeld is in elke beleidsperiode, te beginnen met de eerste beleidsperiode, een deel van de subsidie-enveloppe wijzigbaar want voorwerp van een beoordeling op inhoud en op kwaliteit door een adviescommissie. Dit subsidie-deel kent twee mogelijke soorten aanpassingen. De “inschaling” van de beleidsplannen kan gebeuren in één van de twee negatieve categorieën ; de inschaling in de categorie “minder goed” houdt een vermindering van de subsidie-enveloppe in met tien percent ; de inschaling in de categorie “nog minder goed” betekent een vermindering van de subsidie-enveloppe met twintig percent.

Een positieve beoordeling met bijhorende inschaling in de categorieën “beter” en “best” betekent dat de subsidie-enveloppen procentueel vermeerderd kunnen worden. Deze vermeerdering kan echter maximaal twintig percent bedragen. Een procentuele vermeerdering kan enkel binnen de beschikbare kredieten.

Deze mogelijke vermindering van de subsidie-enveloppe op basis van de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling betekent geen absolute ondergrens voor de subsidie-enveloppe van de betrokken beleidsperiode aangezien de situatie, waarin een vereniging via het beleidsplan zou aangeven dat zij niet langer een werking wenst te ontplooien, natuurlijk leidt tot een andere vorm van sanctionerend optreden dan degene die hier aan de orde is, met name de intrekking van de erkenning met de bijhorende financiële consequenties.

Artikel 10

Onder verwijzing naar de toelichting bij artikel 9 dient hier gewezen op het feit dat vanuit de vaststelling van een leefbare basissubsidiëring de halvering van de subsidietoename niet van toepassing is voor de landelijke verenigingen van migranten vermits zij op dit ogenblik de minimumnorm van vijftig afdelingen of groepen niet halen.

Artikel 11

Vanaf de tweede beleidsperiode wordt voor de bepaling van de subsidie-enveloppe de kwantitatieve benadering voor de vaststelling van de basissubsidie volledig verlaten. Uitgangspunt is de subsidie-enveloppe van de vorige beleidsperiode, dit wil zeggen de basissubsidie zoals verminderd of vermeerderd ingevolge de inhoudelijke en kwaliteits-

beoordeling. Deze subsidie-enveloppe van de vorige beleidsperiode vormt de basissubsidie voor de nieuwe beleidsperiode. Deze enveloppe kan ingevolge de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van de beleidsplannen van elke vereniging opnieuw leiden tot een vermeerdering of vermindering van de subsidie-enveloppe. Hier gelden dezelfde regels als bij de beoordeling van de beleidsplannen naar aanleiding van de eerste beleidsperiode.

Artikel 12

Voor de nieuwe verenigingen die zich mogelijks bij elke nieuwe beleidsperiode – de eerste beleidsperiode uitgezonderd – aandienen gelden dezelfde regels als bij de eerste beleidsperiode. Aangezien zij geen subsidieverleden hebben wordt voor hen de subsidie-enveloppe vastgesteld op basis van het minimum aantal werkende afdelingen of groepen noodzakelijk voor het verwerven van de erkenning (vijftig afdelingen of groepen) waarvoor een waarde per afdeling of groep van 2230 euro wordt vooropgesteld, wat een subsidie-enveloppe betekent van 111 500 euro of 4 500 000 BEF.

Artikel 13

Om nieuwe landelijke initiatieven ten volle alle kansen te geven wordt in de voorliggende regeling de mogelijkheid van de toekenning van een startsubsidie uitgetekend. Om hiervoor in aanmerking te komen moet de organisatie aan dezelfde voorwaarden voldoen als elke nieuwe vereniging, met dien verstande dat een startsubsidie reeds kan toegekend worden zodra de vereniging beschikt over 25 werkende afdelingen of groepen gespreid over minstens drie Vlaamse provincies.

Artikel 14

Aangezien deze vereniging niet volledig voldoet aan de voorwaarden, die in artikel 4 zijn gesteld voor een reguliere vereniging, bedraagt de jaarlijkse subsidie-enveloppe minder, met name 50 000 euro of 2 000 000 BEF. Het aantal initiatieven dat hiervan gebruik kan maken, wordt beperkt gehouden tot maximaal drie per beleidsperiode, waarbij de aanvragen telkens in het jaar voorafgaand aan het eerste jaar van de beleidsperiode kunnen gebeuren. De toekenning gebeurt vanaf het eerste jaar van de betrokken beleidsperiode. Bij het begin

van de volgende beleidsperiode moet de betrokken organisatie de overstap naar de reguliere regeling als vereniging met 50 werkende afdelingen of groepen kunnen maken. Met andere woorden de toekenning van de subsidie gaat niet verder dan de betrokken beleidsperiode. Zij kan ook slechts éénmaal aan dezelfde organisatie toegekend worden.

De procedureregels voor de aanvraag tot het bekomen van een startsubsidie worden door de Vlaamse regering nader uitgewerkt.

Artikel 15

Voor het bereiken van haar doelstellingen in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk doet de Vlaamse overheid een beroep op de verschillende soorten bestaande organisaties. Zo doet zij ook een beroep op de bewegingen.

Zoals reeds eerder in de algemene toelichting omschreven gaat het hier om organisaties die inhoudelijk gespecialiseerd zijn rond een maatschappelijk thema of een cluster van thema's en die initiatieven ontwikkelen in Vlaanderen en Brussel voor een ruim publiek, die actief zijn op het terrein van sensibilisatie, maatschappelijke actie en educatie en die gericht zijn op maatschappelijke verandering.

Onder meer dit laatste element maakt dat voor deze (nieuwe) werkvorm geen aparte procedure voor erkenning wordt uitgeschreven. Het automatisme van een blijvende erkenning staat de dynamiek van vernieuwing immers in de weg. De maatschappelijke relevantie van de thematische werking bepaalt in elke beleidsperiode de uiteindelijke subsidiëring.

Dit artikel bepaalt de voorwaarden voor het bekomen van een subsidiëring als beweging.

De beweging moet beschikken over een rechtspersoonlijkheid in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. De statutaire doelstellingen van deze rechtspersoon situeren zich rond een maatschappelijk thema of cluster van nauw verwante thema's. Zij moeten een werking met een landelijk karakter gedurende minstens twee jaar voorafgaand aan de aanvraag kunnen aantonen op het vlak van sensibilisatie, maatschappelijke actie en educatie. Een beweging valt immers niet zo maar uit de lucht. Een bewezen werking is noodzakelijk.

Om subsidies te kunnen bekomen dient de beweging een beleidsplan in. Zoals voor elke andere werkvorm binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk is ook voor hen de aandacht voor integrale kwaliteitszorg een expliciet aandachtspunt in de werking. Een minimale professionele uitbouw is ook hier noodzakelijk wat zich vertaalt in de verplichting om binnen de drie maanden na het begin van de beleidsperiode het equivalent van één voltijds personeelslid in dienst te hebben. Verder dient de beweging akkoord te gaan om te allen tijde nuttige en noodzakelijke gegevens aan de administratie te bezorgen in de gevraagde vorm.

Artikel 16

Voor de bewegingen geldt dat de volledige subsidie-enveloppe vastgesteld wordt vanuit de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van het ingediende beleidsplan door de adviescommissie.

Paragraaf twee van dit artikel vermeldt de elf beoordelingselementen die de adviescommissie bij de beoordeling zal en moet hanteren.

De transparantie, de helderheid en de realiteitswaarde van de financiële ramingen van de aanvraag worden door de administratie onderzocht. Het zijn beoordelingselementen die niet onmiddellijk betrekking hebben op de inhoudelijke werking van een beweging doch die voor de beoordeling van het beleidsplan als beleidsdocument voor de eigen organisatie en voor de buitenwereld ook van wezenlijk belang zijn.

De elf andere beoordelingselementen hebben alle te maken met aspecten van een gespecialiseerde werking als beweging op een duidelijk thematisch afgebakend terrein ten aanzien van een ruim publiek via activiteiten op het vlak van sensibilisatie, educatie en maatschappelijke actie.

Vanaf de tweede beleidsperiode is het resultaat van de evaluatie van het beleidsplan van de eerste beleidsperiode een twaalfde beoordelingselement.

Artikel 17

Aan de Vlaamse regering wordt de bevoegdheid gegeven om de volgende zaken via een uitvoeringsbesluit nader te regelen : de procedure voor het indienen van de aanvraag voor projectsubsiëring, de procedure voor de beoordeling van het beleids-

plan, de samenstelling van de adviescommissie en de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan.

Artikel 18

Dit artikel regelt de subsidiëring van de bewegingen.

Vooreerst bepaalt dit artikel het globale krediet dat voor deze werkvorm van het sociaal-cultureel volwassenenwerk jaarlijks voorbehouden wordt. Dit bedrag wordt algemeen als voldoende ingeschat om het bewegingswerk in Vlaanderen op een bevredigende wijze te ondersteunen.

Hoe de bewegingen elk afzonderlijk binnen dit globale krediet hun subsidieverwachtingen vertaald zien hangt in grote mate af van de inhoud van de in te dienen beleidsplannen, van het aantal aanvragers evenals van het resultaat van de beoordeling van de beleidsplannen. Paragraaf twee van dit artikel stelt een subsidiëring voorop die varieert tussen een minimum- en een maximumbedrag. Dit laat de minister, bevoegd voor de cultuur, toe bij de bepaling van de jaarlijkse subsidie-enveloppe per beweging rekening te houden met de voormelde drie elementen.

Zoals ook van toepassing met betrekking tot het variabel subsidiedeel van de verenigingen (commentaar bij artikel 8) gebeurt de vaststelling van de jaarlijkse subsidie-enveloppe door de minister, bevoegd voor de cultuur, op voorstel van de administratie en rekening houdende met de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling door de adviescommissie. Bij de vaststelling houdt de minister tevens rekening met de beleidsbezorgdheid omtrent voldoende pluriformiteit in de geselecteerde en gesubsidieerde thematische werkingen van bewegingen.

De jaarlijkse subsidie-enveloppe blijft voor de beweging verworven voor telkens de ganse beleidsperiode van vier jaar, in de mate waarin zij verder blijft voldoen aan alle decreetbepalingen ter zake. Dit houdt tevens in dat jaarlijks een jaarplan en begroting, evenals een jaarverslag en financieel verslag ter verantwoording van de jaarlijkse subsidie-enveloppe worden bezorgd aan de administratie.

Artikel 19

Via het luik “vormingsinstellingen” van het voorliggende raamdecreet voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk wenst de Vlaamse overheid naast het bestaan van landelijke vormingsinstellingen een netwerk van voorzieningen tot stand te brengen in de vorm van (streekgerichte) volkshogescholen per regio.

De artikelen 19 tot en met 22 van het voorliggende ontwerp regelen de erkenning en subsidiëring van de volkshogescholen. De basis voor de geografische indeling is de gangbare edufora-indeling, die als basis dient voor de huidige afstemming en coördinatie van het vormingsaanbod van publieke aanbieders. De keuze om te vertrekken van een regio-indeling, die vandaag al een betekenis heeft voor de vormingssector, is aangewezen binnen een doelgericht beleid inzake “levenslang en levensbreed” leren. Elk eduforum heeft bovendien een centrumstad die voorkomt op de lijst van grootsteden en regionaal stedelijke gebieden. In elke geografische opdeling, zoals die door de Vlaamse regering wordt bepaald, is de erkenning en subsidiëring van een volkshogeschool – één enkele per afgebakende regio – wenselijk en noodzakelijk. Of er binnen de regio een verdere decentralisering moet worden doorgevoerd op basis van het aanwijsbaar bestaan van relevante verzorgingsgebieden zal met de tijd duidelijk worden.

Artikel 20

Dit artikel regelt de voorwaarden voor de erkenning van een volkshogeschool. De volkshogeschool is een pluralistische streekgerichte organisatie die tot doel heeft het bereiken van één enkel gestructureerd en gecoördineerd niet-formeel educatief aanbod in de betrokken streek.

De volkshogeschool wordt opgericht in de vorm van een nieuwe vereniging zonder winstoogmerk. Het is niet het resultaat van een samengaan van de bestaande vormingsinstellingen in een nieuwe structuur. Het is dus geen vzw van vzw's. Aangezien er generlei een verplichting is tot opheffing van de bestaande vormingsinstellingen en de voorgestelde regeling geen fusieoperatie betekent kunnen zij verder blijven bestaan.

Belangrijk is dat deze nieuwe rechtspersoon een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak heeft. Dit betekent eveneens dat in de beleidsorganen enerzijds personen betrokken zijn met ervaring op

het vlak van educatie en anderzijds een aantal sleutelfiguren uit de economische, sociale en culturele wereld in de regio. Het is duidelijk dat hierin personen begrepen zijn die vandaag actief zijn in de vormingsinstellingen die hun werking inbrengen in de volkshogeschool.

De doelstellingen van deze educatieve actor worden geëxpliciteerd in een viertal wezenlijke opdrachten :

1. de ontwikkeling van een eigen programma-aanbod ;
2. de spreiding van dit aanbod, tot in de diepste uithoeken van deze regio ;
3. de coördinatie en afstemming van het programma-aanbod van andere culturele aanbieders van niet-formele educatie in de regio ; de coördinatie- en afstemmingsopdracht geldt in deze slechts in de mate waarin het een aanbod betreft dat een regionale of subregionale uitstraling heeft ; de zuiver lokale initiatieven uitgaande van een plaatselijke verenigingsafdeling maken niet het voorwerp uit van voormelde opdracht ;
4. de communicatie van het afgestemde en gecoördineerde aanbod naar het brede publiek in de regio ; het bereik van dit aanbod is absoluut : iedere inwoner in de regio moet de mogelijkheid hebben om aan zijn behoeften inzake niet-formele educatie te voldoen.

Programmeren houdt in dat “producten” worden ingekocht (bijvoorbeeld via een gespecialiseerde vormingsinstelling). Programmaontwikkeling slaat dan vooral op het zelf creëren van een aanbod : essentiële elementen hiervan zijn de vraagverkenning en de vraagontwikkeling in de zin dat enerzijds ingespeeld wordt op behoeften van individuen en organisaties, en dat anderzijds de vormingsvraag op een actieve manier gestimuleerd wordt door een aanbod te ontwikkelen dat inspeelt op actuele maatschappelijke thema's en uitdagingen.

Als motor van het niet-formele educatieve aanbod in de regio heeft de volkshogeschool ook een belangrijke informatie- en bemiddelingsfunctie die er in bestaat alle niet-formele educatie te ontsluiten, mensen wegwijs te maken en naar een aanbod toe te leiden.

Verder is het ook van evident belang binnen de regio zo nodig het aanbod te decentraliseren en het

programma-aanbod naar dorpen en wijken te brengen.

Voormelde opdrachten kunnen slechts regionaal ingekleurd worden dan op basis van een socio-economische beschrijving en contextanalyse van de regio, waarbij tevens de vormingsbehoeften van de inwoners in kaart worden gebracht en aangegeven wordt welk programma-aanbod daar tegenover staat. Deze laatste elementen zullen verder aan bod worden gebracht naar aanleiding van de regels omtrent het beleidsplan in het uitvoeringsbesluit.

Volkshogescholen verzorgen immers een breed spectrum van programma's en spelen in op de behoeften van de streek. Zo uit de contextanalyse van de streek blijkt dat bepaalde onderwerpen onvoldoende aan bod komen dan moet dit voor de volkshogeschool een aandachtspunt zijn dat ook in het beleidsplan zijn vertaling vindt.

Anderzijds betekent aandacht hebben voor doelgroepen niet dat er uitsluitend voor doelgroepen moet gewerkt worden. Het betekent verder wel dat, afhankelijk van de contextanalyse van de regio, de volkshogeschool zal inspelen op de maatschappelijke buurt- of streekgebonden uitdagingen.

De procedure voor erkenning van een volkshogeschool en de beroepsprocedure wordt verder uitgeschreven in het uitvoeringsbesluit.

Artikel 21

Dit artikel vermeldt een aantal voorwaarden voor subsidiëring. Gelet op de achterliggende “voorzieningenidee” en de afwezigheid, in hoofde van de volkshogescholen, van elementen van concurrentie zijn deze voorwaarden beperkt en vooral gericht op een vrije invulling van de eigen situatie in de regio op het vlak van niet-formele educatie.

Deze voorwaarden hebben in de eerste plaats dan ook van doen met bekommernissen van kwalitatieve aard : de aanwezigheid van een beleidsplan dat uitgaat van een degelijke contextanalyse met een beschrijving van de regio, de vormingsbehoeften in de regio en het aanbod dat er tegenover staat ; in de werking aandacht hebben voor principes van integrale kwaliteitszorg ; het verstrekken van alle nuttige en noodzakelijke gegevens ... Zo moet de volkshogeschool voor de ontwikkeling van het aanbod over een staf beschikken die zich inlaat met de programmering, de programma-ontwikkeling, de

coördinatie en promotie. Er is voor deze personeelsleden evenwel geen decreetverplichting tot het zelf verrichten van cursuswerk. De regionale volkshogeschool is op dat punt volledig vrij omtrent het gehanteerde systeem van lesgevers, begeleiders, cursusleiders ...

Naast deze cel programmering beschikt de regionale volkshogeschool natuurlijk ook over een directie en over administratieve medewerkers.

De regionale volkshogeschool beschikt voor haar werking evident eveneens over de nodige infrastructuur. De gebruiksvorm (eigendom, huur...) is niet ter zake.

Hetzelfde geldt voor de wijze waarop zij haar aanbod uiteindelijk bij de inwoner brengt. Nergens is bepaald op welke wijze de volkshogescholen de werking organiseren : via aparte cursushuizen (filialen) verspreid over de regio of via een meer centralistische opstelling.

De regionale volkshogeschool zorgt er wel voor dat het eigen programma-aanbod zichtbaar wordt in diverse publicaties en via geëigende promotiemiddelen. Hierin betreft de volkshogeschool tevens het aanbod van andere actoren uit de regio.

De regionale volkshogeschool draagt er zorg voor dat de publicaties inderdaad de bevolking in de regio bereiken.

Omwille van het niet altijd samenvallen van de geografische omschrijvingen met de reële sociologische gegevens (het zich beschouwen als een streek) en omwille van het optimaal bedienen van de grensgebieden is tevens een gesystematiseerd overleg tussen volkshogescholen als een voorwaarde voor subsidiëring in dit artikel opgenomen.

Zoals reeds eerder vermeld ontwikkelt de volkshogeschool programma's ten behoeve van alle inwoners uit de regio. De voorwaarden waaraan dit programma-aanbod van de volkshogeschool moet voldoen wordt, vanuit de bepaling van de niet-formele educatie van artikel 2 van het ontwerp, geconcretiseerd en gespecificeerd voor het volkshogeschoolwerk : het gaat om educatie die plaatsvindt in de autonome levenssfeer van de deelnemer ; het gaat om educatie die plaatsvindt in een open aanbod ; het gaat om educatie die niet leidt tot erkende diploma's of getuigschriften ; het gaat om educatie die niet-beroepsgericht (en dus niet-formeel) is.

De volkshogeschool ontwikkelt, zoals reeds gesteld, een educatief aanbod ten behoeve van alle

inwoners uit de regio. De volkshogeschool heeft hierbij in de jaarwerking ook aandacht voor doelgroepen met een educatieve achterstand en voor gebieden en wijken in de regio die een maatschappelijke uitdaging inhouden.

In dat verband wordt in de tweede paragraaf van dit artikel een uitzondering voorzien op het principe dat het programma-aanbod van de volkshogeschool in zijn totaliteit kadert binnen het concept van de niet-formele educatie zoals hierboven gespecificeerd.

De uitzondering heeft te maken met de specificiteit van de doelgroep : personen met een achterstand op het vlak van educatie. Zij zijn moeilijk te bereiken in hun vrije tijd en in een open aanbod (te hoge drempels). De verantwoording van de uitzondering gebeurt dan vanuit het beleidsplan en de strategische en operationele doelstellingen. Zij kan bij uitbreiding ook betrekking hebben op personen die de omgeving uitmaken van deze personen met een educatieve achterstand.

De bekommernis van de overheid inzake kwaliteitsbewaking vertaalt zich in regels omtrent standaarden en parameters voor de ondersteuning van de werking van de verschillende volkshogescholen. Gelet op de afwezigheid van concurrerende actoren in dit concept van de volkshogescholen is in deze subsidieregeling, in tegenstelling tot wat tot op dit ogenblik gangbaar was, afgestapt van elke verwijzing naar te presteren uren programma's. In dit verband kan tevens gesteld worden dat het programma-aanbod van de volkshogeschool zowel het zuivere cursusaanbod kan omvatten als het organiseren van denkgroepen, gespreksalons ... De te hanteren methoden kunnen divers en breed zijn : zo kunnen nieuwe technologieën in het leerproces ingezet worden.

De beoordeling van de beleidsplannen vanuit de gemaakte contextanalyse staat dus voorop. Om dit op een gesystematiseerde manier te kunnen aanpakken ten aanzien van de onderscheiden regio's worden evaluatieparameters en procesindicatoren belangrijke gegevens. Zij zullen verder in het uitvoeringsbesluit worden uitgewerkt en aangegeven. Zij hebben betrekking op elementen zoals : het publieksbereik, de spreiding van het aanbod over de regio, de personeelsformatie, de wijze waarop het aanbod wordt bekendgemaakt, de infrastructuur, de professionele uitbouw, de netwerkvorming ...

Naast de administratie, die bij het indienen van het beleidsplan een beoordeling maakt van de helder-

heid en realiteitswaarde van het beleidsplan evenals van de inhoudelijke invulling, rekening houdend met de te specificeren parameters en standaarden, voorziet het decreet – steeds ter ondersteuning van de werking van de volkshogescholen – in de oprichting van een adviescommissie voor het uitbrengen van een advies in de loop van de uitvoering van het beleidsplan. Haar advies moet gericht zijn op het optimaliseren van de werking en van het beleidsplan van de volkshogeschool in de toekomst. De adviescommissie hanteert hierbij eveneens dezelfde parameters en standaarden.

Een aantal elementen zoals de regels rond de opmaak van het beleidsplan en de aanvraag van de subsidies, evenals met betrekking tot de samenstelling en de werking van de adviescommissie worden eveneens geregeld in het uitvoeringsbesluit.

Artikel 22

Dit artikel verwoordt een aantal eenvoudige principes van subsidiëring.

De basisregel voor subsidiëring, onder meer vanuit de “voorzieningenidee”, is een vooraf bepaald budget dat door de Vlaamse overheid in het raam van de niet-formele educatie ter beschikking staat per inwoner in Vlaanderen en Brussel. Bij de start van het decreet wordt deze vormingsbehoefte vertaald in een budget van 1,50 euro per inwoner en dit vanaf 2005. Naast een lichte spreiding van de budgettaire weerslag van de oprichting van de volkshogescholen wordt op die manier ook rekening gehouden met de realiteit van de totstandkoming van de volkshogescholen en de bijhorende personeels-overgang in elk van de regio's. Artikel 59 bepaalt immers in zijn tweede paragraaf dat de Vlaamse regering nog in de loop van 2004 maatregelen kan treffen met het oog op de evenwichtige spreiding van de tewerkstelling van de personeelsleden over de verschillende volkshogescholen. In 2004 is de subsidie-enveloppe van de volkshogeschool dan ook samengesteld conform artikel 58 van het decreet.

Vanaf het jaar 2005 kan via een omslag naar het aantal inwoners in de afgelijnde regio's de subsidie-enveloppe van elke volkshogeschool bepaald worden.

Met het oog op het handhaven van de aanwezige professionaliteit vraagt de decreetgever dat minstens tweederden van de subsidie-enveloppe jaarlijks zou besteed worden aan de vergoeding van de

professionele medewerkers, zonder dat hier de tewerkstelling in vast dienstverband voorop gesteld wordt als vereiste voor de verantwoording van deze personeelsuitgaven. Om een educatief aanbod te kunnen ontwikkelen beschikt de volkshogeschool natuurlijk over een team van educatieve medewerkers.

Tenslotte vertaalt de decreetgever in paragraaf 3 een bekommernis die aansluit bij eerdere commentaar bij de artikelen 20 en 21 : in het programma-aanbod van een volkshogeschool moet aandacht zijn voor doelgroepen en maatschappelijke uitdagingen. De prijszetting kan dan natuurlijk niet van die aard zijn dat personen met een laag inkomen uitgesloten worden of geraken.

Artikel 23

Via het luik van de landelijke vormingsinstellingen van het voorliggende raamdecreet voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk wil de Vlaamse overheid naast het tot stand brengen van volkshogescholen een afzonderlijke plaats toekennen aan gespecialiseerde vormingsinstellingen, naast de syndicale vormingsinstellingen en de vormingsinstellingen voor bijzondere doelgroepen.

Artikel 23 stelt de algemene voorwaarden vast waaraan een gespecialiseerde vormingsinstelling moet voldoen wanneer zij aanspraak wil maken op subsidiëring. Zoals voor bewegingen geldt voor deze werkvorm eveneens dat geen expliciete voorwaarden voor erkenning voorzien zijn. De aanvraag betreft een aanvraag voor subsidiëring. Het gaat, naast voorwaarden met betrekking tot de rechtspersoonlijkheid, de aandacht voor de kwaliteitszorg, het verstrekken van nuttige en noodzakelijke gegevens met betrekking tot de werking ... in eerste instantie om het hebben van doelstellingen op het vlak van educatie vanuit een thema of cluster van nauw verwante thema's. De werking moet bovendien een aantal kenmerken hebben : een landelijk karakter, de werking gedurende minstens twee jaar voorafgaand aan de aanvraag moet kunnen aangetoond worden, het actief zijn in het domein van de niet-formele educatie, een aanbod hebben van minstens 1 000 uren programma's ...

Het educatief programma-aanbod van een gespecialiseerde vormingsinstelling kent volgende kenmerken : het heeft een open karakter, het vindt plaats in de autonome levenssfeer van de deelnemer en het is niet-beroepsgericht (en dus niet-for-

meel). Hierop worden in de tweede paragraaf twee uitzonderingen geformuleerd.

Zo kan de gespecialiseerde vormingsinstelling onbeperkt de eigen deskundigheid aanbieden via programma's voor kaders en multiplicatoren uit de culturele sector. Het gaat hier evenwel niet om toevallige initiatieven. Zij moeten verankerd zijn in de strategische en operationele doelstellingen die in het beleidsplan zijn terug te vinden, en van daaruit te verantwoorden zijn (paragraaf 2, 1°).

Paragraaf 2, 2°, van dit artikel voorziet, zoals voor de volkshogescholen, in een gelijkaardige uitzondering voor de doelgroepen met een educatieve achterstand. Voor de gespecialiseerde vormingsinstelling geldt ten aanzien van deze uitzondering, buiten de beperking tot vijf percent van het totale aanbod, nog de volgende bijkomende voorwaarde: de aangeboden programma's moeten ook in een open aanbod aan het brede publiek worden aangeboden. De gespecialiseerde vormingsinstelling heeft immers vanuit haar specifieke themagerichte deskundigheid een vormingsverplichting die per definitie ruimer ligt dan de in deze paragraaf 2, 2°, bedoelde beperkte doelgroepen.

De gespecialiseerde vormingsinstelling staat in voor de ontwikkeling en begeleiding van een educatief aanbod rond een thema. De aanwezigheid van zowel de inhoudelijke als de agogische competentie in het team van educatieve medewerkers is van belang. Vanuit de specificiteit van de werking van een gespecialiseerde vormingsinstelling is de aanwezigheid van deze dubbele deskundigheid een in het beleidsplan aan te duiden item.

Teneinde tijdig en correct de maximale budgettaire inschatting te kunnen doen wordt het aantal nieuwe gespecialiseerde vormingsinstellingen per beleidsperiode beperkt tot drie. Dus ook voor de eerste beleidsperiode kunnen zich drie initiatieven aandienen die vandaag niet binnen de huidige regeling van 19 april 1995 houdende de subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk erkend zijn.

De procedureregels voor de subsidieaanvraag en voor de opmaak van het beleidsplan worden in het uitvoeringsbesluit uitgewerkt.

Artikel 24

Dit artikel geeft de procedure aan die vormingsinstellingen, erkend en gesubsidieerd krachtens het decreet van 19 april 1995, moeten doorlopen om

als gespecialiseerde vormingsinstelling te kunnen worden gesubsidieerd.

Drie maanden na de goedkeuring van het decreet kan elke vormingsinstelling, erkend en gesubsidieerd op basis van het huidig decreet een aanvraag voor subsidiëring als gespecialiseerde vormingsinstelling indienen. Dit gebeurt via een dossier dat aangeeft dat de vormingsinstelling voor een minimum van 1000 erkende uren een huidige gespecialiseerde werking heeft rond een thema of een cluster van nauw verwante thema's.

Deze procedure staat ook open voor de organisaties die, in de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van het decreet van 19 april 1995, als vormingsinstelling werden gesubsidieerd en die, tengevolge van dit decreet van 1995, een samenwerkingsverband aangingen. Deze mogelijkheid bestaat voor deze organisaties natuurlijk slechts in de mate waarin zij op het ogenblik van de inwerkingtreding van het voorliggende decreet nog steeds als vormingsinstelling werkzaam zijn in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. Voor het overige gelden voor deze organisaties alle overige in artikel 24 vermelde criteria.

De keuzemogelijkheid is voor die organisaties voorzien omwille van de sedert 1995 ontstane realiteit dat binnen een samenwerkingsverband verschillende thematische werkingen (met een minimum van 1000 uren) aan bod komen. In het licht van een keuzemogelijkheid die zich zou beperken tot het niveau van het samenwerkingsverband alleen, zou onrecht aangedaan worden aan deze verscheidenheid van thematische werkingen.

Het moge duidelijk zijn dat de vereiste van de aanwezigheid van een werking in één enkel thema of in een cluster van aanverwante thema's een essentieel element van beoordeling blijft, ook voor deze aanvragers.

De derde paragraaf wenst de situatie te regelen van en kansen te geven aan de vormingsinstellingen die met toepassing van de reële geest van het decreet van 19 april 1995 overgingen tot een fusie van bestaande vormingsinstellingen om de bedoelde samenwerking op die wijze effectief en efficiënt te maken. Het verdwijnen in hoofde van de fuserende entiteiten van de rechtspersoonlijkheid door het meestappen in de fusieoperatie brengt deze entiteiten in een situatie die hen onderscheidt van die vormingsinstellingen die minder ver zijn meegegaan in de bedoelingen van het decreet en zich "beperkten" tot een samenwerkingsverband (in de vorm van een nieuwe rechtspersoon) van vormingsinstellingen met behoud van de respectievelijke rechtspersoonlijkheid.

Deze organisaties niet dezelfde kansen geven als deze die aan de andere gegeven worden in paragraaf 2 van dit artikel zou een vorm van onrechtvaardig optreden betekenen. Een tussenoplossing ligt in de mogelijkheid om de vormingsinstellingen die in dit geval verkeren de mogelijkheid te geven om via de (her)oprichting van een vereniging zonder winstoogmerk een bijkomende mogelijkheid te geven om op een ander thema een erkenning als gespecialiseerde vormingsinstelling na te streven, zonder dat het hier gaat om een totaal nieuwe aanvraag om subsidiëring. De voorwaarden vereist voor de subsidiëring van een organisatie als gespecialiseerde vormingsinstelling blijven evenwel alle van kracht, ook voor deze aanvragen.

Het dossier moet een gespecialiseerde werking aantonen op basis van het vormingsaanbod van het werkjaar 2001 zoals dat terug te vinden is in het werkingsverslag 2001 dat aan de administratie is bezorgd. De vormingsinstelling kan daarbij in haar dossier niet meer uren inbrengen dan de huidige urennorm voorziet. Het gaat dan ofwel om de urennorm waarvoor het samenwerkingsverband erkend is krachtens het decreet van 19 april 1995 dan wel om de werkingsnorm die de vormingsinstelling ingevolge het minidecreet van 24 juni 1997 opgelegd kreeg. De administratie zal deze gegevens eerst verifiëren.

Vervolgens zal een adviescommissie aan de hand van bepaalde parameters zoals die in artikel 23, § 1, zijn omschreven, namelijk het werken rond een thema of cluster van nauw verwante thema's, een autoriteit zijn in haar vakgebied, het hebben van een geëxpliciteerde visie op haar educatieve opdracht en het aanbieden van minstens 1000 uren programma's een beoordeling geven. Deze beoordeling geeft het urenpakket weer dat als gespecialiseerde werking kan worden weerhouden. De adviescommissie houdt daarbij geen rekening met het feit of het vormingsaanbod zich afspeelt binnen de niet-formele educatie of dat het aanbod wordt gebracht via een open aanbod en binnen de autonome levenssfeer. Een aantal huidige vormingsinstellingen brengt namelijk een sterk beroepsgericht of gesloten aanbod dat hoewel maatschappelijk zinvol, slechts in beperkte mate thuishoort bij cultuur. Door deze voorwaarde (artikel 23, § 1, 3°, c)) tot subsidiëring voor de eerste beleidsperiode niet in aanmerking te nemen krijgen de gespecialiseerde vormingsinstellingen de kans om – enkel gedurende de eerste beleidsperiode – hun eventuele gesloten, beroepsgerichte aanbod om te buigen naar en uit te zuiveren tot een niet-formeel en open aanbod.

De minister neemt, op voorstel van de administratie en rekening houdend met de beoordeling van de adviescommissie, een beslissing over het al dan niet gespecialiseerd zijn van de vormingsinstelling en over het aantal uren dat als gespecialiseerde werking in aanmerking wordt genomen. Wanneer de aanvraag tot gespecialiseerde vormingsinstelling volledig of deels wordt afgekeurd dan kunnen al deze niet in aanmerking genomen uren alsnog in een volkshogeschool worden geïntegreerd.

Paragraaf 7 van dit artikel voorziet, met het oog op het vergroten van het draagvlak zowel wat betreft de deskundigheid als wat betreft de doelmatigheid van de ingezette financiële middelen, in de mogelijkheid tot schaalvergroting door een samengaan van gespecialiseerde vormingsinstellingen die in éénzelfde thema of cluster van aanverwante thema's programma's aanbieden.

Artikel 25

De artikelen 25 tot en met 29 regelen de subsidiëring.

Artikel 25 geeft de algemene subsidievoorwaarden aan voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen.

De gespecialiseerde vormingsinstellingen stellen per beleidsperiode een vierjaarlijks beleidsplan op. De beoordeling ervan gebeurt door dezelfde adviescommissie zoals hierboven in artikel 24 is beschreven. De beoordeling beoogt naast een uitspraak omtrent de maatschappelijke relevantie van het thema of de cluster van nauw verwante thema's, ook een beoordeling van de beleidsplannen in vijf categorieën en dit in een gradatie van positief (best, beter) over "goed" naar negatief (minder goed, nog minder goed).

Bij aanvragen van nieuwe initiatieven heeft de adviescommissie een mogelijke bijkomende opdracht : een kwaliteitsrangorde opstellen wanneer het aantal aanvragen het in het decreet bepaalde maximum subsidiabele aantal van drie zou overschrijden.

Paragraaf 2 van dit artikel vermeldt de beoordelingselementen waarover de adviescommissie beschikt voor de beoordeling van de beleidsplannen.

Zoals ook van toepassing met betrekking tot het variabel subsidiedeel van de verenigingen (commentaar bij artikel 8) en met betrekking tot de bewegingen (commentaar bij artikel 18) gebeurt de

vaststelling van de jaarlijkse subsidie-enveloppe door de minister, bevoegd voor cultuur, op voorstel van de administratie en rekening houdende met de beoordeling door de adviescommissie.

Ook voor de gespecialiseerde vormingsinstelling is de subsidie-enveloppe, vastgesteld overeenkomstig de geldende subsidieregels, voor een deel samengesteld uit een variabel deel want via de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling mogelijks het voorwerp van een vermeerdering of vermindering.

De “inschaling” van de beleidsplannen kan gebeuren in één van de twee negatieve categorieën ; de inschaling in de categorie “minder goed” houdt een vermindering van de subsidie-enveloppe in met tien percent ; de inschaling in de categorie “nog minder goed” betekent een vermindering van de subsidie-enveloppe met twintig percent.

Een positieve beoordeling met bijhorende inschaling in de categorieën “beter” en “best” betekent dat de subsidie-enveloppen procentueel vermeerderd kunnen worden. Deze vermeerdering kan echter maximaal twintig percent bedragen per gespecialiseerde vormingsinstelling. Tenslotte dient herhaald dat de toepassing van de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling steeds gebeurt binnen de beschikbare kredieten.

Het systeem van beoordeling geldt reeds voor de eerste beleidsperiode. Hiertoe worden de werkingen van de meest recente afgesloten jaren, in casu 2000 en 2001, in de beoordeling van de beleidsplannen van de eerste beleidsperiode betrokken. Voor de volgende beleidsperiodes geldt in dezelfde geest de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan van de vorige beleidsperiode als bijkomend beoordelingselement.

De procedureregels voor de beoordeling en de samenstelling van de adviescommissie zijn aangelegenheden die in het uitvoeringsbesluit geregeld worden.

Artikel 26

Dit artikel bepaalt de jaarlijkse subsidie-enveloppe gedurende de eerste beleidsperiode.

Voor de eerste beleidsperiode wordt, op basis van 116 euro per weerhouden uur, per gespecialiseerde vormingsinstelling een globaal bedrag vastgesteld, uiteraard mits goedkeuring van het beleidsplan door dezelfde adviescommissie zoals hierboven

omschreven. Deze berekeningswijze vormt het basissubsidiebedrag voor de gespecialiseerde vormingsinstelling. Voor de nieuwe gespecialiseerde vormingsinstellingen wordt de subsidie-enveloppe beperkt tot 116 000 euro.

Reeds vanaf deze eerste beleidsperiode maakt het beleidsplan van de gespecialiseerde vormingsinstelling – ook van de nieuwe gespecialiseerde vormingsinstellingen – het voorwerp uit van een inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling door een adviescommissie. Zij deelt de beleidsplannen in in vijf categorieën.

Deze “inschaling” van de beleidsplannen kan gebeuren in één van de twee negatieve categorieën ; de inschaling in de categorie “minder goed” houdt een vermindering van de subsidie-enveloppe in met tien percent ; de inschaling in de categorie “nog minder goed” betekent een vermindering van de subsidie-enveloppe met twintig percent.

Een positieve beoordeling met bijhorende inschaling in de categorieën “beter” en “best” betekent dat de subsidie-enveloppen procentueel vermeerderd kunnen worden. Deze vermeerdering kan echter maximaal twintig percent bedragen per gespecialiseerde vormingsinstelling. Tenslotte dient herhaald dat de toepassing van de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling steeds gebeurt binnen de beschikbare budgetten.

Deze ‘variabele’ subsidie vormt samen met de ‘bassubsidie’ de jaarlijkse subsidie-enveloppe die geldt als maximale subsidie voor de ganse beleidsperiode van vier jaar.

Artikel 27

Jaarlijks zal de administratie de werking van de gespecialiseerde vormingsinstelling evalueren op basis van een analyse van haar programma-aanbod. Daarbij toetst zij het urenpakket dat gebracht wordt in een open aanbod, binnen de autonome levenssfeer en niet-beroepsgericht is, zoals in artikel 23, § 1, 3°, c), is bepaald.

Enkel het aanbod uitgedrukt in uren dat volledig voldoet aan artikel 23, § 1, 3°, c), komt nog in aanmerking om gedurende de tweede beleidsperiode te worden gesubsidieerd.

Artikel 28

Dit artikel geeft aan hoe de jaarlijkse subsidie-enveloppe bepaald wordt vanaf de tweede beleidsperiode.

De grootte van de subsidie-enveloppe voor elke gespecialiseerde vormingsinstelling wordt bepaald op basis van het aantal uren dat voldoet aan artikel 23, § 1, 3°, c), op het moment van het indienen van het beleidsplan voor de tweede beleidsperiode. Uiteraard moet dat vormingspakket minimum 1000 uren bevatten.

Deze subsidie-enveloppe is opnieuw het voorwerp van een mogelijke aanpassing ingevolge de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling door de adviescommissie, net zoals in de eerste beleidsperiode.

Voor de nieuwe vormingsinstellingen wordt de subsidie-enveloppe beperkt tot 116 000 euro.

Artikel 29

Dit artikel voorziet het globale krediet dat voor de ondersteuning van de vormingsinstellingen, waarvan de werking overeenkomstig het decreet als gespecialiseerd wordt onderkend, ter beschikking is. In de huidige budgettaire omgeving is in de verhouding met de vooropgestelde budgettaire incidentie van de ondersteuning van de regionale volkshogescholen een kredietafbakening aangewezen.

Paragraaf 2 van dit artikel voorziet in een aantal maatregelen voor het geval de aanvragen en de toekenning van het specialisatielabel de beschikbare budgetten zou overschrijden.

Vanuit de minimaal verplichte jaarlijkse werkingssnorm van 1000 uren programma's worden deze werking en de overeenkomstige subsidie-enveloppen voor elke gespecialiseerde vormingsinstelling alleszins gewaarborgd.

De werking die deze minimale werking overstijgt kan herleid worden wanneer de subsidie-enveloppe van de gespecialiseerde vormingsinstelling in het geval van ontoereikend krediet wordt aangeast.

Niettegenstaande met beleidsplannen voor vierjaarlijkse beleidsperiodes gewerkt wordt blijven voor de inhoudelijke en financiële opvolging de "klassieke" documenten jaarlijks verplicht : jaar-

plan en begroting enerzijds, jaarverslag en financieel verslag anderzijds.

Artikel 30

In dit artikel wordt de inhoud van de relatie tussen het specialistisch aanbod van de gespecialiseerde vormingsinstelling (een werking in de diepte) enerzijds en het brede aanbod van de volkshogeschool anderzijds (een werking in de breedte) in een aantal basisregels vastgelegd.

De relatie tussen deze twee aanbieders van vorming is er één van complementariteit. Deze basishouding van verplichte samenwerking, die over de tijdspanne van een beleidsperiode moet worden aangetoond, wordt verder geëxpliciteerd in een aantal afgeleide principes :

1. de samenwerking is in de beleidsplannen van beide aanbieders een expliciet aandachtspunt ;
2. de volkshogescholen doen in eerste instantie een beroep op de gespecialiseerde vormingsinstellingen voor deze programma's die zij ter invulling van de vastgestelde vormingsbehoeften in de regio moeten brengen en waarvoor zij zelf niet de deskundigheid in huis hebben ;
3. de gespecialiseerde vormingsinstelling doet zelf een aanbod aan de volkshogescholen, die vanuit de vastgestelde vormingsbehoeften in de eigen regio en de eigen beleidsopties hier gebruik van maken.

De wijze waarop wordt samengewerkt is een element in de beoordeling van de beleidsplannen.

Artikel 31

In dit artikel wordt een plaats ingeruimd voor een bijzonder aspect van de niet-formele educatie, met name de werking van organisaties die vorming verzorgen aan groepen van mensen die actief zijn in een vakbond of die werkloos zijn. Dit werk wordt op zijn waarde ingeschat, doch hier wordt een rationalisering doorgevoerd in die zin dat voor die organisaties die op dit ogenblik in dat domein actief zijn en om die reden gesubsidieerd zijn een verplicht samenwerkingsmodel voorop gezet wordt. Dit samenwerkingsverband, maximum één per representatieve vakorganisatie, heeft een eigen rechtspersoonlijkheid in de vorm van een vereni-

ging zonder winstoogmerk. Het wordt gesubsidieerd op het niveau van vandaag in die zin dat de optelsom van de subsidies die zij vandaag elk afzonderlijk binnen de regeling van 19 april 1995 ontvangen de enveloppe is die zij binnen de voorliggende regeling kunnen krijgen. De norm van uren programma's dat voor deze subsidiebedragen door de onderscheiden samenwerkingsverbanden moet worden gehaald wordt bepaald door de subsidiebedragen te delen door de gemiddelde uurkost van 116 euro. Dit is op basis van de huidige subsidiegegevens de gemiddelde uurkost. Tevens wordt een minimumnorm van 3000 uren programma's als basisnorm voor een landelijke werking vastgelegd. Syndicale vormingsinstellingen die op dit ogenblik deze basisnorm niet halen beschikken over de eerste beleidsperiode om zich te conformeren aan deze vereiste.

Onder verwijzing naar de voor andere werksoorten gehanteerde uitgangspunten voor het bekomen van subsidies en de vaststelling van de subsidie-enveloppe wordt van deze samenwerkingsverbanden een beleidsplan gevraagd. De beleidsplannen maken het voorwerp uit van een inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling door een adviescommissie op basis van de vermelde parameters. Op grond van deze beoordeling en op voorstel van de administratie verleent de minister zijn goedkeuring aan de beleidsplannen. De subsidie-enveloppe waarover de samenwerkingsverbanden gedurende de eerste beleidsperiode jaarlijks beschikken ligt voor de ganse beleidsperiode vast. Krachtens artikel 46 van de voorliggende regeling kunnen de enveloppen per beleidsperiode door de Vlaamse regering aangepast worden.

Artikel 32

Voor vormingsinstellingen die zich richten tot de bijzondere doelgroep van de personen met een handicap wordt eveneens een bijzondere regeling uitgewerkt. De huidige situatie in dit deelterrein is onoverzichtelijk en ongeordend. Via de voorliggende regeling wordt een poging ondernomen om langs de idee van federatieve verbanden enig zicht en afstemming te krijgen.

Dergelijke federatieve verbanden hebben een landelijke werking en komen op vrijwillige wijze tot stand op grond van welke verwantschap tussen samenwerkende organisaties ook. Dit federatief verband heeft een eigen rechtspersoonlijkheid en neemt de vorm aan van een vereniging zonder winstoogmerk.

De wezenlijke bestanddelen van een regeling betreffende de vormingsinstellingen zijn ook hier aan de orde: de contouren van de eerder voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen gespecificeerde niet-formele educatie en het hanteren van een sociaal-culturele methodiek.

Op het basisuitgangspunt van de niet-formele educatie is voor deze federaties een uitzondering voorzien voor de vorming van begeleiders van de doelgroep; de vooropgestelde emancipatie van de doelgroep veronderstelt immers niet enkel een werking ten aanzien van de doelgroep zelf maar ook ten aanzien van de omgeving waaronder tevens de eventuele begeleiders van deze mensen in de instellingen zelf moeten gerekend worden. Voor deze begeleiders kan het aanbod een beroepsgericht karakter hebben waardoor een beperking tot maximaal 25 percent als uitzondering op de basisuitgangspunten een meer dan redelijk criterium is.

De naaste omgeving van de doelgroep, zoals familieleden en ouders en niet-professionele begeleiders, is begrepen in de reguliere doelgroep van de vormingsinstelling. Voor hen geldt bijgevolg deze beperking tot maximaal 25 percent niet.

De ordening vereist een beperkt aantal gesubsidieerde spelers: er wordt voor een verder uit te werken beleid – gekenmerkt door afstemming van het aanbod, een vergroting van de professionalisering, een verhoging van de efficiëntie en van de effecten van de inzet van subsidies, de beheersbaarheid van de budgetten – geopteerd voor maximum drie federatieve verbanden. De vorming ervan wordt bij de inwerkingtreding van dit decreet beperkt tot de vormingsinstellingen die vanuit de huidige regelgeving van 19 april 1995 actief zijn en intreden in de voorliggende regeling. Nieuwe initiatieven die zich aandienen moeten in deze federatieve verbanden onderdak kunnen vinden.

Artikel 33

Dit artikel bepaalt de jaarlijkse subsidie-enveloppe van de federatieve verbanden en legt deze vast op een bedrag dat overeenkomt met de optelsom van de subsidies die de samenwerkende vormingsinstellingen elk afzonderlijk in de regeling van 19 april 1995 ontvingen. De federatievorming op zich wordt eveneens gehonoreerd: de kosten die deze meebrengt worden gesubsidieerd ten beloop van 75 000 euro, waarvoor evenwel voldoende verantwoorde personeelsuitgaven moeten gebeuren: deze zijn noodzakelijk teneinde de federatievor-

ming en de uiteindelijke bedoelingen hierbij onder meer inzake afstemming van het aanbod en het verhogen van de effecten van de ingezette middelen ook effectief waar te maken. Ook hier is in eerste instantie nog een verwijzing aanwezig naar het te presteren urenvolume aan de hand van een gemiddelde uurkost die eveneens uitgaat van de subsidies die in de huidige regeling aan dit soort vormingswerk wordt besteed, rekening houdend met de specificiteit van de doelgroep en de aangepaste vormen van begeleiding ...

Ten aanzien van het aanbod geldt op het niveau van de federatieve verbanden dat een voldoende evenwichtige spreiding over het Vlaamse grondgebied en Brussel kan aangetoond worden.

Ter ondersteuning van de werking van de federatieve verbanden wordt in een soort parallellisme met de regeling ter zake voor de volkshogescholen een adviesmoment over de werking gepland in de loop van de beleidsperiode. Deze functie wordt toegewezen aan een op te richten adviescommissie. Het uitgebrachte advies moet gericht zijn op de optimalisering van de werking en de beleidsplannen van de federatieve verbanden in de toekomst. Dit advies heeft betrekking op elementen zoals : het publieksbereik, de spreiding van het aanbod, de personeelsformatie, de wijze waarop het aanbod wordt bekendgemaakt, de infrastructuur, de professionele uitbouw, de netwerkvorming ...

Artikel 34

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om voor elke volgende beleidsperiode de subsidie-enveloppe aan te passen aan de realiteit op het veld. Hier toe is een ernstige dossiervorming noodzakelijk. Dit kan op basis van gegevens uit de jaarlijkse rapportering vanwege de organisaties zelf. Zoals reeds eerder vermeld moet de eerste beleidsperiode, die de federatievorming en de eerste gevolgen en effecten ervan als belangrijkste gegeven zal kennen, een beter overzicht bieden om het aanbod, de spreiding, de effectiviteit van de ingezette middelen ... Vanuit de analyse van deze gegevens kunnen de beleidsintenties ten aanzien van deze doelgroep voor de volgende beleidsperiodes geformuleerd worden en eventueel ondersteund worden via de inzet van bijkomende financiële middelen.

Artikel 35

Via dit artikel wordt aan de Vlaamse regering de bevoegdheid gegeven om de nadere regels inzake de procedure voor de aanvraag voor subsidiëring evenals met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan op te stellen. Zij kan ook de samenstelling en de werking van de adviescommissie regelen.

Artikel 36

Dit decreet wenst tevens een plaats te geven aan vormingsinitiatieven die zich op dit ogenblik heel specifiek richten naar de heel bijzondere doelgroep van de gedetineerden.

Ook al omwille van de omgevingsvoorwaarden waarbinnen deze vorm van sociaal-cultureel werk zich afspeelt is een geëigende regeling en subsidiëring op zijn plaats.

De voorwaarden waaraan deze actor moet voldoen – op dit ogenblik is dit trouwens de enige die in dit moeilijke domein terrein actief is – worden dan ook vrij algemeen gehouden. Voor de ondersteuning van de werking is hier ook voorzien in de oprichting van een adviescommissie. Haar advies is erop gericht om de werking van de vormingsinstelling voor gedetineerden in de toekomst te kunnen optimaliseren.

Artikel 37

Ook in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk is de praktijkondersteuning en -ontwikkeling belangrijk. Even belangrijk zoniet nog belangrijker voor deze sector is de communicatie en de beeldvorming. Deze drie opdrachten behoren tot de kerntaken van een steunpunt.

Deze decreetbepaling voorziet de mogelijkheid voor de overheid om zelf dergelijk steunpunt op te richten dan wel een organisatie met een werking die beantwoordt aan de voormelde opdrachten inzake praktijkondersteuning en -ontwikkeling, communicatie en beeldvorming, te erkennen en te subsidiëren.

Artikel 38

De voornoemde kerntaken worden gerealiseerd via activiteiten waarvan in dit artikel een niet-exhaustieve opsomming wordt gegeven.

Een niet onbelangrijk gegeven met het oog op de versteviging van de eigen werking en de vergroting van de effecten van de ingezette financiële middelen is de inpassing in de reguliere werking van voldoende overlegmomenten met steunpunten uit andere domeinen van het sociaal-cultureel werk.

Voor de uitvoering van de opdrachten kan het steunpunt een beroep doen op derden zonder dat evenwel de eindverantwoordelijkheid van het steunpunt voor de verplichtingen vervat in de af te sluiten beheersovereenkomst met de overheid in het gedrang kan of mag komen.

Artikel 39

Deze decreetbepaling regelt de subsidiëring van het steunpunt : een jaarlijkse subsidie-enveloppe die telkens voor vier jaar vastgesteld wordt en die voor de eerste beleidsperiode, bij gelijke werking en opdracht, vastligt op het subsidiebedrag dat voor het werkjaar 2003 in de uitgavenbegroting voor het steunpunt wordt of is ingeschreven. Per beleidsperiode kan nadien op basis van de beleidsintenties enerzijds en de analyse van de voorbije werking van het steunpunt deze subsidie-enveloppe telkens aangepast worden.

Artikel 40

De verhouding tussen overheid en steunpunt wordt op een aantal specifieke punten zoals toezicht, middelen, procedure, de samenstelling van de beheersorganen, de werking en eventuele specifieke opdrachten, in een beheersovereenkomst vastgelegd en geconcretiseerd.

Artikel 41

Deze bepaling voorziet in een beperkte subsidiëring voor organisaties die in het domein van de culturele vrijetijdsbesteding zich een eigen educatieve of culturele opdracht toemeten en die op die wijze kennis en vaardigheden bijbrengen aan personen en/of groepen van personen zonder dat hier sprake

is van de geëigende karakteristieken van vormingswerk en ontwikkelingswerk, zoals dit in de decreetregelingen tot op heden werd afgelijnd.

Omwille van hun verdiensten op het terrein van de culturele competentieverhoging wordt via de subsidiëring in het raam van de voorliggende regeling voor het eerst een waardering uitgesproken voor hun onmiskenbaar waardevolle werking. Zij moeten hiertoe natuurlijk wel aan een aantal beperkte voorwaarden voldoen : rechtspersoonlijkheid hebben, een landelijk karakter aantonen via het organiseren van een manifestatie, activiteiten ontplooiën met het oog op de educatieve en culturele competentieverhoging bij de deelnemers ...

Artikel 42

In deze decreetbepaling wordt de verhouding administratie en organisatie, in het kader van de nieuwe benadering die in de voorliggende regelgeving duidelijk aanwezig is onder meer via de techniek van de enveloppenfinanciering en de vierjaarlijkse beleidsplannen, uitgeschreven. Deze verhouding is er in de eerste plaats één van stimuleren, begeleiden en toezien, eerder dan van controleren en sanctioneren.

De evaluatie door de administratie gebeurt op basis van zowel een plaatsbezoek als van het nazicht van de jaarlijkse rapporten en plannen (werking en financiën). Daarnaast blijft natuurlijk ook nog steeds de mogelijkheid bestaan dat de administratie de concrete activiteiten van een organisatie aan een controle onderwerpt.

Artikel 43

De in dit artikel uitgeschreven procedure sluit aan bij en geeft uitvoering aan de wijze waarop de evaluatie door de administratie in de toekomst zou moeten gaan verlopen.

Deze basishouding van begeleiding en ondersteuning met het oog op een kwaliteitsvolle werking van de organisatie neemt natuurlijk niet weg dat ingeval van zware en herhaalde tekortkomingen sancties moeten kunnen genomen worden. De wijze waarop dit moet gebeuren wordt verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

Artikel 44

De subsidiëring van de organisaties verloopt via de techniek van de subsidie-enveloppe die jaarlijks voor de verantwoorde personeels- en werkingskosten wordt uitgekeerd en telkens voor de betrokken beleidsperiode van vier jaar wordt vastgelegd. Dit artikel legt de looptijd van de eerste beleidsperiode vast.

Artikel 45

Dit artikel behoeft geen nadere commentaar in de mate waarin het een voortzetting is van het bestaande en goed lopende systeem van uitbetaling van de jaarlijkse subsidie-enveloppe via aangepaste voorschotten en saldo. Voor de verantwoording van de bekomen enveloppe zijn natuurlijk nog steeds de “klassieke” verantwoordingsstukken noodzakelijk. Voor het uitkeren van de voorschotten zijn dat het jaarplan en de begroting, voor de saldoberekening het jaarverslag en financieel verslag. Dit artikel verplicht de gesubsidieerde organisatie, zoals dit trouwens ook in de huidige regeling van kracht is, tot een financiële afrekening die batig of sluitend is. Een negatieve financiële afrekening is in dat opzicht slechts uitzonderlijk mogelijk in de mate waarin de balans deze tijdelijke en uitzonderlijke negatieve resultaten toelaat. De continuïteit in de werking en de stabiliteit van de organisatie op het financiële vlak moeten immers gewaarborgd zijn om ieder jaar opnieuw te kunnen genieten van het voorschottensysteem zoals dit in dit artikel is uitgeschreven. Nieuw in deze decreetbepaling is de mogelijkheid die expliciet aan de organisaties wordt geboden om een financiële reserve op te bouwen die moet aangewend worden ter financiering van uitgaven die bijdragen tot het realiseren van de statutaire doelstellingen.

Waar de voornoemde mogelijkheid tot het opbouwen van een financiële reserve uitgaat van het feit dat deze totstandkomt ingevolge onder meer en vooral de eigen inkomsten, voorziet paragraaf 3 van dit artikel, eigenlijk als tegenhanger van de techniek van de jaarlijkse subsidie-enveloppe toegekend voor vier jaar op grond van een beleidsplan voor diezelfde periode, een uitzondering op de regel dat jaarlijks de subsidie-enveloppe volledig moet uitgegeven en verantwoord zijn. Deze uitzondering wordt verbonden aan heel strikte voorwaarden. Nochtans hoeft de realiteitswaarde van deze uitzondering niet zo heel ver af te liggen. Zo kan bijvoorbeeld het beleidsplan van een organisatie, die geselecteerd wordt voor een projectsubsië-

ring als beweging (de artikelen 15 tot en met 18), in de ontwikkeling van haar activiteiten van sensibilisatie en maatschappelijke activering, als beweging het zwaartepunt van haar optreden ten aanzien van het grote publiek (met aandacht voor de media en in de media) in het derde jaar van de beleidsperiode leggen en de uitgaven hieraan verbonden willen putten uit de twee vorige jaren opgespaarde subsidies. De uitzondering van deze paragraaf zou dit moeten mogelijk maken op voorwaarde natuurlijk dat alle vier de voorwaarden vervuld zijn.

Verder legt dit artikel de organisatie nog een aantal “klassieke” verplichtingen op in verband met de boekhouding, de controle ter plaatse en de verzekering tegen de eigen burgerlijke aansprakelijkheid.

Artikel 46

Dit artikel geeft de mogelijkheid aan de Vlaamse regering om binnen de budgettaire mogelijkheden bij elke beleidsperiode een aantal basisbedragen die in dit decreet voorkomen, evenals subsidie-enveloppen, aan te passen.

Artikel 47

Los van de mogelijkheid tot aanpassing voorzien in het vorige artikel worden alle subsidie-enveloppen gekoppeld aan het prijsindexcijfer.

Artikel 48 tot en met 53

Via deze opheffingsbepalingen worden de bestaande decreten en uitvoeringsbesluiten, die betrekking hebben op de werkvormen die via de voorliggende regeling een nieuwe en vernieuwende basis krijgen, opgeheven.

Artikel 54

Dit artikel voorziet in de eerste paragraaf in een overgangsregeling voor de sociaal-culturele verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van de voorliggende regeling erkend en gesubsidieerd worden op grond van de regeling van 19 april 1995.

Deze overgangsregeling bestaat er in dat, aangezien de voorliggende regeling krachtens artikel 62 slechts ingaat per 1 januari 2004 wat de subsidiëring betreft, zij voor het werkjaar 2003 bij gelijke werking de subsidie behouden die zij voor het werkjaar 2001 ontvingen. In 2003 zullen evenwel zoals vermeld in de slotbepaling van artikel 62 wel reeds de andere regels van de voorliggende regeling van kracht zijn. Het jaar 2003 is bijgevolg voor de verenigingen een echt overgangsjaar wat de werking en de voorbereiding op de voorliggende regelgeving betreft : de opmaak van een beleidsplan, de beoordeling ervan ... Eén en ander is het voorwerp van overleg dat moet leiden tot het vastleggen van een realistisch tijdpad in het uitvoeringsbesluit.

Ingevolge de nieuwe criteria voor subsidiëring kan de situatie voor een vereniging in de eerste beleidsperiode van die aard zijn dat de subsidie-enveloppe lager ligt dan het subsidiebedrag dat zij voor het werkjaar 2003 nog gewaarborgd kreeg krachtens de vorige paragraaf van dit artikel. Een tweede element van “overgang” speelt dan : haar jaarlijkse subsidie-enveloppe kan in die eerste beleidsperiode niet lager liggen dan dit gewaarborgde bedrag.

Zoals eerder vermeld in de commentaar bij artikel 11 vervalt vanaf de tweede beleidsperiode iedere rechtstreekse verwijzing naar de kwantitatieve elementen van artikel 9, 2°. De jaarlijkse subsidie-enveloppe van de eerste beleidsperiode is het uitgangspunt voor de verdere subsidiëring, met inachtneming van de mogelijke gevolgen van de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling. Voor de verenigingen die onder de waarborg vallen van paragraaf 2 is de uitgangspositie op het vlak van subsidiëring deze die tijdens de eerste beleidsperiode werd bekomen ingevolge de toepassing van artikel 9, 2° en 3°. Zij treden met die subsidie-enveloppe de nieuwe beleidsperiode in en zijn via het ingediende beleidsplan opnieuw voorwerp van de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling en de mogelijke incidentie hiervan op hun subsidie-enveloppe voor de volgende periode van vier jaren.

Paragraaf 3 van dit artikel regelt voor het werkjaar 2003 de subsidiesituatie van de migrantenverenigingen die vanuit de regeling van 19 april 1995 dit decreet instappen.

Onder verwijzing naar de regeling die in paragraaf 5 van artikel 55 voor deze migrantenverenigingen wordt vooropgesteld voor de eerste beleidsperiode (die loopt van 2004 tot en met 2007) wordt voor 2003 een voorafbeelding van deze regeling, in de vorm van een mogelijke bijkomende subsidie voor

de migrantenvereniging die in haar werking via een duidelijk jaarplan hierop wenst in te spelen, vooropgesteld. Deze aanvullende subsidiëring in 2003 in functie van de rechtstreekse ondersteuning van de aangesloten afdelingen of groepen binnen het door de Vlaamse regering geschetste kader vervangt vanaf dat jaar de regeling die in het decreet van 19 april 1995 de financiële ondersteuning van de lokale migranteninitiatieven voorzag. Het voorziene globale subsidiebedrag komt overeen met het bedrag dat in het kader van voormelde ondersteuning werd besteed aan de lokale migranteninitiatieven.

Zoals reeds vermeld regelt artikel 55, § 5, de subsidiesituatie van de migrantenvereniging op het vlak van de ondersteuning van de werking van de lokale afdelingen of groepen voor de periode na 2003.

Artikel 55

Onder verwijzing naar de algemene toelichting bij de voorliggende regeling met betrekking tot het beleid ten aanzien van het verenigingsleven voor migranten, wordt in dit artikel voor deze organisaties een redelijke en realistische overgang uitgeschreven.

Zo wordt hen een volledige eerste beleidsperiode de tijd gegeven om de hogere – hogere dan de huidige – erkenningnorm van aangesloten afdelingen of groepen te halen. Gedurende die overgangsperiode wordt de ontwikkeling van de vereniging niet belast met een inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling. Wel wordt de jaarlijkse subsidie-enveloppe ieder jaar aangepast aan de evolutie van het aantal aangesloten afdelingen of groepen, en dit tot de minimale erkenningnorm is bereikt.

Tenslotte wordt gedurende de eerste beleidsperiode de berekeningsbasis voor de subsidie-enveloppe zoals vermeld in artikel 9, 2°, aangepast en verhoogd met dertig percent in de mate waarin zij aantonen dit deel van de jaarlijkse subsidie-enveloppe te besteden aan de ondersteuning van de werking van de aangesloten afdelingen of groepen. Deze rechtstreekse ondersteuning kan een ondersteuning zijn in domeinen die als relevant voor de verdere ontwikkeling van het migrantenverenigingsleven worden gedefinieerd. Deze domeinen kunnen bepaald worden op basis van wetenschappelijk onderzoek en in samenspraak tussen personen uit de wetenschappelijke wereld, het steunpunt en de overheid. De projectwerking kan dus gebaseerd zijn op thema's. Zij worden volgens de me-

thoden van het sociaal-cultureel werk uitgewerkt en aangeboden aan de lokale afdelingen en groepen. Het steunpunt zal de methodiekontwikkeling ondersteunen. De invulling van de projecten kan gebeuren vanuit de eigenheid van elke vereniging. Deze regeling komt in de plaats van de directe subsidiëring van lokale werkingen in de regeling van 19 april 1995, die eigenlijk niet tot de taak van het cultuurbeleid van de Vlaamse Gemeenschap behoorde.

Deze regeling kan worden verlengd na 2007.

De bedoelde coëfficiëntaanpassing naar 130 procent gebeurt slechts éénmaal, namelijk bij het begin van de beleidsperiode, op basis van het aantal afdelingen of groepen voor het werkjaar 2000 (of 2001 voor die verenigingen van migranten die pas een erkenning verkregen na 31 december 2000).

De regeling van de coëfficiëntaanpassing kan door de Vlaamse regering verlengd worden voor de volgende beleidsperiodes.

Artikel 56

Zoals de verenigingen behouden ook de sociaal-culturele vormingsinstellingen in 2003 bij gelijke werking de subsidie die zij voorheen in de regeling van 19 april 1995 bekwamen. Voor de instellingen die door het minidecreet van 24 juni 1997 in 2001 een subsidie ontvingen die lager is dan de subsidie in 2002 wordt 2002 het referentiejaar voor de vaststelling van de subsidie in 2003.

Artikel 57

Dit artikel laat bij de inwerkingtreding van het decreet tevens een andere keuzemogelijkheid aan de vormingsinstellingen die op dit ogenblik gesubsidieerd worden in het kader van het decreet van 19 april 1995. Zij kunnen met hun volledige werking kiezen voor een subsidiëring als sociaal-culturele beweging. De werking van een vormingsinstelling kan vandaag immers, buiten het cursorisch werk op zich, onder meer omwille van zijn thematisch gespecialiseerd zijn reeds sterk neigen naar datgene wat morgen in de voorliggende ontwerp tekst voor een sociaal-culturele beweging als criteria geldt : beweging maken rond een maatschappelijk relevant thema via sensibilisatie, maatschappelijke activering en educatie. De ambities van dergelijke vor-

mingsinstellingen op dat vlak moeten in de voorliggende regeling van de sociaal-culturele bewegingen ook kunnen worden tegemoet getreden.

In dit artikel wordt aan de gewettigde ambities van de vormingsinstellingen om een subsidiëring als sociaal-culturele beweging na te streven een aantal zachtere vereisten gekoppeld, zonder dat afbreuk gedaan wordt aan de algemene principes en uitgangspunten die gelden voor de sociaal-culturele bewegingen.

De vormingsinstelling wordt aldus vrijgesteld van de vereiste twee jaar werking als beweging te kunnen aantonen. De naleving van deze voorwaarde zou moeilijk zonet onmogelijk te verenigen zijn met de verplichte werking overeenkomstig het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk.

Aangezien zij op dit ogenblik reeds gesubsidieerd worden wil de voorliggende regeling de beoordeling van de beleidsplannen van deze vormingsinstellingen in een afzonderlijke beoordelingsronde laten plaatsvinden, buiten de competitie met nieuwe zich aandienende initiatieven. Voor de beoordeling van deze laatste is er de beschikking over het ingeschreven krediet van artikel 18, § 1.

De vormingsinstellingen die positief beoordeeld worden behouden gedurende de eerste beleidsperiode de subsidie die zij in de regeling van 19 april 1995 ontvingen. Hun subsidie-enveloppen zijn, zoals reeds gezegd, niet begrepen in het in artikel 18, § 1, bedoelde krediet.

Een negatief resultaat bij de beoordeling daarentegen laat voor de vormingsinstelling nog steeds de weg open om de (cursorische) werking vooralsnog in te brengen in een aanvraag voor subsidiëring als gespecialiseerde vormingsinstelling.

Artikel 58

Deze decreetbepaling regelt de gevolgen die ontstaan voor het personeel ingevolge de keuze van de huidige vormingsinstellingen in het raam van de herstructurering in volkshogescholen en gespecialiseerde vormingsinstellingen. Het betreft hier de situatie van de personeelsleden die op het ogenblik van de inwerkingtreding van de voorliggende regeling gesubsidieerd worden krachtens de regeling van 19 april 1995.

Naargelang de gemaakte keuze door de sociaal-culturele vormingsinstelling zijn er voor de betrokken personeelsleden verschillende mogelijkheden.

1. De keuze van de vormingsinstelling bestaat er in dat de volledige werking overgedragen wordt naar of opgaat in de nieuwe rechtspersoon van de volkshogeschool : alle gesubsidieerde personeelsleden van die vormingsinstelling worden tewerkgesteld in de volkshogeschool. De bestaande vormingsinstelling ontvangt vanaf 2004 geen subsidies meer en de personeelslast van de personeelsleden komt ten laste van de subsidie-enveloppe van de volkshogeschool (zie ook de commentaar bij artikel 59).
2. De keuze van de vormingsinstelling bestaat er in dat zij de volledige werking in het concept van de gespecialiseerde vormingsinstelling wil gesubsidieerd zien : alle personeelsleden, die in de huidige regeling van 19 april 1995 worden gesubsidieerd, blijven tewerkgesteld in de gespecialiseerde vormingsinstelling en zijn ten laste van de subsidie-enveloppe van de gespecialiseerde vormingsinstelling.
3. De keuze van de vormingsinstelling bestaat deels uit de ambitie om het specialistische deel van de werking onder te brengen in een gespecialiseerde vormingsinstelling en deels in een overdracht van een stuk streekgerichte werking naar de volkshogescholen. Paragraaf drie van deze decreetbepaling voorziet een aantal regels om de te voorziene personeelsbewegingen in goede (budgettaire) banen te leiden. De gespecialiseerde vormingsinstellingen die met vrucht de procedure van artikel 24 doorliepen kennen tijdig het aantal uren programma's waarvoor zij gesubsidieerd zullen worden en dus ook hun subsidie-enveloppen.

Aangezien de basis voor de berekening van deze subsidie-enveloppen de decretaal bepaalde kostprijs per uur is en deze berekeningsbasis verschilt van de subsidie-enveloppen die aan de volkshogescholen toekomen, is het, uit budgettaire overwegingen, van belang de nodige maatregelen te treffen om bij de overgang een minimale personeelsbezetting op het niveau van de gespecialiseerde vormingsinstelling te behouden.

De derde paragraaf verplicht de gespecialiseerde vormingsinstelling dan ook per pakket van respectievelijk 250 uren en 750 uren minstens een halftijdse educatieve of administratieve personeelsfunctie bezet te houden. Deze maatregel

geldt enkel bij de overgang als maatstaf voor de regeling van de personeelsbewegingen en enkel voor deze vormingsinstellingen die een keuze maken in de beide richtingen : enerzijds als gespecialiseerde instelling en anderzijds als volkshogeschool.

In de verdere subsidiëring van de vormingsinstellingen is er geen rechtstreeks verband Meer tussen personeelsbezetting en prestaties.

De personeelsleden die niet in de verplichte minimale personeelsbezetting van de gespecialiseerde vormingsinstelling behouden blijven komen ten laste van de subsidie-enveloppen van de volkshogeschool in functie van de overzichtslijst bedoeld in paragraaf 5.

Voor de realisatie van de herstructurering is in deze bepaling een tijdpad uitgezet dat rekening houdt met een overzicht van de personeelsovergangen door de vormingsinstellingen ten laatste op 1 juni 2003 en een operationalisering van deze keuzes tegen uiterlijk eind december 2003. Vanaf 2004 treedt immers het nieuwe subsidiesysteem in werking.

Deze overgang van de personeelsleden is natuurlijk niet onbelangrijk onder meer voor de eigen rechtszekerheid en persoonlijke situatie, doch is ook van belang voor de berekening van de subsidiebedragen die zij uit het beschikbare budget meebrengen naar de organisaties die in het kader van de voorliggende regelgeving verder zullen worden gesubsidieerd.

Artikel 59

In combinatie met artikel 22, dat vanaf 2005 een structureel subsidiëeringsmechanisme voorziet, bepaalt dit artikel voor 2004 een minimale financiële ondersteuning voor de volkshogeschool in elke regio, los van de reële personeelsovergangen met de eraan verbonden subsidiebedragen.

Ingevolge de gemaakte keuzes door de sociaal-culturele vormingsinstellingen kan de situatie op het vlak van personeelsbezetting en -overgang en bijgevolg van subsidiëring verschillen van regio tot regio. Daartoe wordt in paragraaf twee van dit artikel aan de Vlaamse regering de bevoegdheid gegeven om in de loop van 2003 en 2004 de nodige maatregelen te treffen met het oog op een evenwichtige spreiding van de tewerkstelling van de

personeelsleden over de verschillende volkshogescholen.

Aan de toestand van over- en onderbezetting (in functie van het voor 2005 ter beschikking gestelde budget van 1,5 euro per inwoner) moet immers zo spoedig als mogelijk verholpen worden.

Artikel 60

Het hertekenen van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in vormingsinstellingen, in de vooropgestelde concepten, in het bijzonder dit van de “volkshogeschool”, en de ermee gepaard gaande grondige herschikking van het vormingslandschap vereisen dat de noodzakelijke financiële middelen ter beschikking zijn om de oprichting en ontwikkeling ervan alle kansen op slagen te geven binnen het vooropgestelde tijdpad en de vooropgestelde uitgangspunten.

In een uitvoeringsbesluit zullen de modaliteiten voor het verwerven van deze financiële ondersteuning vastgelegd worden.

Artikel 61

Wat voor de sociaal-culturele verenigingen en voor de sociaal-culturele vormingsinstellingen geldt, geldt eveneens voor de sociaal-culturele diensten. Zij die op het ogenblik van de inwerkingtreding van de voorliggende regeling gesubsidieerd zijn op basis van de regeling van 19 april 1995 behouden, bij gelijke werking, voor het overgangsjaar 2003 de subsidie die zij voorheen ontvingen voor het werkjaar 2001.

Paragraaf twee van dit artikel voorziet in een uitzondering op de regel van een bewezen werking van twee jaar voor de organisaties die vandaag op het dienstendecreet gesubsidieerd zijn en als diensten door het leven gaan. Het ware immers onredelijk voor hen diezelfde voorwaarde aan te houden terwijl zij in de jaren 2002 en 2003, de twee jaren voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit decreet – althans wat de subsidiëring van de bewegingen betreft – krachtens het decreet verplicht zijn zich verder te bewijzen als dienst teneinde hun

subsidie niet te verliezen. Ingevolge deze verplichting uit het decreet van 19 april 1995 kunnen zij in deze twee werkjaren geen “beweging maken” overeenkomstig de voorliggende regeling. Zij zijn bijgevolg vrijgesteld van de bedoelde voorwaarde.

De diensten die op dit ogenblik gesubsidieerd zijn krachtens het decreet van 19 april 1995 zien hun ambities voor een subsidiëring als sociaal-culturele beweging beoordeeld in een afzonderlijke beoordelingsronde. Dit doet geen afbreuk aan de principes en uitgangspunten die gelden voor de sociaal-culturele bewegingen.

Wanneer de werking van een dienst door de adviescommissie op basis van het ingediende beleidsplan als sociaal-culturele beweging wordt beoordeeld, behoudt zij als subsidie-enveloppe minstens de subsidie die zij voorheen in het kader van het decreet van 19 april 1995 had.

De dienst die vandaag een subsidie geniet die minder is dan het in artikel 18, § 1, vermelde minimumbedrag, ontvangt minstens dit minimumbedrag.

Samen maken al deze op die manier vastgestelde subsidie-enveloppen van de vandaag erkende diensten een voorafname uit op het krediet dat in artikel 18 § 1 voorzien is voor de subsidiëring van de sociaal-culturele bewegingen.

Artikel 62

De inwerkingtreding van de voorliggende regeling is vastgelegd op 1 januari 2003 voor alle bepalingen die niet met de subsidiëring als dusdanig te maken hebben of met de dringende keuze van de sociaal-culturele vormingsinstellingen voor het concept van de volkshogeschool of van de gespecialiseerde vormingsinstelling.

De inwerkingtreding van het subsidiesysteem wordt in deze bepaling vastgelegd op 1 januari 2004, wat de organisaties toelaat in het overgangsjaar 2003 de nodige maatregelen te treffen om tijdig aan de bepalingen van het nieuwe decreet te voldoen, onder meer in verband met de opmaak van een beleidsplan.

Om de operationalisering van de grondige her-schikking tijdig tot een goed einde te kunnen brengen, is de keuze door de sociaal-culturele vormingsinstellingen in de richting van de volkshogeschool dan wel in de richting van de gespecialiseerde vormingsinstelling een keuze van dringende aard, die moet gebeuren drie maanden na de goedkeuring van het decreet. Op het ogenblik van de redactie van de commentaar bij de artikelen van deze nieuwe regelgeving wordt uitgegaan van een goedkeuring die zich situeert op het einde van het jaar 2002.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd
en Ambtenarenzaken*

Paul VAN GREMBERGEN

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° sociaal-cultureel volwassenenwerk : een onderdeel van het beleidsveld sociaal-cultureel werk. Het omvat de activiteiten die de ontplooiing van volwassenen en hun maatschappelijke participatie willen bevorderen. Personen nemen er vrijwillig deel aan, los van enig schoolverband en los van elke vorm van beroepsopleiding ;
- 2° sociaal-culturele methodiek : een wijze van denken en handelen, die gesteund is op reflectie, ervaringsdeskundigheid en wetenschappelijke inzichten. Die methodiek wordt door sociaal-culturele verenigingen, instellingen en bewegingen en hun vrijwillige en professionele medewerkers gebruikt om individuen en groepen aan te spreken en te activeren in één of meerdere bestaansdimensies en in hun diverse leefsituaties. Deze bestaansdimensies kenmerken de mens als zin- en waardezoeker, als kennisverwerker, als vaardige actor of creatieve explorer, als cultuurschepper en sociaal wezen. Als doelstellingen staan het ontwikkelen van een eigen identiteit, het bevorderen van sociale integratie en maatschappelijke participatie en de opbouw van een democratische, duurzame en inclusieve samenleving voorop. Daartoe worden op bewuste en doordachte wijze open kansen geschapen, die uitnodigen tot ontmoeting en informeel leren. Er worden processen van kritische bewustwording, reflexieve verantwoording en persoonlijke bekwaming gestimuleerd. Er wordt aangezet tot de ontwikkeling van sociale, culturele en communicatieve competenties en de vorming van sociale netwerken en culturele symbolen. In het scheppen en benutten van deze kansen zijn de betrokken personen en groepen actieve deelnemers, met wie de medewerkers in dialoog treden over de concrete doelen en de aanpak ;

- 3° gemeenschapsvormende functie : de functie die gericht is op het versterken en vernieuwen van het sociale weefsel en op groepsvorming met het oog op een democratische, solidaire, open en cultureel diverse samenleving ;
- 4° culturele functie : de functie die, zowel in de brede als de engere zin, gericht is op het verhogen van de participatie aan de cultuur die de samenleving te bieden heeft ;
- 5° maatschappelijke activeringsfunctie : de functie die gericht is op het organiseren, stimuleren en begeleiden van vormen van maatschappelijk engagement en sociale actie ;
- 6° educatieve functie : de functie die gericht is op lerende personen en groepen en die gekenmerkt wordt door het organiseren en begeleiden van educatieve programma's op lokaal en bovenlokaal vlak ;
- 7° niet-formele educatie : een geïnstitutionaliseerde vorm van volwasseneneducatie waarbij de deelnemer kennis, inzicht en vaardigheden vergroot voor zichzelf en anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het actief participeren in een democratische samenleving, en waarbij een sociaal-culturele methodiek gehanteerd wordt met zowel open als gesloten doeloriëntaties. De bovenstaande definitie wordt, wat de te subsidiëren activiteiten betreft, verder in dit decreet per werkvorm ingevuld ;
- 8° vereniging : een netwerk van afdelingen of groepen, dat gericht is op de zingeving en emancipatie van leden en deelnemers, met het oog op persoonlijke en maatschappelijke ontplooiing. De vereniging heeft een gemeenschapsvormende functie, een culturele functie, een maatschappelijke activeringsfunctie en een educatieve functie ; ze ontplooit een werking in groepsverband en hanteert een sociaal-culturele methodiek ;
- 9° beweging : een organisatie met landelijk karakter die gespecialiseerd is in een thema of een cluster van nauw verwante thema's. Een beweging organiseert activiteiten op het vlak van sensibilisatie, educatie en sociale actie met het oog op maatschappelijke verandering. Ze richt zich daartoe op een ruim publiek. Een beweging heeft een educatieve en een maatschappelijke activeringsfunctie en hanteert een sociaal-culturele methodiek ;
- 10° volkshogeschool : een pluralistische organisatie die tot doel heeft het organiseren, structureren en coördineren van het niet-formele educatieve aanbod in een afgebakende regio. De volkshogeschool heeft naast een culturele en gemeenschapsvormende functie, in hoofdzaak een educatieve functie en hanteert een sociaal-culturele methodiek ;
- 11° gespecialiseerde vormingsinstelling : een instelling die een vormingsaanbod organiseert met betrekking tot een welbepaald thema of cluster van nauw verwante thema's. De gespecialiseerde vormingsinstelling heeft naast een culturele en een gemeenschapsvormende functie in hoofdzaak een educatieve functie en hanteert een sociaal-culturele methodiek ;
- 12° beleidsplan : een document waarin de organisatie haar toekomstig beleid duidelijk maakt voor zichzelf, voor de overheid en voor de buitenwereld. Het omvat de missie van de organisatie, de omgevingsanalyse, datgene wat ze op het ogenblik van de opmaak van het beleidsplan doet, datgene wat ze in de volgende beleidsperiode van vier jaar wil bereiken, alsook de wijze waarop ze dit wil realiseren ;
- 13° programma : een door de volkshogeschool of gespecialiseerde vormingsinstelling opgezette en vooraf bekendgemaakte reeks educatieve activiteiten rond een duidelijk vooropgesteld onderwerp, die gebracht wordt onder deskundige begeleiding, met een continuïteit in methodische opbouw, deelnemersgroep en groepsbegeleiding ;
- 14° thema : een onderwerp waarop de werking van een sociaal-culturele organisatie zich richt en dat duidelijk afgebakend kan worden ;
- 15° open aanbod : een aanbod dat voldoende tijd vooraf openbaar is aangekondigd en waarop ieder persoon zich vrijwillig kan inschrijven ;

- 16° afdeling of groep : een duurzame zelforganisatie van vrijwilligers die verantwoordelijkheid opneemt voor de bestuurlijke en inhoudelijke werking en hierin professioneel ondersteund wordt door de vereniging ;
- 17° een landelijk karakter hebben : ofwel activiteiten ontplooiën in minstens vier Vlaamse provincies, ofwel een publieksbereik aantonen in minstens vier Vlaamse provincies. Voor de toepassing van dit decreet wordt het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad beschouwd als een Vlaamse provincie ;
- 18° steunpunt : het landelijke steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk ;
- 19° administratie : de entiteit in het ministerie die bevoegd is voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Artikel 3

De Vlaamse Gemeenschap wil in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk organisaties ondersteunen die een bijdrage leveren tot de vorming van een gemeenschap van competente en geëmancipeerde personen, die zich maatschappelijk engageren. Die organisaties hebben de vorm van een vereniging, beweging of vormingsinstelling.

TITEL II

Sociaal-culturele verenigingen

HOOFDSTUK I

Erkenning

Artikel 4

§ 1. Verenigingen worden erkend als ze aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ze zijn een vereniging zonder winstoogmerk ;
- 2° ze hebben minstens vijftig werkende afdelingen of groepen, gespreid over minstens drie Vlaamse provincies, waarbij in elke provincie minstens tien aangesloten afdelingen of groepen actief zijn. Het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt hierbij beschouwd als Vlaamse provincie ;
- 3° ze beschikken over een registratiesysteem met betrekking tot de werking van de aangesloten afdelingen of groepen, dat voldoet aan de vereisten die de Vlaamse regering heeft vastgesteld ;
- 4° ze hebben doelstellingen waaruit de werking ten aanzien van de maatschappelijke activerings-, de culturele, de educatieve en de gemeenschapsvormende functie blijkt ;
- 5° ze onderschrijven de principes en de regels van de democratie en van het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens en passen ze toe in hun werking ;
- 6° in het beheer en het beleid van de vereniging hebben de vrijwilligers een bepalende inbreng ;
- 7° ze hebben een democratische en zelfstandige werking.

§ 2. Vanaf de tweede beleidsperiode kunnen per beleidsperiode nieuwe verenigingen erkend worden.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de erkenning van nieuwe verenigingen, de intrekking van de erkenning, alsook de procedure voor het instellen van beroep bij de adviserende beroepscommissie voor culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 15 van het decreet van 19 december 1997 houdende oprichting van een Raad voor Cultuur, een Raad voor de Kunsten, een Raad voor de Volksontwikkeling en Cultuurspreiding en van een adviserende beroepscommissie inzake culturele aangelegenheden.

§ 4. De verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, worden automatisch erkend op basis van het aantal afdelingen of groepen waarvoor ze voor het werkjaar 2000 gesubsidieerd werden. De verenigingen die in 2002 een voorlopige erkenning genieten krachtens voormeld decreet van 19 april 1995 worden automatisch erkend op basis van het aantal afdelingen of groepen dat vereist is om krachtens datzelfde decreet een erkenning te bekomen. Wat de toepassing betreft van artikel 4, § 1, 3°, van dit decreet, beschikken de verenigingen die een automatische erkenning bekomen tot eind 2004 over de tijd om aan te tonen dat zij beschikken over een registratiesysteem dat voldoet aan de vereisten.

HOOFDSTUK II

Subsidiëring

AFDELING I

Algemene voorwaarden

Artikel 5

De erkende verenigingen kunnen subsidies krijgen als ze :

- 1° een beleidsplan indienen voor de volgende beleidsperiode ;
- 2° in de werking rekening houden met principes van integrale kwaliteitszorg ;
- 3° binnen drie maanden na het begin van de beleidsperiode beschikken over een voltijds equivalent personeelslid en minstens twee derden van de gekregen subsidie besteden aan de vergoeding van medewerkers, al dan niet in vast dienstverband ;
- 4° akkoord gaan om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens met betrekking tot de werking te verstrekken, in de gevraagde vorm ;
- 5° jaarlijks een jaarverslag en financiële afrekening indienen, alsook een jaarplan en begroting ; ze rapporteren per kalenderjaar ;
- 6° ervoor zorgen dat in alle aspecten van de werking het Nederlands als voertaal gebruikt wordt.

Artikel 6

§ 1. De beleidsplannen worden door een adviescommissie op hun inhoud en kwaliteit beoordeeld. Die commissie beoordeelt de beleidsplannen en brengt ze onder in vijf categorieën, met een gradatie van posi-

tief naar negatief. De administratie onderzoekt de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen.

§ 2. De adviescommissie beschikt over de volgende beoordelingselementen :

- 1° de wijze waarop de vier functies worden gerealiseerd ;
- 2° de wijze van begeleiding van de afdelingen of groepen, de ontwikkeling van het afdelingswerk en groepswerk, het aantal afdelingen of groepen ;
- 3° het beleid ten aanzien van de vrijwilligers ;
- 4° de acties met het oog op de verruiming en verbreding van de participatie ;
- 5° de communicatie met de leden ;
- 6° het ontwikkelen van acties met een landelijk karakter ;
- 7° het ontwikkelen van vernieuwende en bijzondere activiteiten ;
- 8° de aandacht voor culturele diversiteit ;
- 9° de aandacht voor samenwerking en netwerkvorming met andere organisaties.

§ 3. Voor de eerste beleidsperiode zijn de jaarverslagen van de werkjaren 2000 en 2001 eveneens een parameter voor de beoordeling van de beleidsplannen.

§ 4. Vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een element voor de beoordeling van het beleidsplan.

Artikel 7

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor het indienen van de aanvraag voor subsidiëring en voor de beoordeling van de beleidsplannen, de samenstelling van de adviescommissie, alsook de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan.

AFDELING II

De subsidies

Artikel 8

§ 1. De subsidies worden toegekend voor een beleidsperiode van vier jaar in de vorm van een jaarlijkse enveloppe.

§ 2. De individuele subsidie-enveloppe van de vereniging wordt vastgesteld door de Vlaamse regering, op voorstel van de administratie en rekening houdend met de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie.

ONDERAFDELING I

De eerste beleidsperiode

Artikel 9

Voor de verenigingen, vermeld in artikel 4, § 4, wordt de jaarlijkse subsidie-enveloppe als volgt vastgesteld :

- 1° het aantal afdelingen of groepen wordt vastgelegd op het aantal voor het werkjaar 2000 aanvaarde actieve afdelingen of groepen ;
- 2° aan de afdelingen wordt een waarde toegekend : minimaal 2230 euro voor de eerste 100 afdelingen, minimaal 1735 euro voor 101 tot 200 afdelingen, en minimaal 990 euro voor de afdelingen boven 200 ;
- 3° op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per vereniging vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een procentuele vermeerdering worden toegekend, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden.

Artikel 10

Voor de subsidiëring van de verenigingen, vermeld in artikel 4, § 4, is een krediet voorzien van minimaal 20.518.000 euro.

ONDERAFDELING II

De volgende beleidsperiodes

Artikel 11

Voor de erkende verenigingen gelden voor de berekening van de jaarlijkse subsidie gedurende elke volgende beleidsperiode de volgende regels :

- 1° de uitgangspositie is het jaarlijkse subsidiebedrag van de vorige beleidsperiode ;
- 2° op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per vereniging vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een procentuele vermeerdering worden toegekend, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden.

Artikel 12

Voor de nieuwe verenigingen worden de subsidies berekend op basis van de volgende regels :

- 1° het aantal afdelingen of groepen wordt vastgelegd op het minimale aantal werkende afdelingen of groepen, vereist voor de erkenning ;

2° voor de afdelingen wordt de waarde toegekend, vermeld in artikel 9, 2°, van dit decreet.

AFDELING III

De startsubsidie

Artikel 13

Verenigingen kunnen een startsubsidie aanvragen als ze voldoen aan artikel 4, § 1, van dit decreet, met dien verstande dat ze moeten beschikken over minstens vijftientig lokale afdelingen of groepen, gespreid over minstens drie Vlaamse provincies. Het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt beschouwd als een Vlaamse provincie.

Artikel 14

§ 1. De startsubsidie bedraagt per vereniging op jaarbasis maximaal 50.000 euro. De toekenning van de subsidie stopt bij het einde van de beleidsperiode in kwestie.

§ 2. Een startsubsidie kan slechts eenmaal aan eenzelfde vereniging worden toegekend.

§ 3. Aanvragen kunnen enkel worden ingediend in het jaar dat aan elke beleidsperiode voorafgaat. Telkens kunnen maximaal drie aanvragers een startsubsidie krijgen.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot het verkrijgen van een startsubsidie.

TITEL III

Sociaal-culturele bewegingen

HOOFDSTUK I

Algemene voorwaarden

Artikel 15

Per beleidsperiode kan een organisatie een aanvraag indienen tot het verkrijgen van een jaarlijkse subsidiëring gedurende vier jaar als ze aan volgende voorwaarden voldoet :

1° ze is een vereniging zonder winstoogmerk ;

2° ze heeft statutaire doelstellingen rond één maatschappelijk relevant thema of cluster van nauw verwante thema's ;

3° ze kan aantonen dat ze gedurende minstens twee jaar een werking met landelijk karakter heeft op het vlak van sensibilisatie, maatschappelijke actie en educatie rond het thema of de cluster van nauw verwante thema's waarvoor ze een aanvraag indient ;

- 4° ze dient een beleidsplan in ;
- 5° ze kan een werking aantonen die zich situeert in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk als beweging ;
- 6° ze houdt in haar werking rekening met principes van integrale kwaliteitszorg ;
- 7° ze beschikt binnen drie maanden na het begin van de beleidsperiode over een voltijds equivalent personeelslid ;
- 8° ze onderschrijft de principes en de regels van de democratie en van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en past ze toe in hun werking ;
- 9° ze gaat ermee akkoord om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens te verstrekken met betrekking tot de werking en levert die gegevens in de gevraagde vorm.

Artikel 16

§ 1. De beleidsplannen worden op hun inhoud en kwaliteit beoordeeld door een adviescommissie. De commissie maakt een rangorde op met bijbehorende quoterings. De administratie onderzoekt de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen in de aanvraag.

§ 2. De adviescommissie beschikt over de volgende beoordelingselementen :

- 1° de knowhow en expertise van de beweging met betrekking tot het thema of het cluster ; de wijze waarop die expertise verder wordt ontwikkeld ;
- 2° de wijze waarop de knowhow wordt ontsloten ;
- 3° de wijze waarop het ruime publiek rechtstreeks of onrechtstreeks wordt benaderd, inclusief de inspanning om andere publieksgroepen aan te trekken ;
- 4° de creativiteit, de diversiteit en de originaliteit van de gehanteerde methoden, evenals de effectiviteit ervan ;
- 5° de communicatie met het publiek, de aandacht voor de media ;
- 6° de interne samenhang van het beleidsplan en de realiteitswaarde ervan ;
- 7° de aard en de omvang van de educatieve activiteiten en de werkmaterialen ;
- 8° de acties en de campagnes ;
- 9° de aandacht voor samenwerking en netwerkvorming met andere organisaties ;
- 10° het engagement van vrijwilligers en beheerders ;
- 11° de mate van professionalisering.

§ 3. Vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een element voor de beoordeling van het beleidsplan.

Artikel 17

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor het indienen van de aanvraag en van de beoordeling van het beleidsplan, de samenstelling van de adviescommissie, alsook de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan.

HOOFDSTUK II

De subsidies

Artikel 18

§ 1. Het totale budget voor de subsidiëring van de bewegingen bedraagt minimaal 3.750.000 euro.

§ 2. De jaarlijkse subsidie-enveloppe die voor een beleidsperiode van vier jaar verworven wordt, bedraagt tussen 75.000 euro en 200.000 euro.

§ 3. De Vlaamse regering stelt de individuele enveloppe vast op voorstel van de administratie, rekening houdend met de beleidsbezorgdheid over voldoende pluriformiteit in de gesubsidieerde thematische werkingen, alsook met de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie.

§ 4. De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord op basis van het jaarverslag, het financiële verslag, het jaarplan en de begroting.

TITEL IV

Sociaal-culturele vormingsinstellingen

HOOFDSTUK I

De Volkshogescholen

AFDELING I

Erkenning

Artikel 19

Per regio erkent en subsidieert de Vlaamse regering één volkshogeschool. De Vlaamse regering bepaalt de regio's.

Artikel 20

§ 1. Een volkshogeschool wordt erkend als ze aan de volgende voorwaarden voldoet :

1° ze is een vereniging zonder winstoogmerk, opgericht door natuurlijke personen ; de leden van de vereniging, die niet tot de gesubsidieerde personeelskern kunnen behoren, zijn ofwel personen met een ruime ervaring op het vlak van niet-formele educatie, ofwel personen die als sleutelfiguren uit de representatieve maatschappelijke sectoren beschouwd kunnen worden ;

2° ze heeft doelstellingen waaruit blijkt dat ze :

- a) in de regio een eigen aanbod heeft inzake niet-formele educatie ;
- b) het programma-aanbod spreidt over de regio ;
- c) het aanbod van andere culturele aanbieders van niet-formele educatie in de regio coördineert en afstemt, op voorwaarde dat het gaat om territoriaal duidelijk aanwijsbare initiatieven die op een gestructureerde, bestendige en systematische wijze een educatief aanbod met regionale of subregionale uitstraling organiseren ;
- d) dat gecoördineerde en afgestemde aanbod bekend maakt bij het brede publiek ;

3° ze onderschrijft de principes en de regels van de democratie en van het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens en past ze toe in hun werking ;

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de erkenningsprocedure, evenals de procedure voor het instellen van beroep bij de adviserende beroepscommissie voor culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 15 van het decreet van 19 december 1997 houdende oprichting van een Raad voor Cultuur, een Raad voor de Kunsten, een Raad voor de Volksontwikkeling en Cultuurspreiding en van een adviserende beroepscommissie inzake culturele aangelegenheden.

AFDELING II

Subsidiëring

Artikel 21

§ 1. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen moet de erkende volkshogeschool :

- 1° een beleidsplan indienen voor de komende beleidsperiode van vier jaar ;
- 2° in haar werking rekening houden met principes van integrale kwaliteitszorg ;
- 3° binnen drie maanden na het begin van de beleidsperiode beschikken over een professioneel team van medewerkers ;
- 4° ermee akkoord gaan om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens met betrekking tot de werking te verstrekken, in de gevraagde vorm ;
- 5° in overleg treden met de volkshogescholen uit andere regio's ;
- 6° jaarlijks een jaarverslag en financieel verslag, een jaarplan en begroting bezorgen.

§ 2. Het niet-formele educatieve programma-aanbod van de volkshogeschool moet in een open aanbod worden aangeboden en plaatsvinden in de autonome levenssfeer van de deelnemer. Hiervan kan worden afgeweken in geval van een programma-aanbod voor doelgroepen met een educatieve achterstand die wei-

nig of niet bereikt kunnen worden in een open aanbod en in hun autonome levenssfeer. De uitzondering moet worden verantwoord vanuit het beleidsplan, en vanuit de strategische en operationele doelstellingen.

§ 3. Ter ondersteuning van de werking van de volkshogescholen bepaalt de Vlaamse regering de standaarden en parameters voor de beoordeling van de werking van de volkshogescholen.

§ 4. Bij het indienen van het beleidsplan maakt de administratie een beoordeling van de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen, alsook van de inhoudelijke invulling, rekening houdend met de door de Vlaamse regering bepaalde standaarden en parameters.

§ 5. Ter ondersteuning van de werking van de volkshogescholen richt de Vlaamse regering een adviescommissie op. Die commissie beoogt met haar advies de werking en het beleidsplan van de volkshogeschool in de toekomst nog te kunnen verbeteren.

§ 6. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot subsidies, de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan, alsook de samenstelling en werking van de adviescommissie, genoemd in § 5.

Artikel 22

§ 1. Voor de subsidiëring van de volkshogescholen is vanaf het begrotingsjaar 2005 een subsidie van 1,50 euro per inwoner ter beschikking.

§ 2. De volkshogeschool besteedt minstens twee derden van het jaarlijkse subsidiebedrag aan de vergoeding van professionele medewerkers, al dan niet in vast dienstverband. De volkshogeschool beschikt over een professioneel team van medewerkers.

§ 3. De prijszetting voor het programma-aanbod mag niet leiden tot de uitsluiting van personen met een laag inkomen.

HOOFDSTUK II

Landelijke vormingsinstellingen

AFDELING I

Gespecialiseerde vormingsinstellingen

ONDERAFDELING I

Algemene voorwaarden

Artikel 23

§ 1. Per beleidsperiode kan een gespecialiseerde vormingsinstelling een aanvraag indienen tot het verkrijgen van een jaarlijkse subsidiëring gedurende vier jaar als ze aan volgende voorwaarden voldoet :

1° ze is een vereniging zonder winstoogmerk ;

2° ze heeft doelstellingen op het vlak van educatie vanuit een thema of cluster van nauw verwante thema's ;

3° ze heeft een werking waaruit de volgende karakteristieken blijken :

- a) ze heeft een landelijk karakter ;
- b) ze bestaat minstens twee jaar ;
- c) ze is actief op het domein van de niet-formele educatie met inachtneming van de bepaling van artikel 2, 1°. Alleen een programma-aanbod dat via een open aanbod en in de autonome levenssfeer van de deelnemer wordt gebracht, is voorwerp van subsidiëring ;
- d) ze is een autoriteit in haar vakgebied, en kan dat aantonen aan de hand van de opgebouwde expertise en knowhow, en het ontwikkelde netwerk ;
- e) ze heeft een geëxpliciteerde visie op haar educatieve opdracht ;
- f) ze biedt minstens 1000 uren programma's aan ;

4° ze dient een beleidsplan in ;

5° ze houdt in haar werking rekening met principes van integrale kwaliteitszorg ;

6° ze beschikt bij de aanvraag over minstens één voltijds equivalent personeelslid ;

7° ze gaat ermee akkoord om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens te verstrekken met betrekking tot de werking, in de gevraagde vorm ;

8° ze onderschrijft de principes en de regels van de democratie en van het Europees Verdrag inzake de Rechten van de mens en past ze toe in de werking.

§ 2. In afwijking van artikel 23, § 1, 3°, c, kan de gespecialiseerde vormingsinstelling :

- 1° een programma-aanbod ontwikkelen voor kaders en multiplicatoren uit de culturele sector. Dat aanbod wordt vanuit het beleidsplan, en vanuit de strategische en operationele doelstellingen verantwoord ;
- 2° een programma-aanbod ontwikkelen voor beperkte doelgroepen met een educatieve achterstand die weinig of niet bereikt kunnen worden in een open aanbod en in hun autonome levenssfeer. Die afwijking kan hoogstens vijf percent van het totale aantal uren programma's bedragen. Dat aanbod wordt verantwoord vanuit het beleidsplan en de strategische en operationele doelstellingen. De afwijking kan slechts aanvaard worden voorzover de programma's ook in een open aanbod aan het brede publiek worden aangeboden.

§ 3. Per beleidsperiode kunnen maximaal drie nieuwe organisaties die op het ogenblik van de inwerking-treding van dit decreet niet erkend en gesubsidieerd zijn krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, als gespecialiseerde vormingsinstelling gesubsidieerd worden.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot subsidiëring en de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan.

Artikel 24

§ 1. Drie maanden na de goedkeuring van het decreet kan elke vormingsinstelling die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd is krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, een dossier indienen. In dat dossier kan de vormingsinstelling aantonen dat ze gespecialiseerd is in een thema of een cluster van nauw verwante thema's. Verder moet de vormingsinstelling aangeven of ze voor haar volledige werking of een deel van haar werking in aanmerking wil komen als een gespecialiseerde vormingsinstelling. Het moet om minimaal 1000 uren gaan, zoals bepaald in artikel 23, § 1, 3°, f).

§ 2. Vormingsinstellingen, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk erkend en gesubsidieerd werden, die intussen een samenwerkingsverband aangingen dat erkend en gesubsidieerd werd overeenkomstig voormeld decreet van 19 april 1995, en die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet nog werkzaam zijn onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk, kunnen eveneens, binnen de drie maanden na de goedkeuring van het decreet, een dossier indienen. In dat dossier kan de vormingsinstelling aantonen dat ze gespecialiseerd is in een thema of een cluster van nauw verwante thema's. Het moet om minimaal 1000 uren gaan, zoals bepaald in artikel 23, § 1, 3°, f).

§ 3. Vormingsinstellingen, die op grond van de bepalingen van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk overgingen tot een fusie van bestaande vormingsinstellingen en hierdoor de eigen rechtspersoonlijkheid verloren, kunnen vanuit de rechtspersoon, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd is als vormingsinstelling, eveneens, binnen de drie maanden na de goedkeuring van het decreet, een dossier indienen voor de subsidiëring van twee gespecialiseerde vormingsinstellingen. In deze dossiers kan telkens een specialisatie in een thema of een cluster van nauw verwante thema's worden aangetoond. Het moet telkens om minimaal 1000 uren gaan, zoals bepaald in artikel 23, § 1, 3°, f).

§ 4. Het ingediende dossier is gebaseerd op de werkingsactiviteiten van het werkjaar 2001 en is beperkt tot de door de administratie aanvaarde urennorm.

§ 5. De adviescommissie beoordeelt het ingediende dossier nadat de administratie heeft geverifieerd of de gegevens in het dossier overeenstemmen met die van het jaarverslag 2001. De adviescommissie hanteert daarbij als parameters, de voorwaarden die bepaald zijn in artikel 23, § 1, 2°, 3°, d), e) en f).

§ 6. Op voorstel van de administratie en rekening houdend met de beoordeling van de adviescommissie neemt de Vlaamse regering de beslissing over het al dan niet gespecialiseerde karakter van de vormingsinstelling en over het aantal uren dat als gespecialiseerde werking kan worden ingebracht voor de beleidsperiode 2004-2007.

§ 7. Vormingsinstellingen, waarvan de werking conform de bepalingen van dit artikel als gespecialiseerd wordt beoordeeld voor minimaal 1000 uren, hebben de mogelijkheid om, samen met anderen in hetzelfde thema of het cluster van aanverwante thema's gespecialiseerde vormingsinstellingen, een nieuwe rechtspersoon op te richten onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. De subsidiëring van deze vereniging zonder winstoogmerk gaat in op 1 januari 2004 en is, wat het aantal subsidiabele uren betreft, beperkt tot de optelsom van het aantal uren dat aan elk van de oprichtende vormingsinstellingen is toegekend ingevolge de toepassing van dit artikel.

§ 8. Alle uren die in 2001 gepresteerd zijn door het geheel van de vormingsinstellingen en die niet in aanmerking genomen zijn conform § 5, worden toebedeeld aan de volkshogescholen.

ONDERAFDELING II

De subsidies

Artikel 25

§ 1. De beleidsplannen worden inhoudelijk en kwalitatief beoordeeld door dezelfde adviescommissie als bepaald in artikel 24, § 5. De commissie beoordeelt de beleidsplannen en brengt ze onder in vijf categorieën, met een gradatie van positief naar negatief. De administratie onderzoekt de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen.

§ 2. De adviescommissie beschikt over de volgende beoordelingselementen :

- 1° de maatschappelijke relevantie van het thema of het cluster van nauw verwante thema's via het motiveren van de noodzaak voor het bestaan als gespecialiseerde vormingsinstelling ;
- 2° de specialisatie in de ontwikkeling van een educatief aanbod rond een maatschappelijk relevant thema ;
- 3° de beschrijving en afbakening van het thema of het cluster van nauw verwante thema's ;
- 4° de congruentie en coherentie van het thema of het cluster van nauw verwante thema's met de statutaire doelstellingen ;
- 5° de zorg voor professionalisering en professionaliteit ;
- 6° het zich profileren als een autoriteit in het vakgebied en dat kunnen aantonen aan de hand van de opgebouwde expertise en knowhow, en het ontwikkelde netwerk, alsook de wijze waarop die verder ontwikkeld worden ;
- 7° het hebben van een geëxpliciteerde visie op de educatieve opdracht, al dan niet vertrekkend vanuit een waardeoriëntatie.

§ 3. Voor de vormingsinstellingen die toegang krijgen tot dit decreet op basis van artikel 23, § 3, zullen voor de eerste beleidsperiode de jaarverslagen van de voorbije twee jaar eveneens een element voor de beoordeling zijn.

§ 4. Vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een element voor de beoordeling van de beleidsplannen.

§ 5. De adviescommissie heeft verder nog als opdracht een kwaliteitsrangorde op te stellen van de aanvragen voor subsidiëring die door nieuwe sociaal-culturele vormingsinstellingen ingediend worden.

§ 6. De Vlaamse regering stelt de individuele subsidie-enveloppe van de gespecialiseerde vormingsinstelling vast op voorstel van de administratie en rekening houdend met de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie. Op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie-enveloppe per gespecialiseerde vormingsinstelling vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan binnen de beschikbare begrotingskredieten een procentuele vermeerdering worden toegekend, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden.

§ 7. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de beoordeling, alsook de samenstelling van de adviescommissie.

Artikel 26

§ 1. Voor de eerste beleidsperiode bedraagt de jaarlijkse subsidie-enveloppe 116 euro per uur. De subsidie-enveloppe wordt voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen die een beroep hebben gedaan op artikel 24, beperkt tot het aantal uren zoals door de minister is vastgelegd op basis van artikel 24, § 6. Voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen die toegang hebben gekregen op basis van artikel 23, § 3, wordt de subsidie-enveloppe beperkt tot 116.000 euro.

§ 2. Op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per gespecialiseerde vormingsinstelling vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een procentuele vermeerdering zijn, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden.

Artikel 27

De vormingsinstellingen die toegang kregen tot het decreet op basis van artikel 24, zullen jaarlijks door de administratie worden getoetst aan artikel 23, § 1, 3°, c). Voor het beleidsplan dat die instellingen voor de tweede beleidsperiode moeten indienen worden hun uren beperkt tot de uren die volledig beantwoorden aan artikel 23, § 1, 3°, c).

De jaarlijkse toetsing door de administratie vormt hiervoor de basis.

Artikel 28

Vanaf de tweede beleidsperiode gelden voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen voor de berekening van de jaarlijkse individuele subsidie-enveloppe de volgende regels :

- 1° de uitgangshouding is het jaarlijkse subsidiebedrag van de vorige beleidsperiode, rekening houdend met artikel 27 voor de vormingsinstellingen die toegang hebben gekregen op basis van artikel 24 ;
- 2° op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per gespecialiseerde vormingsinstelling vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een procentuele vermeerdering worden toegekend, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden ;
- 3° voor de nieuwe vormingsinstellingen wordt de subsidie-enveloppe beperkt tot 116.000 euro.

Artikel 29

§ 1. Voor de verantwoording van de jaarlijkse subsidie-enveloppe dient de vormingsinstelling jaarlijks een jaarverslag, financieel verslag, een jaarplan en een begroting in.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor het indienen ervan.

ONDERAFDELING III

De relatie tussen gespecialiseerde vormingsinstellingen en volkshogescholen

Artikel 30

§ 1. Tussen de volkshogeschool en de gespecialiseerde vormingsinstelling is er de volgende relatie van complementariteit :

- 1° in het beleidsplan van de gespecialiseerde vormingsinstelling en van de volkshogeschool wordt, met het oog op een optimale invulling van de vormingsbehoeften, de wederzijdse samenwerking in beeld gebracht.
- 2° de volkshogeschool doet in eerste instantie een beroep op de gespecialiseerde vormingsinstelling voor die programma's waarvoor ze een vormingsbehoefte vaststelt en waaraan ze wegens het specialistisch karakter niet zelf kan voldoen.
- 3° de gespecialiseerde vormingsinstelling zal op eigen initiatief een aanbod doen aan de volkshogeschool, die daar vanuit de eigen contextanalyse en de beleidsopties gebruik van maakt.

§ 2. De gespecialiseerde vormingsinstelling toont jaarlijks een samenwerking aan met minstens vijf van de erkende volkshogescholen. Vanaf de tweede beleidsperiode wordt die samenwerking voor de toekenning van de subsidie-enveloppe in rekening gebracht volgens de procedure, bepaald in artikel 28, 2°.

AFDELING II

Syndicale vormingsinstellingen

Artikel 31

§ 1. De syndicale vormingsinstelling is een instelling die, in een open aanbod voor de ruime syndicale beweging, zich specifiek richt tot personen in een arbeidssituatie of tot personen in een situatie van werkloosheid, via vorming die niet-beroepsgericht is en waarbij de deelnemer kennis, inzicht en vaardigheden vergroot voor zichzelf en voor anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het functioneren in de samenleving, in het bijzonder op het vlak van de culturele, maatschappelijke en sociaal-economische participatie in het licht van een actief burgerschap. De syndicale vormingsinstelling heeft naast een culturele en een gemeenschapsvormende functie in hoofdzaak een educatieve functie en hanteert een sociaal-culturele methodiek ;

§ 2. De vormingsinstellingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, en die een werking ontplooiën binnen een representatieve vakorganisatie, zijn, met het oog op het verkrijgen van subsidies, verplicht tot samenwerking. Per representatieve vakorganisatie wordt slechts één samenwerkingsverband gesubsidieerd. Dat samenwerkingsverband is een vereniging zonder winstoogmerk.

§ 3. De jaarlijkse subsidie-enveloppe bedraagt per syndicale vormingsinstelling de som van de subsidiebedragen die de vormingsinstellingen, bedoeld in § 2, in het kader van het decreet van 19 april 1995, houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, voor het werkjaar 2001 ontvingen.

§ 4. Het door de syndicale vormingsinstelling jaarlijks te presteren minimum aantal uren programma's wordt afgemeten aan het subsidiebedrag vanuit de gemiddelde kostprijs van 116 euro voor één uur.

§ 5. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen dient de syndicale vormingsinstelling een beleidsplan in. Dat beleidsplan wordt opgesteld in overleg met de ledenverenigingen, beoogt de afstemming van het aanbod en geeft aan wie voor welke activiteiten in de subsidieaanvraag betrokken is.

§ 6. De beleidsplannen worden inhoudelijk en kwalitatief beoordeeld door een adviescommissie. De commissie beschikt hiervoor over de volgende beoordelingselementen :

- 1° de methodiekontwikkeling ;
- 2° de doelgroepenwerking ;
- 3° de toegepaste evaluatiesystemen ;
- 4° de gevoerde promotie ;
- 5° de spreiding van het aanbod ;
- 6° de voorbeeldfunctie.

§ 7. De Vlaamse regering keurt het beleidsplan goed, op voorstel van de administratie en rekening houdend met de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie.

§ 8. Syndicale vormingsinstellingen die bij de inwerkingtreding van dit decreet in het kader van het decreet van 19 april 1995, houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, subsidies ontvangen voor een werkingsnorm beneden de 3000 uren programma's, kunnen gedurende de eerste beleidsperiode groeien tot de norm van 3000 uren programma's.

§ 9. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot subsidiëring, de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan, de procedure voor de beoordeling, alsook de samenstelling van de adviescommissie.

AFDELING III

Vormingsinstellingen voor bijzondere doelgroepen

ONDERAFDELING I

Vormingsinstellingen voor personen met een handicap

Artikel 32

§ 1. Organisaties die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd zijn voor de werking met de doelgroep van personen met een handicap, kunnen op grond van dit decreet verder subsidies krijgen als ze toetreden tot een federatie van verenigingen zonder winstoogmerk met landelijk karakter. Die federatie heeft als doel, via de niet-formele educatie, een sociaal-culturele werking te ontplooiën voor personen met een handicap en hun omgeving, op basis van een sociaal-culturele methodiek.

§ 2. Het programma-aanbod wordt gebracht via een open aanbod en in de autonome levenssfeer van de deelnemer.

§ 3. Het programma-aanbod van de federatie kan, ten beloop van vijftientig percent van het totaal aantal uren programma's, zich richten tot de begeleiders van de doelgroep uit de non-profit sector, de culturele sector uitgezonderd. Dat aanbod wordt verantwoord vanuit het beleidsplan en vanuit de strategische en operationele doelstellingen.

§ 4. Er kunnen hoogstens drie federaties gesubsidieerd worden.

§ 5. Nieuwe organisaties voor personen met een handicap moeten voor het verkrijgen van subsidies toetreden tot een gesubsidieerde federatie.

Artikel 33

§ 1. De jaarlijkse subsidie-enveloppe van de federatie bestaat voor een deel uit de optelsom van de subsidiebedragen die de organisaties, vermeld in artikel 32, § 1, voor het werkjaar 2001 ontvingen krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk.

§ 2. De subsidie-enveloppe omvat eveneens een forfaitair bedrag van 75.000 euro, waarvan minstens twee derden aan personeelskosten besteed moeten worden.

§ 3. Met uitzondering van de subsidiebedragen, vermeld in § 2, wordt de subsidie-enveloppe besteed aan de realisatie van een aantal uren programma's dat wordt afgemeten aan de subsidie-enveloppe vanuit de gemiddelde kostprijs van 150 euro voor één uur.

§ 4. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen dient de federatie een beleidsplan in. Dat beleidsplan wordt opgesteld in overleg met de ledenverenigingen. Het beoogt de afstemming van het aanbod en geeft aan wie voor welke activiteiten in de subsidieaanvraag betrokken is.

§ 5. De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord op basis van het jaarverslag, het financieel verslag, het jaarplan en de begroting.

§ 6. Ter ondersteuning van de werking van vormingsinstellingen voor personen met een handicap richt de Vlaamse regering een adviescommissie op. Die commissie beoogt met haar advies de werking en de beleidsplannen van de vormingsinstellingen voor personen met een handicap in de toekomst nog te verbeteren.

Artikel 34

De Vlaamse regering kan voor elke volgende beleidsperiode de subsidie-enveloppe opnieuw vaststellen op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds, en uit de eigen beleidsintenties voor de eerstvolgende beleidsperiode anderzijds.

Artikel 35

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot subsidiëring, de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan, alsook de samenstelling en de werking van de adviescommissie, bedoeld in artikel 33, § 6.

ONDERAFDELING II

Een vormingsinstelling voor gedetineerden

Artikel 36

§ 1. Voor de werking ten aanzien van de bijzondere doelgroep van gedetineerden subsidieert de Vlaamse regering één vormingsinstelling. Die vormingsinstelling moet voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° ze is een vereniging zonder winstoogmerk ;
- 2° ze heeft doelstellingen op het vlak van een sociaal-culturele werking voor gedetineerden ;
- 3° ze heeft een landelijke werking ;
- 4° ze dient een beleidsplan in.

§ 2. Ter ondersteuning van de werking van die vormingsinstelling richt de Vlaamse regering een adviescommissie op. Die commissie beoogt met haar advies de werking en het beleidsplan van de vormingsinstelling voor gedetineerden in de toekomst nog te verbeteren.

De Vlaamse regering regelt de samenstelling en de werking van deze adviescommissie.

§ 3. De jaarlijkse subsidie-enveloppe bedraagt voor deze vormingsinstelling minstens het bedrag dat voor deze organisatie in de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2003 is ingeschreven.

§ 4. De Vlaamse regering kan voor elke volgende beleidsperiode de subsidie-enveloppe opnieuw vaststellen op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds, en uit de eigen beleidsintenties voor de eerstvolgende beleidsperiode anderzijds.

TITEL V

Steunpunt voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk

Artikel 37

De Vlaamse regering kan zelf een steunpunt oprichten of kan een bestaande vereniging zonder winstoogmerk als steunpunt erkennen.

Artikel 38

§ 1. Het steunpunt is een autonome organisatie die voor het werkveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk de volgende kernopdrachten vervult :

- 1° praktijkondersteuning ;
- 2° praktijkontwikkeling ;
- 3° beeldvorming en communicatie.

§ 2. Het steunpunt vervult haar kernopdrachten door middel van activiteiten als begeleiding, deskundigheidsbevordering en implementatie van kwaliteitszorg, onderzoek, ontwikkeling en gegevensverzameling, informatie en communicatie, vertegenwoordiging en internationale samenwerking.

§ 3. Het steunpunt overlegt met de andere steunpunten inzonderheid met de andere steunpunten uit het beleidsveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

§ 4. Voor de uitvoering van zijn opdrachten kan het steunpunt overeenkomsten afsluiten met derden.

Artikel 39

§ 1. De Vlaamse regering kent het steunpunt per beleidsperiode een jaarlijkse subsidie-enveloppe toe.

§ 2. Vanaf de inwerkingtreding van het decreet tot en met de eerste beleidsperiode is de jaarlijkse subsidie van het steunpunt gelijk aan het subsidiebedrag dat op basis van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het werkjaar 2003 aan het steunpunt werd toegekend.

§ 3. Voor de volgende beleidsperiodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse regering telkens opnieuw bepaald op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds, en uit de eigen beleidsintenties voor de eerstvolgende beleidsperiode anderzijds.

Artikel 40

Voor de uitvoering van de kernopdrachten, genoemd in artikel 38, § 1 en § 2, zal de Vlaamse regering met het steunpunt per beleidsperiode een beheersovereenkomst afsluiten waarin de samenstelling, de werking en specifieke opdrachten, het toezicht, de middelen en de procedure gespecificeerd worden.

TITEL VI

Hobby- en vrijetijdsorganisaties

Artikel 41

§ 1. Organisaties met een ledenwerking en met de doelstelling activiteiten te ontwikkelen in het domein van de culturele vrijetijdsbesteding kunnen gesubsidieerd worden voor telkens een periode van vier jaar wanneer zij voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° zij zijn een vereniging zonder winstoogmerk ;

2° zij hebben jaarlijks een grote manifestatie met landelijk karakter ;

3° zij hebben activiteiten die voor de deelnemers competentieverhoging inhouden hetzij op het educatieve hetzij op het culturele vlak ;

4° zij hebben een landelijk karakter.

§ 2. Deze organisaties kunnen jaarlijks een subsidie bekomen van maximum 2 500 euro mits voorlegging van een jaarplan en jaarverslag evenals een begroting en een financieel verslag.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor het indienen van de aanvraag tot subsidiëring.

TITEL VII

Evaluatie

Artikel 42

§ 1. De administratie evalueert elke gesubsidieerde organisatie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk door middel van :

- 1° een bezoek ter plaatse, uiterlijk voor het einde van het tweede jaar van de beleidsperiode. Ze doet dat op basis van het goedgekeurde beleidsplan en de ingediende jaarplannen en jaarverslagen ;
- 2° een nazicht van de jaarplannen en de begrotingen ;
- 3° een jaarlijks nazicht van de jaarverslagen en financiële verslagen.

§ 2. De administratie kan te allen tijde ter plaatse controle uitoefenen op de realisatie van een activiteit.

Artikel 43

§ 1. De administratie deelt haar bevindingen, die het gevolg zijn van de evaluatie, vermeld in artikel 42, § 1, 1°, en zo nodig in § 2, mee aan de organisatie, in de vorm van een verslag met aanbevelingen.

§ 2. Bij een negatieve evaluatie door de administratie moet de organisatie binnen een jaar na ontvangst van het verslag over de evaluatie een rapport indienen bij de administratie waarin ze aantoont dat ze op een passende manier aan de opmerkingen tegemoet is gekomen.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de sanctie en de procedure voor de toepassing ervan.

TITEL VIII

Algemene bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies

Artikel 44

§ 1. De Vlaamse regering subsidieert via jaarlijkse subsidie-enveloppen de organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk telkens voor een periode van vier jaar. De eerste beleidsperiode loopt van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2007.

§ 2. De subsidie-enveloppe bevat de financiële middelen voor de ondersteuning van de jaarlijkse personeels- en werkingskosten van de organisaties.

Artikel 45

§ 1. Als de ingediende begroting voor het lopende begrotingsjaar werd goedgekeurd door de Vlaamse regering, worden voor het begrotingsjaar waarvoor ze werden ingeschreven en goedgekeurd, vier driemaandelijkse voorschotten uitbetaald. Elk voorschot bedraagt 22,5 percent van de vastgestelde financiële enveloppe op jaarbasis. Het saldo van de subsidie wordt uitbetaald voor 1 juli van het jaar dat volgt op het gesubsidi-

dieerde kalenderjaar, na goedkeuring door de Vlaamse regering van de in het voorbije jaar gedane uitgaven. Bij de berekening van het saldo wordt rekening gehouden met de uitgekeerde voorschotten. Indien de uitgekeerde voorschotten hoger zijn dan de subsidie, wordt het verschil in mindering gebracht op de voorschotten van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarop de subsidie betrekking heeft.

§ 2. De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord op basis van het jaarverslag, het financieel verslag, het jaarplan en de begroting. Hiertoe legt de organisatie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk jaarlijks de rekeningen van het vorige jaar met de nodige bewijsstukken voor, alsook een door de algemene vergadering goedgekeurde sluitende begroting. Uit de afrekening en de balans moet blijken dat de organisatie, rekening houdend met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken. Een batig saldo in de resultatenrekening verplicht de organisatie tot het opbouwen van een financiële reserve. Die reserve moet aangewend worden ter financiering van uitgaven die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van de organisatie.

§ 3. Bij afwijking kan de jaarlijkse verantwoording van de subsidie-enveloppe leiden tot de vorming van een subsidiereserve op voorwaarde dat :

- 1° de organisatie deze werkwijze expliciet vaststelt in het ingediende en goedgekeurde beleidsplan ;
- 2° de organisatie deze werkwijze telkens expliciet in het jaarplan en in het jaarverslag duidt en verantwoordt ;
- 3° de gereserveerde subsidie in één van de volgende jaren van de beleidsperiode in kwestie besteed wordt conform het jaarplan en beleidsplan ;
- 4° de subsidie-enveloppe, toegekend voor het totaal van de vier jaren van de beleidsperiode, niet overschreden wordt.

§ 4. Om subsidies te genieten en te blijven genieten moeten de organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk bovendien :

- 1° een boekhouding voeren volgens het genormaliseerde boekhoudkundige stelsel en die zo organiseren dat de financiële controle op de aanwending van de subsidies mogelijk is. De Vlaamse regering kan een specifiek boekhoudkundig plan en bijzondere regels betreffende de boekhouding opleggen ;
- 2° aanvaarden dat de administratie de werking en de boekhouding, eventueel ter plaatse, onderzoekt ;
- 3° hun bestuurders en hun medewerkers verzekeren tegen de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie.

Artikel 46

De Vlaamse regering kan per beleidsperiode de bedragen, vermeld in artikel 9, 2°, artikel 10, artikel 14, § 1, artikel 18, § 1, en § 2, artikel 22, § 1, artikel 26, § 1, artikel 28, 3°, artikel 31, § 4, artikel 33, § 2 en § 3, en artikel 41, § 2, aanpassen.

Artikel 47

Alle in dit decreet bedoelde subsidie-enveloppen worden vanaf 1 januari 2003 gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen.

TITEL IX

Opheffingsbepalingen

Artikel 48

Het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, gewijzigd bij de decreten van 20 december 1996, 8 juli en 19 december 1997, 30 juni en 22 december 2000, en 21 december 2001, wordt opgeheven.

Artikel 49

Het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1995 betreffende de subsidieregeling van verenigingen van volksontwikkelingswerk wordt opgeheven.

Artikel 50

Het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, gewijzigd bij de decreten van 22 december 1995, 20 december 1996, 24 juni en 19 december 1997, 22 december 2000, 21 december 2001 en 1 maart 2002, wordt opgeheven.

Artikel 51

Het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1995 betreffende de subsidieregeling van instellingen voor volksontwikkelingswerk wordt opgeheven.

Artikel 52

Het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen en houdende een wijziging van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen, gewijzigd bij decreten van 22 december 1995, 20 december 1996, 19 december 1997, 22 december 1999, 30 juni en 22 december 2000, wordt opgeheven.

Artikel 53

Het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1995 betreffende de subsidieregeling van diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen wordt opgeheven.

TITEL X

Overgangsbepalingen

HOOFDSTUK I

Sociaal-culturele verenigingen

Artikel 54

§ 1. De sociaal-culturele verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, behouden, bij gelijke werking, voor het werkjaar 2003 het subsidiebedrag dat ze voor het werkjaar 2001 hebben verkregen op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd.

§ 2. De sociaal-culturele verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, zullen met toepassing van artikel 9, 2°, van dit decreet, in hun subsidie-enveloppe voor de eerste beleidsperiode maximaal een jaarlijkse subsidievermindering van tien percent ondervinden van het subsidiebedrag dat ze verkregen op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd.

§ 3. Artikel 9, 3°, van dit decreet wordt voor de in § 1 bedoelde verenigingen in de eerste beleidsperiode toegepast op het bedrag, bepaald overeenkomstig artikel 9, 2°, van dit decreet, rekening houdend met § 2 van dit artikel.

§ 4. De verenigingen voor migranten, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, kunnen voor het werkjaar 2003 een aanvullende subsidie bekomen. Deze aanvullende subsidie beloopt in het totaal 640.000 euro, zijnde het krediet dat met toepassing van het voormelde decreet van 19 april 1995 benodigd werd ten behoeve van de ondersteuning van initiatieven van lokale migrantenorganisaties, en wordt per vereniging vastgesteld vanuit het aantal aangesloten afdelingen of groepen voor het werkjaar 2000, of 2001 voor deze verenigingen die een erkenning bekwaamen die inging na 31 december 2000. Deze aanvullende subsidie kan bekomen worden op voorwaarde dat de migrantenvereniging in het jaarplan aantoonde dat het bedrag van de aanvullende subsidie zal besteed worden aan de ondersteuning van de werking van de aangesloten lokale afdelingen of groepen binnen het door de Vlaamse regering vastgestelde kader.

Artikel 55

§ 1. De verenigingen voor migranten, erkend en gesubsidieerd krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, beschikken over de eerste beleidsperiode om zich uit te bouwen tot een sociaal-culturele vereniging conform de bepalingen van artikel 4, § 1, 2°, van dit decreet. Het steunpunt zal een actieplan uitwerken om de verenigingen van migranten in die uitbouw te ondersteunen.

§ 2. De verenigingen van migranten die een beroep doen op de overgangsregeling van § 1 van dit artikel, vallen niet onder de toepassing van artikel 9, 3°, van dit decreet.

§ 3. Gedurende de eerste beleidsperiode wordt voor de verenigingen van migranten die een beroep doen op de overgangsregeling van § 1 van dit artikel, het subsidiebedrag jaarlijks aangepast aan het aantal aangesloten afdelingen of groepen van het voorbije werkjaar tot ze beschikken over het minimale aantal afdelingen of groepen dat vereist is voor de erkenning zoals vermeld in artikel 4, § 1, 2°, van dit decreet.

§ 4. Voor verenigingen van migranten, die op basis van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, een erkenning verkregen die inging na 31 december 2000, wordt, in afwijking van artikel 9, 1°, van dit decreet, de jaarlijkse subsidie-enveloppe vastgesteld op basis van het aantal afdelingen en groepen van het werkjaar 2001.

§ 5. Als aanvulling op het krediet, bepaald in artikel 10, kunnen voor de verenigingen voor migranten gedurende de eerste beleidsperiode en binnen het door de Vlaamse regering bepaalde kader, de bedragen, vermeld in artikel 9, 2°, van dit decreet toegepast worden aan een coëfficiënt van 130 percent, op voorwaarde dat de vereniging in het beleidsplan of de jaarplannen aantoonst dat ze minstens dertig percent van de jaarlijkse subsidie extra besteedt aan de ondersteuning van de werking van lokale afdelingen of groepen.

§ 6. Voor de toepassing van § 5 wordt de coëfficiëntaanpassing uitgevoerd bij de inwerkingtreding van het decreet op basis van het aantal afdelingen of groepen van het werkjaar 2000 of, voor de verenigingen die onder de toepassing vallen van § 4, van dit artikel, op basis van het aantal afdelingen of groepen van het werkjaar 2001.

§ 7. De Vlaamse regering kan de regeling, vermeld in § 5, verlengen voor de volgende beleidsperiodes.

HOOFDSTUK II

Sociaal-culturele vormingsinstellingen

Artikel 56

De sociaal-culturele vormingsinstellingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd zijn krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, behouden, bij gelijke werking, voor het werkjaar 2003 het subsidiebedrag dat ze voor het werkjaar 2001 hebben verworven.

Artikel 57

§ 1. Voor de eerste beleidsperiode is de aanvraag van de sociaal-culturele vormingsinstelling voor een subsidiëring als sociaal-culturele beweging vrijgesteld van de vereiste van artikel 15, 3°.

§ 2. De aanvraag van de sociaal-culturele vormingsinstelling voor een subsidiëring als sociaal-culturele beweging wordt beoordeeld in een afzonderlijke beoordelingsronde, op dezelfde wijze als bedoeld in artikel 16.

§ 3. Bij een positieve beoordeling kan de sociaal-culturele vormingsinstelling gedurende de eerste beleidsperiode gesubsidieerd worden als sociaal-culturele beweging op basis van de subsidie die ze als sociaal-culturele vormingsinstelling heeft ontvangen krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk. Deze subsidie-enveloppe is niet begrepen in het krediet, bedoeld in artikel 18, § 1.

§ 4. Een negatief resultaat bij de beoordelingsronde, genoemd in § 2, doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de instelling om toch haar volledige werking voor subsidiëring in te brengen in het kader van de sociaal-culturele vormingsinstellingen.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt de regels met betrekking tot deze aanvraag.

Artikel 58

§ 1. De personeelsleden die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd worden met toepassing van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, blijven tewerkgesteld in de sociaal-culturele vormingsinstelling als die instelling kiest voor een subsidiëring als gespecialiseerde vormingsinstelling.

§ 2. De personeelsleden die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd worden met toepassing van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, worden tewerkgesteld in volkshogescholen als de vormingsinstelling, erkend en gesubsidieerd krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, ervoor kiest om haar werking volledig in te brengen in de werking van volkshogescholen.

§ 3. Voor de vormingsinstellingen bedoeld in artikel 24, § 1 en 2, van dit decreet, waarvan de werking slechts voor een gedeelte voorwerp is van de toepassing van artikel 24, gelden in de overgang volgende twee regels :

- 1° per 250 uren, in aanmerking genomen conform artikel 24, § 6, van dit decreet, blijft minstens één halftijde equivalent educatieve personeelsfunctie in de gespecialiseerde vormingsinstelling verplicht ingevuld ;
- 2° per 750 uren, in aanmerking genomen conform artikel 24, § 6, van dit decreet, blijft minstens één halftijde equivalent administratieve personeelsfunctie verplicht ingevuld.

§ 4. De personeelsleden, bedoeld in § 2 en § 3 van dit artikel, brengen voor de volkshogeschool waarin ze tewerkgesteld zullen worden de subsidiebedragen mee die verbonden zijn aan hun personeelsfunctie in het raam van het voormelde decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, met inbegrip van de werkingssubsidie in geval van een educatieve personeelsfunctie.

§ 5. Tegen uiterlijk 1 juni 2003 bezorgen de vormingsinstellingen die erkend en gesubsidieerd zijn met toepassing van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, aan de administratie een overzicht van de personeelsleden die overgedragen worden met toepassing van § 2 en § 3 van dit artikel. De operationalisering van de keuze moet, wat de personeelsleden betreft, uiterlijk op 1 januari 2004 beëindigd zijn.

Artikel 59

§ 1. De minimale subsidie-enveloppe voor 2004 bedraagt voor een volkshogeschool 250.000 euro.

§ 2. De Vlaamse regering kan in 2003 en 2004 de nodige maatregelen treffen met het oog op een evenwichtige spreiding van de tewerkstelling van de personeelsleden over de verschillende volkshogescholen.

Artikel 60

§ 1. Bij de inwerkingtreding van het decreet wordt voor het jaar 2003 een subsidie-enveloppe voorzien voor de kosten verbonden aan de oprichting en verdere uitbouw van de volkshogeschool per regio.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt er de modaliteiten van.

HOOFDSTUK III

De sociaal-culturele diensten

Artikel 61

§ 1. De diensten die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd zijn krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen en houdende een wijziging van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen, behouden, bij gelijke werking, voor het werkjaar 2003 het subsidiebedrag dat ze verwierven voor het werkjaar 2001.

§ 2. De diensten, bedoeld in § 1, zijn voor hun aanvraag voor subsidiëring als sociaal-culturele beweging vrijgesteld van de vereiste van artikel 15, 3°.

§ 3. De aanvraag van deze diensten voor een subsidiëring als sociaal-culturele beweging wordt beoordeeld in een afzonderlijke beoordelingsronde, op dezelfde wijze als bedoeld in artikel 16.

§ 4. In geval van een positief resultaat in de beoordelingsronde behouden ze minstens de subsidie die ze op dat ogenblik krachtens § 1 van dit artikel hebben verworven voor het werkjaar 2001, met uitzondering van de diensten die een subsidiebedrag krijgen dat lager ligt dan het minimumbedrag van artikel 18, § 2. In dat geval wordt hun subsidiebedrag opnieuw vastgesteld op minstens het bedoelde minimumbedrag. Deze subsidiebedragen vormen alle een voorafname op het in artikel 18, § 1, bedoelde krediet.

TITEL XI

Slotbepaling

Artikel 62

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2003 met uitzondering van

1° de volgende artikelen, die in werking treden op 1 januari 2004 :

- a) artikel 5, 2° tot en met 6°, en artikel 8 tot en met 14, § 1 en § 2, wat betreft de sociaal-culturele verenigingen ;
- b) artikel 18, wat betreft de sociaal-culturele bewegingen ;
- c) artikel 21, § 1, 2° tot en met 6°, en artikel 22, wat betreft de volkshogescholen ;
- d) artikel 26 tot en met 28, wat betreft de gespecialiseerde vormingsinstellingen ;

- e) artikel 31, § 3, § 4 en § 8, wat betreft de syndicale vormingsinstellingen ;
 - f) artikel 33, § 1 tot en met § 3, wat betreft de vormingsinstellingen voor personen met een handicap ;
 - g) artikel 36, § 3, wat betreft de vormingsinstelling voor gedetineerden ;
 - h) de overgangsbepalingen van Titel X, met uitzondering van de bepalingen van artikel 54, § 1 en § 4, artikel 56, artikel 60, § 1, en artikel 61, § 1 ;
- 2° artikel 23, § 1, 2°, 3° d, e en f en artikel 24, die van toepassing zijn drie maanden na de goedkeuring van het decreet.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken

Paul VAN GREMBERGEN

EERSTE ADVIES VAN DE RAAD VOOR VOLKSONTWIKKELING
EN CULTUURSPREIDING

Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding**ADVIES (goedgekeurd in de vergadering van 22.01.02)
betreffende het ontwerp van decreet betreffende het sociaal-
cultureel volwassenenwerk****Algemene opmerkingen**

1. De Raad stelt vast dat in de Memorie van Toelichting met geen enkel woord wordt gerept over de actuele situatie van organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk. De Memorie maakt dan ook niet aannemelijk waarom een zo drastische hervorming van het werkveld zich opdringt. De Memorie gaat ook niet in op de budgettaire problemen waarmee tal van organisaties te kampen hebben sedert in de bestaande decreten werd 'ingebroken' middels programma- en minidecreten. Het is dan ook zeer onduidelijk of en hoe de Vlaamse overheid iets wil doen aan deze budgettaire problemen.

2. De Raad wenst het decreet op te vatten als een contract tussen de Vlaamse Gemeenschap enerzijds en de organisaties anderzijds. Een contract bepaalt de rechten en plichten die voor beide partijen gelden. Aan deze contractuele verplichtingen ontleen beide partijen zekerheden.

In het verleden is het echter vaak zo geweest dat de Vlaamse Gemeenschap zich eenzijdig aan de verplichtingen onttrok, in die zin dat de Vlaamse overheid de in de decreten voorziene subsidiebedragen onvolledig uitbetaalde. Dit dreigt nu opnieuw te gebeuren: deze mogelijkheid wordt nu zelfs opgenomen in de tekst van het decreet. Artikel 9 bevat immers de bepaling " indien het budget ontoereikend is wordt de waarde van de afdelingen boven de 200 pro rata verdeeld ". En in artikel 45 wordt gesteld dat " de Vlaamse regering de bedragen van dit decreet kan aanpassen". Aanpassen kan zowel vermeerderen als verminderen betekenen. De Raad vindt dat de Vlaamse overheid onverkort haar verplichtingen dient na te komen. Daarom is het noodzakelijk dat de bepalingen over de subsidiëring in het decreet van die aard zijn dat de kostprijs van het decreet precies kan worden bepaald. Dit maakt het voor de Vlaamse overheid mogelijk de kredieten te voorzien die een integrale uitvoering van het decreet garanderen. Pas op die manier kan aan de organisaties rechtszekerheid worden geboden.

3. Nog in de sfeer van budget en subsidie is er de vaststelling van de Raad dat het subsidiebedrag per inwoner voor de volkshogescholen is open gelaten. Dit maakt het voor de Raad onmogelijk om daar advies over te geven. Het informele vooropgestelde bedrag dat vandaag de ronde doet – te weten 1 euro per inwoner – heeft, gelet op de gewaarborgde minimale subsidie-enveloppe, tot gevolg dat niet minder dan 8 van de 13 volkshogescholen dezelfde subsidie ontvangen - 500.000 euro - ondanks de toch wel grote verschillen inzake bedieningsgebied. Voor wat betreft de regio's pleit de Raad, om overlappingsen te voorkomen, voor een duidelijke link met de Edufora-gebiedsomschrijving. Gelet op de schaalvereisten moet binnen zo'n regio wel een 'bijhuiswerking' mogelijk zijn, weliswaar binnen de context van die ene volkshogeschool.

4. Het voorliggende ontwerp gaat voor één decreet, omdat wordt gestreefd naar een sociaal-cultureel beleid dat wordt gekenmerkt door een maximale integratie. De Raad stelt vast dat dit het uitgangspunt is in de Memorie van Toelichting. Maar in het ontwerp van decreet worden de diverse werksoorten afzonderlijk behandeld, elk zelfs met hun eigen Titel. Op geen enkele manier maakt het decreet dan ook duidelijk waarom er geopteerd werd voor één kaderdecreet. De Raad vraagt dan ook om te heroverwegen of het voor de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de werksoorten niet beter zou zijn om voor elke werksoort een afzonderlijk decreet te voorzien. Indien deze voorkeur niet wordt behouden, pleit de Raad om binnen het decreet mogelijkheden te voorzien ter stimulering van de samenwerking tussen de diverse werksoorten.

5. De Raad acht het wenselijk om een aantal algemene bepalingen te herschrijven. (zie artikelsgewijze opmerkingen) Maar nu reeds wil de Raad stellen dat de definitie van niet-formele educatie niet voldoet aan de verwachtingen, want getuige van een achterhaalde visie. Daarom opteert de Raad voor volgende definitie: *” een geïnstitutionaliseerde vorm van volwasseneneducatie waarbij de deelnemer kennis, inzicht en vaardigheden vergraagt voor zichzelf en voor anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het actief participeren in een democratische samenleving en waarbij sociaal-culturele methodieken gehanteerd worden met zowel open als gesloten doeloriëntaties.”*

De ‘geïnstitutionaliseerde vorm’ verwijst naar de specifieke kenmerken van het begrip ‘educatie’ als een bewust en doelgericht scheppen van voorwaarden en organiseren van activiteiten en leerprocessen, terwijl de rest van deze definitie verwijst naar de specifieke invalshoek voor de educatieve veranderingsprocessen waarmee vanuit het sociaal-cultureel werkveld op een bepaalde behoefte wordt ingespeeld.

De beperking in de financiering van de niet-formele educatie tot organisaties die een open en niet beroepsgericht aanbod hebben in de autonome levenssfeer is een beleidskeuze die zich moet manifesteren in subsidiëringbepalingen maar onmogelijk in de definitie zelf kan geïntegreerd worden. In het ontwerp van decreet worden een aantal afwijkingen of uitzonderingen toegestaan i.v.m. het open aanbod in de autonome levenssfeer en het beroepsgericht aanbod. Ook in dit geval is het correcter om afwijkingen te situeren op het niveau van subsidiebepalingen i.p.v. de definitie van het concept ‘niet-formele educatie’ telkens te moeten bijsturen.

In het kader van de positionering van het sociaal-cultureel werk in het levenslang en levensbreed leren is het van het grootste belang de andere sociaal-culturele vormen van educatie te benoemen en te profileren: het gaat hier naast de niet-formele educatie ook nog om de informele educatie en het informeel leren. Educatie wijst-zoals hierboven werd opgemerkt-op een intentioneel en systematisch handelen in formele, niet-formele en informele omgevingen. De niet-formele educatie werd reeds gedefinieerd. Bij niet-formele educatie is er sprake van een doelbewuste intentie tot leren zowel van de kant van de aanbieder (to teach) als van de kant van de deelnemer (to learn).

Ook binnen informele leeromgevingen zoals sociaal l-culturele verenigingen kunnen van de kant van de aanbieder op een systematische en intentionele manier externe voorwaarden gecreëerd worden die het leren aanmoedigen. De doelstellingen zijn dezelfde als bij de niet-formele educatie maar de intentie ligt hier enkel aan de kant van de aanbieder. De deelnemers leren in een informele omgeving door deelname aan activiteiten zonder een doelbewuste intentie in die richting maar waarbij zij hun kennis, inzicht en vaardigheden

vergroten voor zichzelf en voor anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het functioneren in de samenleving.

Tenslotte is er nog het informeel leren. Hier is geen sprake van educatie, dus ook niet van een systematisch en intentioneel handelen. Het leren (to learn) gebeurt incidenteel in een informele omgeving. Dit kan gebeuren in een sociaal-culturele vereniging en in alle andere mogelijke informele omgevingen. Leren is hier een niet doelbewuste of gestuurde interne verandering in het gedrag. Informeel leren laat zich samenvatten als het verwerven van kennis, vaardigheden en attitudes op grond van ervaringen die men opdoet in de confrontaties met de omgeving. De studies van Mark Elchardus hebben aangetoond dat het informeel leren van essentieel belang is voor een democratische samenleving.

Het nieuwe decreet zou de activiteiten van de onderscheiden werksoorten op een meer evenwichtige manier waarderen door, naast de niet-formele educatie, ook de informele educatie en het informeel leren een duidelijke plaats te geven in het begrippenkader van het decreet zonder bepaalde vormen van educatie of leren exclusief te koppelen aan één specifieke werksoort.

De erkenning van zowel de niet-formele educatie, de informele educatie als het informeel leren in de decreettekst steunt de sector in belangrijke mate bij de positionering in de diverse sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden zoals Edufora en de Interface, overleg tussen beroepsopleiding, volwassenenonderwijs en sociaal-cultureel werk op niveau van de Vlaamse regering onder coördinatie van Onderwijs en Vorming in het kader van het actieplan levenslang en levensbreed leren.

6. Het decreet verwijst op verschillende plaatsen naar de vier geactualiseerde functies binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Voor sommige werksoorten – in casu de verenigingen – behoort het realiseren van deze vier functies tot de eigenlijke werking en dito opdracht. Bij andere werksoorten ligt dat anders. De Raad vraagt aandacht voor deze verscheidenheid tussen de diverse werksoorten. Wellicht kan de manier waarop een aantal functies wordt gerealiseerd worden opgenomen bij de te hanteren parameters.

7. De erkenning en subsidiëring van organisaties gebeurt op een innovatieve wijze en is voortaan afhankelijk van een beoordeling door de administratie en door een adviescommissie. De Raad moet vaststellen dat in het decreet de precieze rol van en de onderlinge relatie tussen adviescommissie en administratie onduidelijk blijft.

Wel is het voor de Raad duidelijk dat bij de beoordeling de adviescommissie zich nooit mag laten leiden door budgettaire overwegingen.

8. In het decreet is geen enkele beroepsprocedure voorzien tegen een beslissing van de administratie, de adviescommissie of de minister. De Raad dringt er dan ook op aan om in het decreet in elk geval beroepsprocedures te voorzien.

9. In het decreet wordt vaak verwezen naar de nog op te maken uitvoeringsbesluiten. De Raad vraagt om alle elementen die te maken hebben met erkenning, subsidiëring en beoordeling voor alle werksoorten op te nemen in het decreet zelf en enkel de modaliteiten ervan praktisch en concreet in de uitvoeringsbesluiten te formuleren. Dit impliceert ook dat voor alle werksoorten de te hanteren parameters in het decreet worden opgenomen.

10. De Raad is van mening dat een subsidieregeling voor hobby- en vrijetijdsorganisaties zeker niet thuishoort in een decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

11. Voor wat betreft de sociaal-culturele vormingsinstellingen opteert de Raad voor slechts twee aparte types van instellingen: de volkshogescholen en de gespecialiseerde vormingsinstellingen. De overige instellingen – te weten de syndicale en die voor personen met een handicap – worden ondergebracht in deze laatste categorie. Om versnippering tegen te gaan moeten telkens minimum 3.000 uren aanbod worden gerealiseerd.

12. De Raad is erg bezorgd om het behoud van de verworven professionaliteit in de sector. Daarom opteert de Raad er voor om min. 80% van de ontvangen subsidies verplicht te besteden aan personeel. Voor het realiseren van dit percentage kan ook een beroep worden gedaan op nevenambtelijke medewerkers.

13. De Raad is ook bekommerd om een zo groot mogelijke uniforme regelgeving voor de werksoorten. Daarom vraagt de Raad om voor elk van hen naast de subsidiëring ook de erkenning te voorzien.

14. Conform eerder geformuleerde aanbevelingen benadrukt de Raad nogmaals het belang van de mogelijkheid tot provisionering en reserveaanleg binnen de beleidsperiode.

15. Bij de beoordeling van de beleidsplannen verwerpt de Raad categoriek het hanteren van een rangorde. Bij een rangordebepaling zal de adviescommissie de facto gedwongen worden om rekening te houden met subsidietechnische overwegingen, hetgeen nooit haar opdracht kan zijn. Bovendien ontbreken objectieve maatstaven om vergelijkingen mogelijk te maken, temeer daar het bij de opmaak van het beleidsplan het vooralsnog gaat om intenties.

16. Ook het gesloten systeem, bij de verenigingen gehanteerd voor mogelijke subsidieverhogingen wijst de Raad van de hand. Vooreerst omdat het moeilijk hanteerbaar is. Vervolgens omdat het de rechtszekerheid in het gedrang brengt, maar vooral omdat de Raad van mening is dat kwaliteitsverbetering in een volgende beleidsperiode sowieso zou moeten gehonoreerd worden, los van het feit dat anderen minder goed zouden werken.

17. Reeds eerder formuleerde de Raad tal van aanbevelingen m.b.t. de invoering van het principe van de enveloppenfinanciering (17/10/2001) en betreffende de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling (19/12/2001)

Aan de toen geformuleerde bekommernissen en voorstellen wil de Raad nogmaals herinneren.

Artikelsgewijze opmerkingen

Art 2

De Raad stelt volgende tekstaanpassingen voor:

1° sociaal-cultureel volwassenenwerk: een onderdeel van het beleidsveld sociaal-cultureel werk. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk omvat de activiteiten die de ontplooiing van volwassenen en hun maatschappelijke participatie willen bevorderen. De deelname van personen aan deze activiteiten gebeurt vrijwillig en staat los van enig schoolverband en elke vorm van beroepsopleidingen.

Deze tekst sluit dicht aan bij de tweesporigheid die in de bouwstenennota beschreven staat (onder rubriek 4.2. Het sociaal-cultureel beleid tussen individu en groep): (...) *het sociaal-cultureel werk is: expliciet gemeenschapsvormend omwille van de stimuli tot groepsvorming, maatschappelijke participatie, emancipatie en engagement én expliciet individueel gericht omwille van de bijdrage tot een brede persoonsontwikkeling van de burgers.*

Wat deze definitie betreft vraagt de Raad om in de memorie de bepaling 'los van enig schoolverband' te verduidelijken. Het inlassen van de bepaling 'los van enig schoolverband' mag bijvoorbeeld niet tot gevolg hebben dat het bewegingen bij het uitwerken van een project zou verhinderen samen te werken met scholen.

3° gemeenschapsvormende functie: de functie die gericht is op het versterken en vernieuwen van het sociale weefsel en op groepsvorming met het oog op een democratische, solidaire, open en cultureel diverse samenleving.

Met 'open samenleving' wordt wellicht bedoeld een samenleving die tolerantie en het verdraagzaam samenleven van verschillende culturen, stimuleert. Echter, het begrip 'open' is te vaag, daarom stelt de Raad voor om het begrip 'cultureel divers' aan de definitie toe te voegen.

4° culturele functie: de functie die, zowel in de brede als in de enge zin, gericht is op het verhogen van de participatie aan de cultuur die de samenleving te bieden heeft.

De Raad is van oordeel dat verhogen van participatiekansen niet volstaat, de effectieve participatie dient beoogd te worden. Ook vindt de Raad dat participeren als puur consumptief deelnemen onvoldoende is als doelstelling. De culturele functie houdt ook in: de actieve deelname en het stimuleren van mensen bij het begrijpen, hanteren en waarderen van de symbolen en de taal van kunst en cultuur.

5° maatschappelijke activeringsfunctie: de functie, die gericht is op het organiseren, stimuleren en begeleiden van vormen van maatschappelijk engagement en sociale actie

In de definitie zoals die in het voorontwerp staat wordt de term 'vorming' wat ongelukkig gebruikt.

6° educatieve functie: *de functie die gericht is op lerende personen en groepen en die gekenmerkt wordt door het organiseren en begeleiden van educatieve programma's op lokaal en bovenlokaal vlak.*

De toevoeging in het voorontwerp: 'bemiddeling en toeleiding naar andere aanbieders' is te dwingend. Toeleiding naar andere aanbieders is wellicht geen taak voor de bewegingen en de verenigingen.

7° niet-formele educatie:

De Raad kan deze definitie in geen geval aanvaarden. Niet-formele educatie is een term met een welbepaalde inhoud die internationaal wordt gehanteerd. De definitie in het voorontwerp wijkt hier volledig van af.

De definitie in het voorontwerp is de uiting van een beleidsoptie, en wordt zo een beheersingsinstrument.

De Raad wenst daarom de definitie over te nemen die SoCiuS op verzoek van de Raad formuleerde (zie ook algemene opmerkingen):

niet –formele educatie: een geïnstitutionaliseerde vorm van volwasseneneducatie waarbij de deelnemer kennis, inzicht en vaardigheden vergroot voor zichzelf en anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het actief participeren in een democratische samenleving en waarbij sociaal-culturele methodieken gehanteerd worden met zowel open als gesloten doeloriëntaties

9° beweging: een organisatie met landelijk karakter die gespecialiseerd is in een thema of een cluster van nauw verwante thema's Een beweging organiseert activiteiten op het vlak van sensibilisering, educatie en sociale actie met het oog op maatschappelijke verandering. Ze richt zich daartoe op een ruim publiek. Een beweging heeft een educatieve en een maatschappelijke activeringsfunctie en hanteert sociaal-culturele methodieken.

Deze aanpassing beoogt een taalkundige verbetering.

10° volkshogeschool: is een pluralistische organisatie die tot doel heeft het organiseren, structureren en coördineren van het niet-formeel educatief aanbod in een afgebakende regio; zij heeft naast een culturele en gemeenschapsvormende functie, in hoofdzaak een educatieve functie en hanteert sociaal-culturele methodieken.

De Raad is van oordeel dat de tekst die hij voorstelt de doelstellingen van een volkshogeschool duidelijker en 'actiever' omschrijft. De nieuwe definitie beklemtoont de educatieve functie en stelt dat in bijkomende orde een volkshogeschool ook een culturele en gemeenschapsvormende functie heeft.

De Raad is het eens met de doelstelling 'coördinatie van het niet-formele aanbod'. De vraag kan echter gesteld worden of een volkshogeschool in de praktijk haar rol als coördinator zal kunnen waarmaken/afdwingen, omdat op het terrein nog andere instanties met een coördinerende opdracht worden belast: het Eduforum, het cultuurcentrum, de

cultuurbeleidscoördinator. Moet niet op een af andere manier worden verduidelijkt dat de volkshogeschool wat de coördinatie betreft, initiatiefnemer is?

11° gespecialiseerde vormingsinstelling: is een instelling die een vormingsaanbod organiseert met betrekking tot een welbepaald thema of cluster van nauw verwante thema's. De gespecialiseerde instelling heeft een landelijk karakter. Ze heeft in hoofdzaak een educatieve functie en hanteert sociaal-culturele methodieken.

De Raad is van oordeel dat gespecialiseerde vormingsinstellingen zich, gezien hun specifieke plaats in het geheel van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, kunnen beperken tot de educatieve functie. Een eventuele gemeenschapsvormende functie moet eerder gezien worden als een gevolg of een effect van de educatieve functie.

13° beleidsplan: een document waarin de organisatie haar toekomstig beleid duidelijk maakt voor zichzelf, de overheid en voor de buitenwereld; het omvat de missie van de organisatie met zorg voor externe verantwoording, datgene wat zij op het ogenblik van de opmaak van het beleidsplan doet, datgene wat zij in een volgende beleidsperiode wil bereiken evenals de wijze waarop zij dit wil realiseren.

Het is aangewezen dat reeds in de definitie van 'beleidsplan' wordt bepaald dat een organisatie in haar beleidsplan verduidelijkt hoe ze zich verhoudt tot de haar omringende omgeving en hoe ze zal inspelen op externe uitdagingen. Daarom de toevoeging *met zorg voor externe verantwoording*.

14° programma:

Deze definitie wordt best geschrapt, omdat de omschrijving meer verwarring dan duidelijkheid over het begrip creëert, en de definitie niet strikt noodzakelijk is voor de consistentie van het decreet.

De bepaling "*die gebracht wordt onder deskundige begeleiding, met een continuïteit in methodische opbouw, deelnemersgroep en groepsbegeleiding*" is wel van belang en wordt best gehandhaafd. Ze kan echter worden toegevoegd bij de subsidievoorwaarden.

Art 3

De Raad stelt volgende tekstaanpassing voor:

De Vlaamse Gemeenschap wil in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk organisaties ondersteunen die een bijdrage leveren tot de vorming van competente en geëmancipeerde personen, die zich maatschappelijk engageren. Deze organisaties hebben de vorm van vereniging, beweging, vormingsinstelling.

De Raad is van oordeel dat de focus van het sociaal-cultureel volwassenenwerk moet gericht zijn op individuen als zodanig en niet op een gemeenschap als geheel.

Art 4

De Raad stelt volgende wijzigingen voor:

§ 1 Verenigingen worden erkend als voldaan is aan volgende voorwaarden:

Deze aanpassing is noodzakelijk omdat in de tekst van het voorontwerp de indruk wordt gewekt dat enkel nieuwe verenigingen aan de erkenningsvoorwaarden moeten voldoen. Door deze tekstaanpassing wordt duidelijk dat de erkenningsvoorwaarden voor alle verenigingen gelden.

2° 50 werkende afdelingen

Het begrip ‘actieve’ afdelingen is nog een overblijfsel uit de vorige regelgeving. In het nieuwe decreet is het begrip zonder voorwerp. Om toch te blijven verduidelijken dat het om afdelingen/groepen moet gaan die een werking ontplooiën, wordt de term ‘werkende afdeling’ voorgesteld.

6° de zin “zij worden gedragen door vrijwilligers” vervangen door: *in het beheer en het beleid van de vereniging hebben de vrijwilligers een bepalende inbreng.*

§ 2 Per beleidsperiode kunnen nieuwe verenigingen worden erkend.

Deze zin vervangt de tweede paragraaf omdat de eerste paragraaf een andere inhoud gekregen heeft.

Art 5

De Raad stelt volgende wijzigingen voor:

3° en minstens 80% van de bekomen subsidie besteden aan de vergoeding van professionele medewerkers al dan niet in vast dienstverband.

De Raad wil de professionalisering van het sociaal-cultureel volwassenenwerk blijven ondersteunen. Daarom wordt voorgesteld om 50 % te verhogen naar 80%. Het cijfer 80 % is gebaseerd op de realiteit zoals die er vandaag uitziet.

In de 80 % zijn ook de vergoedingen voor nevenambtelijke medewerkers begrepen.

Deze bepaling is van toepassing voor alle werksoorten.

6° : Er voor zorgen dat in de werking het Nederlands als voertaal gebruikt wordt.”

De Raad is het er in het algemeen mee eens dat in de verenigingen, met inbegrip van de verenigingen voor migranten het Nederlands de voertaal is. Echter, in bepaalde omstandigheden, daar waar bvb migranten nog onvoldoende het Nederlands beheersen, kan het gebruik van de moedertaal van de betrokkenen, naast het Nederlands, aangewezen zijn.

Om dit mogelijk te maken wordt de vermelding “in alle aspecten” best geschrapt.

Art 6

De Raad pleit, omwille van de rechtszekerheid, voor een eenduidige omschrijving van de parameters op basis waarvan de adviescommissie de beleidsplannen beoordeelt.

De Raad vindt dat het plaatsen van het beleidsplan in een gradatie niet tot gevolg mag hebben dat tussen de verenigingen onderling een rangorde wordt opgesteld.

De Raad stelt bij §1 volgende tekstaanpassing voor: (...) *Zij beoordeelt de beleidsplannen in vijf categorieën, dit in een gradatie van positief naar negatief.*

Deze aanpassing vermijdt dat er een rangorde wordt opgesteld en bekomt dat elk beleidsplan op zich een beoordeling krijgt in de gradatie van positief naar negatief.

De Raad stelt volgende tekstwijzigingen voor in §2:

2° de wijze van begeleiding van de afdelingen en groepen, de ontwikkeling van het afdelingswerk en groepswork, het aantal afdelingen of groepen.

Deze wijziging beoogt een taalkundige verbetering.

10° de aandacht voor culturele diversiteiten.

De tekst van het voorontwerp legt de inspanningen om samen te werken te exclusief bij de autochtone verenigingen. Het is ook de bedoeling dat allochtone organisaties het initiatief nemen tot samenwerking met autochtone.

De Raad wil het begrip culturele diversiteiten (in de meervoudsvorm) gebruiken om te beklemtonen dat ook mensen met een andere “cultuur” bv laaggeschoolden, kansarmen ... best in het verenigingsleven worden betrokken.

De punten 8° en 9° moeten voor de Raad niet behouden worden als parameter. Het gaat hier eerder om criteria, te hanteren door de administratie.

Art 8

§ 1: De Raad stelt volgende formulering voor: *de subsidies worden toegekend voor een beleidsperiode van 4 jaar, in de vorm van een jaarlijkse enveloppe.*

Art 9

2° De bepaling dat “indien het budget ontoereikend is wordt de waarde van de afdelingen boven 200 pro rata verdeeld” is voor de Raad niet aanvaardbaar. Dit werd reeds gemotiveerd in deel 1.(algemene opmerkingen)

3° Volgende wijziging wordt voorgesteld: *Na de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per vereniging met maximaal 20% vermeerderen of verminderen.*

Het mechanisme om de subsidie te verminderen of te vermeerderen, zoals omschreven in het voorontwerp is niet werkbaar. Het verminderen van de subsidie van een kleine vereniging met 10 % kan bijvoorbeeld nooit volstaan om de subsidie van een grote vereniging te vermeerderen met 10%.

De subsidie op basis van de inhoudelijke beoordeling aanpassen vereist dus een ander en toepasbaar mechanisme.

Omwille van de rechtszekerheid stelt de Raad voor om de bepaling dat de subsidie nooit meer kan dalen dan met 20 % te behouden.

Art 12

1° schrappen van 'actieve' – zie hoger

Art 15

Naar analogie van de andere werksoorten pleit de Raad voor het hanteren van de begrippen 'erkenning' en 'subsiëring'. Daarom moet het decreet worden aangepast als volgt: *Per beleidsperiode kan een organisatie een aanvraag indienen tot het bekomen van een erkenning en subsidiëring gedurende...*

Het begrip 'projectsubsiëring' is hier niet op zijn plaats.

De Raad pleit ervoor om bewegingen ook te erkennen omdat ze in hun contacten met andere instanties soms moeten kunnen bewijzen dat ze door een Ministerie erkend zijn.

§2 De Raad wijst er op dat vereiste statutaire bepalingen om als beweging erkend te worden wel eens niet compatibel zouden kunnen zijn met de bepalingen in de statuten van de organisaties die momenteel als dienst erkend zijn, en die dus vrijgesteld zijn van §1, 3. De Raad vraagt daarom dat de desbetreffende diensten in een overgangsperiode de tijd krijgen om hun statuten aan te passen.

Art 16

De Raad is van oordeel dat het hanteren van een rangorde ook hier niet wenselijk is. De Raad pleit wel voor een strenge beoordeling op basis van duidelijke criteria en duidelijke afspraken m.b.t. de controle en de dossiervoorbereiding door de administratie.

§ 2 De Raad stelt volgende wijzigingen voor:

3° wordt 'benaderd' i.p.v. 'bereikt' en 'andere' publieksgroepen i.p.v. 'nieuwe'

Een beleidsplan is een intentieverklaring, men kan daarin plannen wie men wenst te 'benaderen', pas na afloop kan vastgesteld worden wie werd 'bereikt'.

4° Aan deze parameter toevoegen dat over de effectiviteit van de aangewende methodieken en methodes is gereflecteerd. Het is niet denkbeeldig dat zeer originele methodes worden voorgesteld die echter geen realiteitswaarde hebben.

5° de aandacht voor de media i.p.v. de aandacht van de media.

In het beleidsplan moet niet worden gerefereerd aan de aandacht die men van de media kreeg in het verleden, wel moet worden duidelijk gemaakt welk communicatie en mediabeleid men wil voeren. De Raad wil daarmee benadrukken dat het hebben van een goed communicatieplan tot de opdracht behoort van een erkende sociaal-culturele beweging.

Art 18

§3 Volgende passage schrappen: *evenals met de beleidsbezorgdheid omtrent voldoende pluriformiteit in de gesubsidieerde thematische werkingen*. Dit is een bijkomende erkenningsvoorwaarde waar geen enkele beweging zich kan op instellen.

De Raad is van oordeel dat de beraadslaging van de adviescommissie niet mag worden geconditioneerd door budgettaire overwegingen, de beoordeling kan enkel gebeuren op grond van inhoudelijke en kwalitatieve criteria.

Art 19

De Raad pleit voor het onverkort hanteren van de huidige Edufora-regio's. In het kader van een doelgericht beleid 'levenslang en levensbreed leren' is het aangewezen om te kiezen voor een regio-indeling die nu al betekenis heeft voor de vormingssector. De regio-indeling van de Edufora voldoet aan deze voorwaarde. Het ligt dan ook voor de hand om voor de volkshogescholen dezelfde regio's te kiezen als de Edufora. Een bijkomende reden voor deze keuze is dat elke Eduforum een centrumstad heeft die voorkomt op de lijst van grootsteden en regionaal stedelijke gebieden.

Op termijn kan binnen het territorium van een Eduforum een verdere decentralisering worden doorgevoerd op basis van het aanwijsbaar bestaan van relevante verzorgingsgebieden.

Art 20

§ 1- 1° toevoegen: *In 'personen met een ruime ervaring op het vlak van niet-formele educatie' zijn in elk geval begrepen zij die actief zijn in de vormingsinstellingen die hun werking inbrengen in de volkshogeschool.*

Zonder deze explicitering hebben de vormingsinstellingen die hun werking inbrengen in de op te richten volkshogeschool geen enkele garantie dat ze ook betrokken zullen worden bij het beheer van de volkshogeschool.

4°: dit kan geen erkenningsvoorwaarde zijn, maar dient een onderdeel te zijn van het beleidsplan

Art 21

§ 2 Memorie van Toelichting en decreet zijn niet eensluidend. Daarom pleit de Raad er voor om ook in de Memorie het begrip 'in hoofdzaak' met betrekking tot de afwijking op te nemen.

§ 3 De Raad vraagt om de parameters in het decreet op te sommen. Deze kunnen betrekking hebben op: het publieksbereik, de spreiding van het aanbod over de regio, de personeelsformatie, de wijze waarop het aanbod wordt bekendgemaakt, de infrastructuur, de professionele uitbouw, de netwerkvorming.

Art 22

§ 1 De Raad is van oordeel dat de volkshogescholen alle kansen moeten krijgen. Bijgevolg moeten de nodige middelen worden voorzien. Een bedrag van 1 euro per inwoner, het bedrag dat momenteel wordt gesuggereerd, is volkomen ontoereikend. Dit zou betekenen dat 8 van de 13 regio's terugvallen op het gegarandeerde minimum van 500.000 euro, een regio als Leuven met meer dan 450.000 inwoners zou dan dezelfde subsidie krijgen als de regio Brugge met 270.000 inwoners.

De Raad pleit er wel voor om het gegarandeerd minimum nooit lager dan 500.000 euro te begroten.

§ 3: De Raad stelt volgende wijziging voor:

De volkshogeschool besteedt minstens 80% van de bekomen subsidie besteden aan de vergoeding van professionele medewerkers al dan niet in vast dienstverband. De volkshogeschool beschikt over een professioneel team van medewerkers.
(motivering: zie hoger)

De Raad pleit er voor om niet te bepalen: educatieve medewerkers, maar kort: medewerkers, zodat ook administratief en onderhoudspersoneel in de bepaling wordt begrepen.

§ 4 tekstaangepassing: *mag niet leiden tot de uitsluiting van personen met een laag inkomen.*

De term 'bepaalde doelgroepen' wordt vervangen door *personen met een laag inkomen*. Deze wijziging verduidelijkt beter de bedoeling van deze paragraaf.

Art 23

De Raad kiest, wat betreft de vormingsinstellingen, voor een opdeling in twee soorten: de volkshogescholen en de gespecialiseerde landelijke vormingsinstellingen. De syndicale vormingsinstellingen en deze voor personen met een handicap, worden dan beschouwd als gespecialiseerde vormingsinstellingen. Voor alle gespecialiseerde vormingsinstellingen gelden dan in beginsel dezelfde criteria, al kunnen er bepaalde specificiteiten zijn die een gediversifieerde subsidiering van de categorieën gespecialiseerde vormingsinstellingen legitimeren.

Naar analogie van de overige werksoorten moet ook hier het principe van de erkenning worden opgenomen.

Om de opdracht die de gespecialiseerde vormingsinstellingen krijgen, te kunnen waarmaken, is een minimale schaalgrootte wenselijk. De in het voorontwerp voorgestelde schaalgrootte van 1.000 uren acht de Raad te klein. Ze stelt dan ook een minimale schaalgrootte van 3.000 uren voor.

Het gevaar is niet denkbeeldig dat het behoud van de 1.000 uren een te versnipperd landschap zou genereren.

7° De Raad stelt een andere formulering voor: *akkoord gaan om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens te bezorgen....*

Art 24

De Raad heeft vragen omtrent de relevantie van dit artikel gezien dit geconcipieerd werd vanuit de initiële definitie van niet-formele educatie. Daarom vervalt volgens de visie van de Raad dit artikel..

Art 25

§ 1 en §2 voorstel van tekst wijziging:

§1: De beleidsplannen die door de gespecialiseerde vormingsinstellingen worden ingediend, worden beoordeeld door een adviescommissie.

§ 3 wordt dan §2, met volgende – gewijzigde – inhoud:

1° het aantonen van de maatschappelijke relevantie van het thema of de cluster van nauw verwante thema's via het motiveren van de noodzaak voor het bestaan als gespecialiseerde vormingsinstelling.

2° het gespecialiseerd zijn in de ontwikkeling van een educatief aanbod rond een maatschappelijk relevant thema;

3° het beschrijven en afbakenen van het thema of de cluster van nauw verwante thema's;

4° de congruentie en coherentie van het thema of de cluster van nauw verwante thema's met de statutaire doelstellingen;

5° de mate van professionalisering;

6° het autoriteit zijn in het vakgebied en dit kunnen aantonen aan de hand van de opgebouwde expertise, knowhow en het ontwikkelde netwerk; de wijze waarop deze verder ontwikkeld worden;

7° het hebben van een geëxpliciteerde visie op de educatieve opdracht, al dan niet vertrekkend vanuit een waardeoriëntatie.

Motivering:

De maatschappelijke relevantie van het thema wordt één van de parameters.

4 °en 5° zijn bepalingen die elkaar overlappen

7° mag worden geschrapt, omdat reeds in de definitie van gespecialiseerde vormingsinstelling wordt bepaald dat sociaal culturele methodieken moeten worden gehanteerd.

Art 26

De Raad is van oordeel dat er bij de gespecialiseerde vormingsinstellingen helemaal geen sprake is van de in de Memorie van Toelichting aangekondigde herwaardering. Integendeel. De wijze van subsidiëren wijst eerder op het omgekeerde.

Art 30

§ 2 De Raad opteert voor de wederkerigheid van de verplichting tot samenwerking: de volkshogeschool moet evengoed de verplichting dragen tot samenwerking met de gespecialiseerde vormingsinstellingen. De vereiste tot samenwerking moet worden gerealiseerd binnen de termijn van het beleidsperiode.

Art 31 – 32 – 33 – 34 – 35

Gezien het standpunt van de Raad is dat de syndicale vormingsinstellingen en de vormingsinstellingen voor personen met een handicap categorieën van gespecialiseerde vormingsinstellingen zijn, kunnen voor de Raad in deze artikels, zo dit tot de beleidsopties van de Vlaamse Regering behoort, enkel specifieke subsidiëringvormen worden bepaald.

Voor wat betreft de vormingsinstellingen voor personen met een handicap wijst de Raad erop dat de verplichting tot het vormen van federaties wegvalt als de erkenningsnorm van 1.000 uren wordt verhoogd naar 3.000 uren. De nu bestaande instellingen worden dan genooddacht onderling samenwerkingsverbanden aan te gaan om deze norm van 3.000 uren te bereiken.

Art 36

De Raad is de mening toegedaan dat hobby – en vrijetijdsorganisaties niet thuishoren in dit decreet dat de intentie heeft de sector een meerwaarde te bezorgen.

Het is opvallend dat dit artikel nauwelijks wordt uitgewerkt, en er, in tegenstelling tot de andere werksoorten, geen beperkingen inzake nieuwe erkenningen gelden.

Art 39

De Raad voorziet ernstige financiële problemen voor het steunpunt indien het subsidiebedrag voor de gehele eerste beleidsperiode wordt beperkt tot het begrotingskrediet van 2002. Bovendien hypothekeert dit artikel vandaag nog niet te voorspellen ontwikkelingen.

Art 40

De Raad vraagt zich af of de term ‘beheersovereenkomst’ in zijn juiste betekenis wordt gebruikt, zou het begrip ‘convenant’ geen betere omschrijving zijn?

Art 41

De Raad is van oordeel dat de opdrachten van de adviescommissie en van de administratie duidelijk moeten worden geformuleerd. De afspraken moeten gelden voor alle werksoorten. De Raad verwijst in deze aangelegenheid naar het reeds eerder overgemaakte advies m.b.t. het nieuwe beleidsinstrumentarium, door de Raad op 12/12/2001 goedgekeurd.

§2 De Raad stelt volgende tekstwijziging voor: *De administratie kan ten allen tijde ter plaatse de realisatie van een activiteit inspecteren.*

Art 42

De Raad is van oordeel dat de bepalingen over sanctionering in een apart artikel, los van de bepalingen over evaluatie, moeten worden verduidelijkt.

Art 43

De Raad pleit er voor om de mogelijkheid tot zgn. provisionering op te nemen in het decreet. Deze zou dan betrekking moeten hebben op de gehele beleidsperiode.

Art 44

§1: in deze paragraaf is sprake van het voorleggen van ‘betalingsbewijzen’. De Raad gaat er van uit dat het niet de bedoeling kan zijn om aan de organisaties te vragen al hun betalingsbewijzen mee te sturen met het financieel verslag. De Raad stelt voor om

‘betalingsbewijzen’ te vervangen door het financieel verslag. De zin luidt dan als volgt: (...) *na goedkeuring door de Vlaamse Regering van het financieel verslag van het voorbije jaar. Bij de berekening...*

§ 4 kan worden geschrapt, want overbodig omwille van de sociaalrechtelijke verplichtingen waar de organisaties zich dienen aan te houden.

Art 45

Dit artikel is enkel te aanvaarden als ‘aanpassen’ wordt vervangen door ‘verhogen’. Zie ook algemene inleiding.

Art 48

De Raad pleit voor het invoeren van een uitzondering voor wat betreft de vereiste spreiding van de afdelingen. Voor de Raad kan het algemeen criterium van 50 afdelingen gespreid over drie provincies behouden blijven. Wel pleit de Raad voor het invoeren van een bijzondere bepaling dat minimaal in twee van de drie provincies minstens tien afdelingen moeten aanwezig zijn. Ook vraagt de Raad dat de minister, naar de lokale besturen toe, een initiatief zou nemen ter ondersteuning van de lokale afdelingen

Art 49

§ 2 De Raad wijst er op dat deze datum gebonden is aan de timing bij de behandeling in het Vlaams Parlement en misschien wel zal moeten worden aangepast

Art 50

De Raad is van oordeel dat dit artikel nog erg onduidelijk is en vreest dat de overgangsregeling, zowel voor het personeel als voor de instellingen, aanleiding zou kunnen geven tot ongelijke behandeling. De Raad pleit er tevens voor om voor alle betrokkenen de vrije keuze zoveel mogelijk te garanderen.

§ 2 De personeelsleden ‘moeten’ tewerkgesteld worden i.p.v. ‘kunnen’.

Art 53

De Raad is van oordeel dat een overgangsperiode van een onbepaalde duur niet getuigt van zorgvuldig bestuur.

i.o. Jules Albrechts, voorzitter Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding
Christine Bussche, secretaris

TWEEDE ADVIES VAN DE RAAD VOOR VOLKSONTWIKKELING
EN CULTUURSPREIDING

Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding

ADVIES (goedgekeurd in de vergadering van 11.09.02) betreffende het ontwerp van decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Vooraf

Reeds op 22 januari 2002 bracht de Raad een uitgebreid en gemotiveerd advies uit betreffende het toen voorgelegde voorontwerp van decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

De Raad stelt met genoegen vast dat in het nu principieel door de Vlaamse regering goedgekeurde ontwerpdecreet, op vele punten rekening is gehouden met de destijds geformuleerde aanbevelingen.

Daar het nu voorliggende ontwerp van decreet op sommige punten (sterk) afwijkt van de eerder geadviseerde versie, vindt de Raad het wenselijk het oorspronkelijk advies te actualiseren, o.m. op basis van het ondertussen tot stand gekomen document "Opmerkingen bij en aanbevelingen voor de beoordeling op basis van vormvereisten en de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van de beleidsplannen". Dit document – als bijlage – maakt dan ook integraal deel uit van dit advies.

Ook wil de Raad van dit geactualiseerd advies gebruik maken om destijds geformuleerde bekommernissen en voorstellen – waarmee vooralsnog geen rekening werd gehouden – nogmaals te herhalen ten behoeve van de decreetgever.

Algemene opmerkingen

1. Er wordt niet echt ingegaan op de actuele situatie van organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk. De Memorie van Toelichting maakt niet aannemelijk waarom een zo drastische hervorming van het werkveld zich opdringt. De Memorie van Toelichting gaat ook niet in op de budgettaire problemen waarmee tal van organisaties te kampen hebben sedert in de bestaande decreten werd 'ingebroken' middels programma- en minidecreten. Het is dan ook zeer onduidelijk of en hoe de Vlaamse overheid iets wil doen aan deze budgettaire problemen.

De Raad wenst het decreet op te vatten als een contract tussen de Vlaamse Gemeenschap enerzijds en de organisaties anderzijds. Een contract bepaalt de rechten en plichten die voor beide partijen gelden. Aan deze contractuele verplichtingen ontleen beide partijen zekerheden.

Daarom is het voor de Raad onaanvaardbaar dat een nieuwe sociaal-culturele decreetgeving tot stand komt zonder enige waarborg op de vereiste begrotingskredieten. De Raad wil immers absoluut vermijden dat een zelfde situatie zich opnieuw voordoet zoals bij de uitvoering van de huidige decreten.

2. Het voorliggende ontwerp gaat voor één decreet, omdat wordt gestreefd naar een sociaal-cultureel beleid dat wordt gekenmerkt door een maximale integratie. De Raad stelt vast dat dit het uitgangspunt is in de Memorie van Toelichting. Maar in het ontwerp van decreet worden de diverse werksoorten afzonderlijk behandeld, elk zelfs met hun eigen Titel. Op geen enkele

manier maakt het decreet dan ook duidelijk waarom er geopteerd werd voor één kaderdecreet. De Raad vraagt dan ook om te heroverwegen of het voor de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de werksoorten niet beter zou zijn om voor elke werksoort een afzonderlijk decreet te voorzien. Indien deze voorkeur niet wordt behouden, pleit de Raad om binnen het decreet mogelijkheden te voorzien ter stimulering van de samenwerking tussen de diverse werksoorten.

Indien de decreetgever toch opteert voor één decreet, vindt de Raad het noodzakelijk dat in de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap aparte basisallocaties per werksoort worden voorzien, zoals dat ook gebeurd is bij de decreten integraal lokaal cultuurbeleid en jeugdwerk.

3. In het kader van de positionering van het sociaal-cultureel werk in het levenslang en levensbreed leren is het van het grootste belang de andere sociaal-culturele vormen van educatie te benoemen en te profileren: het gaat hier naast de niet-formele educatie ook nog om de informele educatie en het informeel leren. Educatie wijst-zoals hierboven werd opgemerkt-op een intentioneel en systematisch handelen in formele, niet-formele en informele omgevingen. De niet-formele educatie werd reeds gedefinieerd. Bij niet-formele educatie is er sprake van een doelbewuste intentie tot leren zowel van de kant van de aanbieder (to teach) als van de kant van de deelnemer (to learn).

Ook binnen informele leeromgevingen zoals sociaal-culturele verenigingen kunnen van de kant van de aanbieder op een systematische en intentionele manier externe voorwaarden gecreëerd worden die het leren aanmoedigen. De doelstellingen zijn dezelfde als bij de niet-formele educatie maar de intentie ligt hier enkel aan de kant van de aanbieder. De deelnemers leren in een informele omgeving door deelname aan activiteiten zonder een doelbewuste intentie in die richting maar waarbij zij hun kennis, inzicht en vaardigheden vergroten voor zichzelf en voor anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het functioneren in de samenleving.

Tenslotte is er nog het informeel leren. Hier is geen sprake van educatie, dus ook niet van een systematisch en intentioneel handelen. Het leren (to learn) gebeurt incidenteel in een informele omgeving. Dit kan gebeuren in een sociaal-culturele vereniging en in alle andere mogelijke informele omgevingen. Leren is hier een niet doelbewuste of gestuurde interne verandering in het gedrag. Informeel leren laat zich samenvatten als het verwerven van kennis, vaardigheden en attitudes op grond van ervaringen die men opdoet in de confrontaties met de omgeving. De studies van Mark Elchardus hebben aangetoond dat het informeel leren van essentieel belang is voor een democratische samenleving.

Het nieuwe decreet zou de activiteiten van de onderscheiden werksoorten op een meer evenwichtige manier waarderen door, naast de niet-formele educatie, ook de informele educatie en het informeel leren een duidelijke plaats te geven in het begrippenkader van het decreet zonder bepaalde vormen van educatie of leren exclusief te koppelen aan één specifieke werksoort.

De erkenning van zowel de niet-formele educatie, de informele educatie als het informeel leren in de decreettekst steunt de sector in belangrijke mate bij de positionering in de diverse sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden zoals Edufora en de Interface, overleg tussen beroepsopleiding, volwassenenonderwijs en sociaal-cultureel werk op niveau van de Vlaamse regering onder coördinatie van Onderwijs en Vorming in het kader van het actieplan levenslang en levensbreed leren.

4. Het decreet verwijst op verschillende plaatsen naar de vier geactualiseerde functies binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Voor sommige werksoorten – in casu de verenigingen – behoort het realiseren van deze vier functies tot de eigenlijke werking en dito opdracht. Bij andere werksoorten ligt dat anders, daar het accent hier op één of meer functies ligt.

De Raad vraagt aandacht voor deze verscheidenheid tussen de diverse werksoorten.

5. De erkenning en/of subsidiëring van organisaties gebeurt op een innovatieve wijze en is voortaan afhankelijk van een beoordeling door de administratie en door een adviescommissie. De Raad moet vaststellen dat in het decreet de precieze rol van en de onderlinge relatie tussen adviescommissie en administratie onduidelijk blijft.

Wel stelt de Raad uitdrukkelijk dat bij de beoordeling, de adviescommissie zich nooit mag laten leiden door budgettaire overwegingen. Wel moet telkens het uitgangspunt zijn dat vastgestelde kwaliteitsverbetering in een volgende beleidsperiode sowieso moet worden gehonoreerd.

Ook stelt de Raad vast dat de gewenste eenduidige beoordeling voor de diverse werksoorten ontbreekt.

Tot slot pleit de Raad, bekommerd om een zo groot mogelijke uniforme regelgeving, ook voor het blijven hanteren van het principe van de erkenning en dit voor alle organisaties, ongeacht de werksoort waartoe zij behoren.

6. In het decreet wordt vaak verwezen naar het nog op te maken uitvoeringsbesluit. De Raad vraagt om alle elementen die te maken hebben met erkenning, subsidiëring en beoordeling voor alle werksoorten op te nemen in het decreet zelf en enkel de modaliteiten ervan nader en concreet in het uitvoeringsbesluit te formuleren. Dit impliceert ook dat voor alle werksoorten de te hanteren beoordelingselementen in het decreet worden opgenomen.

7. Voor wat betreft de sociaal-culturele vormingsinstellingen opteert de Raad voor slechts twee aparte types van instellingen: de volkshogescholen en de gespecialiseerde vormingsinstellingen. De overige instellingen – te weten de syndicale en die voor bijzondere doelgroepen – worden ondergebracht in deze laatste categorie. Om versnippering tegen te gaan moeten telkens minimum 3.000 uren aanbod worden gerealiseerd.

8. De Raad is erg bezorgd om het behoud van de verworven professionaliteit in de sector. Daarom opteert de Raad er voor om min. 80% van de ontvangen subsidies verplicht te besteden aan personeel. Voor het realiseren van dit percentage kan ook een beroep worden gedaan op nevenambtelijke medewerkers.

9. Conform eerder geformuleerde aanbevelingen benadrukt de Raad nogmaals het belang van de mogelijkheid tot provisionering binnen de beleidsperiode en reservevorming..

10. Bij de beoordeling van de beleidsplannen verwerpt de Raad categoriek het hanteren van een rangorde. Bij een rangordebepaling zal de adviescommissie de facto gedwongen worden om rekening te houden met subsidietechnische overwegingen, hetgeen nooit haar opdracht kan zijn. Bovendien ontbreken objectieve maatstaven om vergelijkingen mogelijk te maken, temeer daar het bij de opmaak van het beleidsplan vooralsnog gaat om intenties.

11. Het verheugt de Raad dat binnen de nieuwe decreetgeving de aandacht voor kwaliteitszorg een bekommernis is, die nu expliciet als voorwaarde voor subsidiëring wordt gesteld.

Het is de Raad echter opgevallen dat in het ontwerp van decreet telkens sprake is van **de principes van de integrale kwaliteitszorg**. De Raad wil er op wijzen dat er vandaag meerdere systemen van kwaliteitszorg worden gehanteerd. Voor de Raad moet iedere organisatie autonoom kunnen beslissen voor welk systeem wordt geopteerd.

Daarom geeft de Raad de aanbeveling om voortaan enkel "principes van interne kwaliteitszorg" als criterium te hanteren.

12. De Raad wil er nu reeds voor waarschuwen dat sommige organisaties, momenteel beantwoordend aan alle normen van de huidige decreetgeving, straks misschien wel de nieuwe normering niet meer zullen halen. De Raad vraagt voor die organisaties, meer in het bijzonder voor de huidige diensten dan ook bijzondere aandacht, opdat, indien nodig, alzo een begeleide afbouw zou kunnen worden gegarandeerd. Deze bekommernis geldt voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen, die na de beleidsperiode 2004-2007 als onvoldoende beoordeeld worden.

13. Reeds eerder formuleerde de Raad tal van aanbevelingen m.b.t. de invoering van het principe van de enveloppenfinanciering (17/10/2001) en betreffende de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling (19/12/2001)

Aan de toen geformuleerde bekommernissen en voorstellen wil de Raad nogmaals herinneren.

Artikelsgewijze opmerkingen

Art 2

1° sociaal-cultureel volwassenenwerk

Wat deze definitie betreft vraagt de Raad om in de Memorie de bepaling 'los van enig schoolverband' en 'los van elke vorm van beroepsopleiding' te verduidelijken. Het inlassen van de bepaling 'los van enig schoolverband' mag bijvoorbeeld niet tot gevolg hebben dat het bewegingen bij het uitwerken van een project zou verhinderen samen te werken met scholen.

3° gemeenschapsvormende functie: de functie die gericht is op het versterken en vernieuwen van het sociale weefsel en op groepsvorming met het oog op een democratische, solidaire, open en cultureel diverse samenleving.

Met 'open samenleving' wordt wellicht bedoeld een samenleving die tolerantie en het verdraagzaam samenleven van verschillende culturen, stimuleert. Echter, het begrip 'open' is te vaag, daarom stelt de Raad voor om het begrip 'cultureel divers' aan de definitie toe te voegen.

7°, 8°, 9°, 10° en 12°

bij alle bovenvermelde definities wordt volgende tekstaanpassing voorgesteld: " en hanteert de sociaal-culturele methodiek"

11° gespecialiseerde vormingsinstelling:

voorstel van formulering

is een instelling die een vormingsaanbod organiseert met betrekking tot een welbepaald thema of cluster van nauw verwante thema's. De gespecialiseerde instelling heeft een landelijk karakter. Ze heeft in hoofdzaak een educatieve functie en hanteert de sociaal-culturele methodiek.

De Raad is van oordeel dat gespecialiseerde vormingsinstellingen zich, gezien hun specifieke plaats in het geheel van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, kunnen beperken tot de educatieve functie. Een eventuele gemeenschapsvormende functie moet eerder gezien worden als een gevolg of een effect van de educatieve functie.

12° syndicale vormingsinstelling: de Raad adviseert om naast de syndicale vormingsinstellingen ook die voor personen met een handicap en die voor gedetineerden eveneens te definiëren.

14° programma:

Deze definitie wordt best geschrapt, omdat de omschrijving meer verwarring dan duidelijkheid over het begrip creëert, en de definitie niet strikt noodzakelijk is voor de consistentie van het decreet.

De bepaling *"die gebracht wordt onder deskundige begeleiding met een continuïteit in methodische opbouw, deelnemersgroep en groepsbegeleiding"* is wel van belang en wordt best gehandhaafd. Ze kan echter worden toegevoegd bij de subsidievoorwaarden.

Art 3

De Raad stelt volgende tekstaanpassing voor:

De Vlaamse Gemeenschap wil in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk organisaties ondersteunen die een bijdrage leveren tot de vorming van competente en geëmancipeerde personen, die zich maatschappelijk engageren. Deze organisaties hebben de vorm van vereniging, beweging, vormingsinstelling.

De Raad is van oordeel dat de focus van het sociaal-cultureel volwassenenwerk moet gericht zijn op individuen als zodanig en niet op een gemeenschap als geheel.

Art 4**§1 5° voorstel van formulering**

"ze aanvaarden in hun werking principes en regels van de democratie. Ze onderschrijven in hun statuten het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens".

Art 5

De Raad stelt volgende wijzigingen voor:

2° voorstel tot schrappen, want opgenomen in het nieuwe artikel 6, §2, 13°.

De Raad wil er op wijzen dat er meerdere systemen van kwaliteitszorg bestaan. Iedere organisatie moet autonoom kunnen beslissen voor welk systeem geopteerd wordt. Daarom hanteert de Raad de term "principes van integrale kwaliteitszorg" i.p.v. "de principes van de integrale kwaliteitszorg".

3° en minstens 80% van de bekomen subsidie besteden aan de vergoeding van professionele medewerkers al dan niet in vast dienstverband.

De Raad wil de professionalisering van het sociaal-cultureel volwassenenwerk blijven ondersteunen. Daarom wordt voorgesteld om 66% te verhogen naar 80%. Het cijfer 80 % is gebaseerd op de realiteit zoals die er vandaag uitziet.

In de 80 % zijn ook de vergoedingen voor nevenambtelijke medewerkers begrepen.

Deze bepaling is van toepassing voor alle werksoorten.

Art 6**§ 2**

1° 'de mate waarin' heeft een kwantitatieve connotatie en wordt best geschrapt.

2° de Raad is van oordeel dat het aantal afdelingen op zich geen beoordelingselement kan zijn, wel het bewust omgaan met het aantal afdelingen in het kader van het participatiebeleid.

3° blijft ongewijzigd

4° het moet duidelijk zijn dat participatie te interpreteren is als participatie aan de verenigingsactiviteiten. Het gaat om (de verantwoording van) het participatiebeleid dat de vereniging van plan is te voeren: niet noodzakelijk méér leden, deelnemers, afdelingen. In de

Memorie van Toelichting moeten diverse variabelen worden vermeld: het kan gaan om verruiming, verbreding, intensifiëring, verschuiving, stabilisatie, ...

5° het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met communicatie. Communicatie kan diverse vormen aannemen. (tijdschrift, website,...). In de Memorie van Toelichting moeten verschillende voorbeelden worden opgesomd.

6° Het is niet duidelijk wat met "acties met landelijk karakter" wordt bedoeld. Is elke actie/activiteit op initiatief van het landelijk secretariaat een landelijke actie (ook werken met een jaarthema)? Of gaat het om projecten die buiten de normale werking van de vereniging vallen? Is het in dit geval een optionele parameter: de vereniging verantwoordt haar keuze om geen acties met landelijk karakter op te zetten en zich bijvoorbeeld te concentreren op de ondersteuning van de afdelingen ?

7° voorstel om tekstwijziging: het ontwikkelen van vernieuwende en bijzondere activiteiten. (in de Memorie van Toelichting moet verduidelijkt worden dat het gaat om vernieuwende en bijzondere initiatieven in het verlengde van of in aanvulling op de werking van de vereniging).

8° voorstel om tekstwijziging: de aandacht voor samenwerking en de netwerkvorming met andere organisaties

9° de interne samenhang van het beleidsplan en de realiteitswaarde ervan

10° de zorg voor professionalisering en professionaliteit

11° de aandacht voor culturele diversiteiten

12° in de werking rekening houden met principes van integrale kwaliteitszorg

13° vervangt § 4: de adviescommissie toetst een beleidsplan vanaf de tweede beleidsperiode aan de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode.

§ 3 De Raad verwerpt resoluut deze paragraaf. De werkingsverslagen van de werkjaren 2000 en 2001 hebben immers betrekking op een andere decreetgeving.

§ 4 Moet worden geschrapt, want opgenomen in § 2,13°

Art 9

3° De Raad wenst hier te benadrukken dat de beschikbare begrotingskredieten toereikend moeten zijn. Deze opmerking geldt eveneens voor art.11, 2°

Art 15

Naar analogie van de andere werksoorten pleit de Raad voor het hanteren van de begrippen ‘erkenning’ en ‘ subsidiëring ‘ Daarom moet het decreet worden aangepast als volgt: *Per beleidsperiode kan een organisatie een aanvraag indienen tot het bekomen van een erkenning en subsidiëring gedurende...*

Het begrip ‘projectsubsiëring’ is hier niet op zijn plaats.

De Raad pleit ervoor om bewegingen ook te erkennen omdat ze in hun contacten met andere instanties soms moeten kunnen bewijzen dat ze door een Ministerie erkend zijn.

Ook stelt de Raad volgende correcties voor:

6° schrappen, want opgenomen in artikel 16

7° ... voltijds equivalent personeelslid

8° voorstel van formulering

" ze aanvaardt in haar werking principes en regels van de democratie. Ze onderschrijft in haar statuten het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens."

Art 16

De Raad is van oordeel dat het hanteren van een rangorde ook hier niet wenselijk is. De Raad pleit wel voor een beoordeling op basis van duidelijke criteria en duidelijke afspraken m.b.t. de controle en de dossiervoorbereiding door de administratie.

De Raad stelt voor om artikel 16 als volgt te herschrijven:

§1 De beleidsplannen worden op hun inhoud en kwaliteit beoordeeld door een adviescommissie.

§ 2 De adviescommissie beschikt voor de beoordeling over de volgende elementen van beoordeling:

1° de kennis van/het inzicht in het thema/de thema's en de competentie m.b.t. sensibilisatie, maatschappelijke activering en educatie die zal worden ontwikkeld rond dit thema/deze thema's.

2° de wijze waarop het ruime publiek rechtstreeks of onrechtstreeks zal worden benaderd, inclusief de wijze waarop specifieke doelgroepen zullen worden benaderd.

3° de creativiteit, diversiteit, originaliteit en effectiviteit van de gehanteerde methoden.

4° de communicatie met het publiek, de aandacht voor de media.

5° de wijze waarop de educatieve en maatschappelijke activeringsfunctie worden gerealiseerd.

6° de aandacht voor samenwerking en de netwerkvorming met andere organisaties.

7° aantonen dat de organisatie bewust omgaat met het inschakelen van vrijwilligers.

8° de maatschappelijke relevantie van het thema of de cluster van nauw verwante thema's

9° de interne samenhang van het beleidsplan en de realiteitswaarde ervan

10° de zorg voor professionalisering en professionaliteit

11° aandacht voor culturele diversiteiten

12° in de werking rekening houden met principes van integrale kwaliteitszorg

13° vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een element voor de beoordeling van het beleidsplan.

Art 18

§3 Volgende passage schrappen: *evenals met de beleidsbezorgdheid omtrent voldoende pluriformiteit in de gesubsidieerde thematische werkingen*. Dit is een bijkomende erkenningsvoorwaarde waar geen enkele beweging zich kan op instellen.

De Raad is van oordeel dat de beraadslaging van de adviescommissie niet mag worden geconditioneerd door budgettaire overwegingen. De beoordeling kan enkel gebeuren op grond van inhoudelijke en kwalitatieve criteria.

Art 20

De Raad stelt volgende correcties voor:

§1 2° ze heeft een *werking* i.p.v. doelstellingen waaruit blijkt dat ze.

- a) in de regio een eigen aanbod *zal* hebben inzake niet-formele educatie
- b) een programma-aanbod *zal* spreiden over de regio
- c) het aanbod van andere culturele aanbieders van niet-formele educatie in de regio *zal* coördineren en afstemmen,

§1 3° voorstel van formulering

" ze aanvaardt in haar werking principes en regels van de democratie. Ze onderschrijft in haar statuten het europees Verdrag van de Rechten van de Mens."

Art 21

§1 2° de Raad stelt voor dit te schrappen aangezien dit werd opgenomen in §3

§ 3 De Raad vraagt om de beoordelingselementen in het decreet op te sommen. Volgens de Raad dienen volgende beoordelingselementen te worden weerhouden:

- 1° het publieksbereik
- 2° de spreiding van het aanbod over de regio
- 3° de wijze waarop het aanbod wordt bekendgemaakt
- 4° de infrastructuur
- 5° de netwerkvorming
- 6° de interne samenhang van het beleidsplan en de realiteitswaarde ervan
- 7° de zorg voor professionalisering en professionaliteit
- 8° de aandacht voor culturele diversiteiten
- 9° in de werking rekening houden met principes van integrale kwaliteitszorg
- 10° vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een element van beoordeling van het beleidsplan

§4 en §5

De Raad is van oordeel dat de adviescommissie ook best het beleidsplan beoordeelt. Gelet op de vraag om de parameters in het decreet op te nemen, moet in § 4 de zinsnede 'rekening houdend met de door de Vlaamse regering bepaalde standaarden en parameters' worden geschrapt.

Art 22

§1 De Raad wenst er op aan te dringen dat het gegarandeerd minimum subsidiebedrag per volkshogeschool niet lager is dan 500.000 euro.

§ 2 De Raad stelt volgende wijziging voor:

De volkshogeschool besteedt minstens 80% van het jaarlijks subsidiebedrag aan....

Art 23

De Raad kiest, wat betreft de vormingsinstellingen, voor een opdeling in twee soorten: de volkshogescholen en de gespecialiseerde landelijke vormingsinstellingen. De syndicale vormingsinstellingen, deze voor personen met een handicap en deze voor gedetineerden worden dan beschouwd als gespecialiseerde vormingsinstellingen. Voor alle gespecialiseerde vormingsinstellingen gelden dan in beginsel dezelfde criteria, al kunnen er bepaalde specificiteiten zijn die een gediversifieerde subsidiering van de categorieën gespecialiseerde vormingsinstellingen legitimeren.

Naar analogie van de overige werksoorten moet ook hier het principe van de erkenning worden opgenomen.

§1, 3° c de Raad verwijst hier naar de eerder gestelde vraag bij art 2, 1°. Deze subsidiëringsvoorwaarde vergt sluitende, eenduidig interpreteerbare definities van beroepsopleiding(te onderscheiden van beroepsgerichte vorming), schoolverband, open aanbod, autonome levenssfeer, doelgroepen met educatieve achterstand, vrijwillig. In dit kader kan de Raad verwijzen naar punt 3 van het luik *Algemene opmerkingen*

§ 1, 3° g om de opdracht die de gespecialiseerde vormingsinstellingen krijgen, te kunnen waarmaken, is een minimale schaalgrootte wenselijk. De in het voorontwerp voorgestelde schaalgrootte van 1.000 uren acht de Raad te klein. Hij stelt dan ook een minimale schaalgrootte van 3.000 uren voor. Het gevaar is niet denkbeeldig dat het behoud van de 1.000 uren een te versnipperd landschap zou genereren.

§1, 4° toevoegen: **in**

§1, 5° schrappen, want opgenomen in artikel 25, §2, 10°.

§1, 6° **personeelslid**

§1, 8° voorstel van formulering

" ze aanvaardt in haar werking principes en regels van de democratie. Ze onderschrijft in haar statuten het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens"

Art 24

Indien de decreetgever het voorstel van de Raad, vervat in artikel 23 i.v.m. de schaalgrootte overneemt, wordt dit artikel zonder onderwerp.

Indien de vooropgestelde schaalgrootte van 3.000 uren toch niet wordt weerhouden pleit de Raad voor het hanteren van pakketten van 250 uren als opbouwunit, hetgeen nu overeenstemt met een halftijds educatief personeelslid.

Art 25**§1**

De Raad stelt volgende tekstaanpassing voor: "de beleidsplannen worden inhoudelijk en kwalitatief beoordeeld door dezelfde adviescommissie zoals bepaald in artikel 24 §5. Ook moet de laatste zin worden geschrapt, want opgenomen in § 2, 10°.

§2 ,

1° de Raad vraagt in de Memorie van Toelichting een eenduidige omschrijving van het begrip 'maatschappelijke relevantie'. Voor de Raad moet het zinsdeel "via het motiveren van de noodzaak voor het bestaan als gespecialiseerde vormingsinstelling" worden geschrapt.

3° de Raad is van oordeel dat deze passage best wordt geschrapt, want reeds opgenomen in artikel 23

5° de Raad stelt volgende tekstaanpassing voor " de zorg voor professionalisering en professionaliteit"

8° De Raad stelt voor volgend element van beoordeling toe te voegen: " de interne samenhang van het beleidsplan en de realiteitswaarde ervan

10° De Raad stelt voor volgend element van beoordeling toe te voegen: " aandacht voor culturele diversiteiten

11° vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een van beoordeling van de beleidsplannen.

12° voor de vorminginstellingen die toegang krijgen tot dit decreet op basis van artikel 23 §3 zullen voor de eerste beleidsperiode hun werkingsverslagen van de voorbije twee jaar eveneens een element voor de beoordeling zijn.

§ 3

De Raad stelt voor om deze paragraaf te schrappen want opgenomen in §2, 12°

§ 4

De Raad stelt voor om deze paragraaf te schrappen want opgenomen in § 2, 11°

§ 6

De Raad herhaalt nogmaals zijn bekommernis om toereikende begrotingskredieten

Art 26

§1 gelet op het voorstel van de Raad, vervat in artikel 23 (m.b.t. 3000 uren) moet het bedrag worden aangepast naar 348.000 euro.

Art 27

Gelet op de opmerkingen, door de Raad geformuleerd bij artikel 23 §1, 3° c, vraagt de Raad de schrapping van dit artikel.

Art 28

2° nogmaals houdt de Raad een pleidooi voor voldoende begrotingskredieten

3° gelet op het voorstel van de Raad, vervat in artikel 23 (3000 uren) zal ook hier het bedrag van 116.000 euro moeten worden aangepast naar 348.000 euro.

Art 30

§ 2 De Raad opteert voor de wederkerigheid van de verplichting tot samenwerking: de volkshogeschool moet evengoed de verplichting dragen tot samenwerking met de gespecialiseerde vormingsinstellingen. De vereiste tot samenwerking moet worden gerealiseerd binnen de termijn van de beleidsperiode.

§ 2 de Raad stelt voor de eerste zin van deze paragraaf te schrappen. De Raad is immers de mening toegedaan dat het zinloos is hier een kwantitatief gegeven te hanteren.

Art 31 – 32 – 33 – 34 – 35

Gezien het standpunt van de Raad is dat de syndicale vormingsinstellingen, de vormingsinstellingen voor personen met een handicap en de vormingsinstelling voor gedetineerden categorieën van gespecialiseerde vormingsinstellingen zijn, kunnen voor de Raad in deze artikels, zo dit tot de beleidsopties van de Vlaamse regering behoort, enkel specifieke subsidiëringvormen worden bepaald.

Voor wat betreft de syndicale vormingsinstellingen wenst de Raad verduidelijking omtrent de gehanteerde begrippen in artikel 31 § 4 en § 5.

Voor wat betreft de vormingsinstellingen voor personen met een handicap wijst de Raad erop dat de verplichting tot het vormen van federaties wegvalt als de erkenningsnorm van 1.000 uren wordt verhoogd naar 3.000 uren. De nu bestaande instellingen worden dan genoodzaakt onderling samenwerkingsverbanden aan te gaan om deze norm van 3.000 uren te bereiken.

Art 39

§2 de Raad stemt in met de gekozen formule, op voorwaarde dat in 2003 de nodige financiële middelen worden voorzien.

Art 40

De Raad vraagt zich af of de term ‘beheersovereenkomst’ in zijn juiste betekenis wordt gebruikt, zou het begrip ‘convenant’ geen betere omschrijving zijn?

Art 41

De Raad stelt vast dat men soms de term ‘ jaarverslagen’ hanteert en soms de term ‘ werkingsverslagen’. De Raad stelt voor telkens dezelfde term te gebruiken.

§2 De Raad stelt volgende tekstwijziging voor: *De administratie kan ten allen tijde ter plaatse de realisatie van een activiteit inspecteren.*

Art 42

De Raad is van oordeel dat de bepalingen over sanctionering in een apart artikel, los van de bepalingen over evaluatie, moeten worden verduidelijkt.

Art 44

§2 De Raad stelt volgende wijziging voor:

3^{de} zin: Uit de afrekening **en de balans** moet blijken dat de organisatie, rekening houdend met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken. De volgende 2 zinnen worden best geschrapt. Door het toevoegen van balans krijgt men een beter zicht op de financiële situatie van een organisatie.

§3, 4^o De Raad wenst verduidelijking bij deze passage.

Art 45

Dit artikel is enkel te aanvaarden als ‘aanpassen’ wordt vervangen door ‘verhogen’.

Art 46

§ 2 De Raad is van oordeel dat deze paragraaf strijdig is met de bepalingen van het VIA (Vlaams Intersectoraal Akkoord).. Bijgevolg moet deze paragraaf worden geschrapt.

Art 53

§2 De Raad stelt volgende tekstaanpassingen voor:

*De sociaal-culturele verenigingen ... zullen; in hun subsidie-enveloppe voor de eerste beleidsperiode maximaal een subsidievermindering van tien procent ondervinden =
....houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk...*

Art 54

De Raad pleit voor het invoeren van een uitzondering voor wat betreft de vereiste spreiding van de afdelingen. Voor de Raad kan het algemeen criterium van 50 afdelingen, gespreid over drie provincies, behouden blijven. Wel pleit de Raad voor het invoeren van een bijzondere bepaling dat minimaal in twee van de drie provincies minstens tien afdelingen aanwezig zijn.

§5 De Raad pleit er voor om de voorziene coëfficiëntaanpassing jaarlijks toe te passen op alle afdelingen of groepen van het voorbije werkjaar.

Art 56

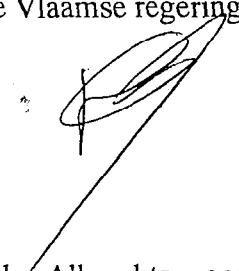
§1 De Raad pleit er voor om gelijkaardige regelingen te voorzien voor diensten voor sociaal-cultureel werk die een aanvraag indienen voor een toekomstige subsidiëring als vormingsinstelling.

Art 57

De Raad is de mening toegedaan dat de bepalingen van dit artikel kunnen leiden tot onoverkomelijke problemen. De Raad vraagt met aandrang dat met de grootste zorg zou worden omgegaan met de arbeidsrechtelijke verplichtingen.

De Raad acht het ook wenselijk dat de overgangsperiode beter zou worden gedefinieerd, b.v. door het opnemen van concrete jaartallen.

Bij § 6 stelt de Raad zich de vraag of deze aangelegenheid wel tot de bevoegdheid behoort van de Vlaamse regering.



i.o. Jules Albrechts, voorzitter Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding
Christine Bussche, secretaris

Bijlage 1: nota opmerkingen bij en aanbevelingen voor de beoordeling op basis van vormvereisten en de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van de beleidsplannen

m.b.t. de beoordeling van vormvereisten

1. Het in te dienen beleidsplan maakt deel uit van een ruimer (aanvraag)dossier. Dit dossier moet de administratie toelaten de aanvraag te toetsen aan de vormelijke vereisten van de regelgeving en bevat dus ook andere documenten. Vormelijke vereisten worden in het decreet vermeld als:
 - erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden als een organisatie erkenning en subsidies aanvraagt als vereniging of volkshogeschool
 - als algemene voorwaarden als een organisatie subsidies aanvraagt als beweging, gespecialiseerde vormingsinstelling, syndicale vormingsinstelling of samenwerkingsverband van syndicale vormingsinstellingen, federatie van vormingsinstellingen voor personen met een handicap of erkenning en subsidies als vormingsinstelling voor gedetineerden.

Stelregel zou moeten zijn dat het om formele voorwaarden gaat en dat ze eenduidig interpreteerbaar zijn door aanvrager en administratie.

De Raad stelt vast dat dit niet steeds het geval is. Een aantal voorwaarden zijn eerder of ook van inhoudelijke aard en zouden eerder of ook als 'parameter' bij de beoordeling van het beleidsplan kunnen worden gehanteerd. Een aantal voorwaarden is niet eenduidig interpreteerbaar.
 2. Het feit dat het beleidsplan deel uitmaakt van het dossier houdt in dat het door de administratie getoetst wordt op vormvereisten. Dat kan volgens de Raad enkel inhouden dat de administratie vaststelt dat het beleidsplan deel uitmaakt van het dossier en dat het beantwoordt aan de vormelijke vereisten die nog in het uitvoeringsbesluit zullen worden vastgelegd (het plan werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering, het verduidelijkt welke groepen werden betrokken bij de opstelling ervan, het bevat de elementen/hoofdstukken die het besluit voorschrijft)
- De beoordeling of er voldoende, relevante groepen werden betrokken bij de opstelling van het plan, of de opdrachtverklaring duidelijkheid geeft over de bestaansreden en de kerntaken van de organisatie, ... overstijgt een beoordeling naar vormvereisten. Het kunnen eventueel 'parameters' worden in functie van de kwaliteitsbeoordeling van de beleidsplannen.

m.b.t. de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling

3. Wat betreft de beoordeling van het beleidsplan maakt het ontwerp van decreet onderscheid tussen:
 - de beoordeling van de inhoudelijke invulling (volkshogescholen) resp. de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling (verenigingen, bewegingen, gespecialiseerde en syndicale vormingsinstellingen) van het beleidsplan
 - een beoordeling van de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen van het beleidsplan

Het ontwerpdecreet bepaalt dat een beleidsplan van een volkshogeschool zowel naar helderheid, transparantie en realiteitswaarde als naar inhoudelijke invulling door de

administratie wordt beoordeeld. Met het oog op de inhoudelijke beoordeling zullen door de Vlaamse regering nog standaarden en parameters worden bepaald.

De helderheid, transparantie en realiteitswaarde van een beleidsplan van een vereniging, beweging, gespecialiseerde of syndicale vormingsinstelling zou volgens het ontwerpdecreet eveneens worden onderzocht door de administratie, maar het wordt op inhoud en kwaliteit beoordeeld door een adviescommissie, die daarvoor beschikt over in het decreet opgesomde parameters.

De vormingsinstellingen voor bijzondere doelgroepen (personen met een handicap en gedetineerden) moeten een beleidsplan indienen maar er is geen sprake van een beoordeling door de administratie of een adviescommissie.

De beoordeling van de beleidsplannen van verenigingen, volkshogescholen, gespecialiseerde en syndicale vormingsinstellingen op basis van 'parameters' gebeurt niet alleen door een andere instantie maar ook met een andere finaliteit naargelang de (sub)werksoort waartoe de organisatie behoort:

- verenigingen: (door adviescommissie) indeling in 5 categorieën i.f.v. ministeriële beslissing omtrent vermeerderen, verminderen of gelijk blijven van 'basissubsidie'
- bewegingen: (door adviescommissie) rangorde met quoterings i.f.v. ministeriële vaststelling projectsubsidie gedurende vier jaar – (de minister houdt bovendien rekening met de beleidsbezorgdheid omtrent voldoende pluriformiteit in de gesubsidieerde thematische werkingen)
- volkshogescholen: (door de administratie) de beoordeling heeft geen consequenties voor de vaststelling van het subsidiebedrag
- gespecialiseerde vormingsinstellingen: (door een adviescommissie) indeling in 5 categorieën i.f.v. vermeerderen, verminderen of gelijk blijven van 'basissubsidie' + kwaliteitsrangorde nieuwe aanvragen i.f.v. ministeriële beslissing
- syndicale vormingsinstellingen: door een adviescommissie i.f.v. goedkeuring beleidsplan door minister, de beoordeling heeft geen consequenties voor het subsidiebedrag

De Raad dringt aan op een meer analoge behandeling van de verschillende werksoorten, d.w.z.

- ook de beleidsplannen van de instellingen met bijzondere doelgroep worden beoordeeld
- de kwalitatieve en inhoudelijke beoordeling van de beleidsplannen, met inbegrip van de beleidsplannen van de volkshogescholen, is de taak van een adviescommissie
- ook de 'parameters' voor de beoordeling van de beleidsplannen van de volkshogescholen worden opgesomd in het decreet
- het decreet bepaalt voor elke (sub)werksoort welke gevolgen de beoordeling van het beleidsplan heeft

4. Volledigheidshalve dient vermeld dat bij de volkshogescholen en vormingsinstellingen met bijzondere doelgroep ook sprake is van een door de Vlaamse regering op te richten adviescommissie ter ondersteuning van de werking van deze organisaties. Deze commissies beogen met hun advies de werking van deze organisaties in de toekomst nog te verbeteren.

De Raad stelt zich de vraag waarom het ontwerp van decreet niet voorziet in vergelijkbare adviescommissies of een vergelijkbare rol van de voorziene adviescommissies (die in feite beoordelingscommissies zijn) voor de andere werksoorten.

5. **De Raad stelt voor de term ‘parameters’ te vervangen door de term ‘beoordelingselementen’ of een andere term die duidelijk maakt dat het om ‘elementen’ (kapstukken/invalshoeken) gaat waaraan de adviescommissie aandacht zal geven. Dit houdt in dat de organisatie verplicht wordt zich op zijn minst tegenover deze elementen te positioneren. Dit betekent ook dat de formulering van deze beoordelingselementen geen richting mag aangeven (‘de mate van’). Het beoordelingselement ‘participatie’ bijvoorbeeld houdt in dat een organisatie moet verduidelijken welk beleid ter zake zal gevoerd worden. Het betekent niet dat alleen inspanningen gericht op méér leden, deelnemers, ... positief zullen beoordeeld worden. Een vereniging kan goede redenen hebben om stabilisatie van het ledenaantal of zelf een vermindering van het ledenaantal als resultaatsindicator te formuleren. Een instelling kan niet meer maar andere deelnemers willen bereiken. Het zou kunnen dat een organisatie goede redenen heeft om geen doelstellingen te formuleren op het vlak van ‘culturele diversiteit’, maar dan moet ze die wel formuleren in het beleidsplan.**
6. **De Raad stelt ook voor dat het steunpunt een document of documenten (een soort handleidingen) maakt waarin de beoordelingselementen uitvoeriger worden toegelicht en dit zowel ten behoeve van de leden van de adviescommissie als van de organisaties.**
7. **De Raad vindt ‘helderheid en transparantie’ als elementen voor beoordeling van een beleidsplan niet eenduidig interpreteerbaar. en stelt voor deze termen te vervangen door de term ‘samenhang’ (of coherentie) en in de Memorie van Toelichting te verduidelijken dat het gaat om de logische samenhang tussen missie, omgevingsanalyse, doelstellingen, .. In de Memorie van Toelichting dient eveneens verduidelijkt dat de beoordeling van de realiteitswaarde van een beleidsplan betekent dat de samenhang tussen de voorgenomen werking en het financieel - en personeelsplan zal worden beoordeeld en dat vanaf het tweede beleidsplan zal worden nagegaan of uit de evaluatie van de realisatie van een vorig beleidsplan. kan worden afgeleid dat het om een realistisch beleidsplan gaat. De Raad acht een beoordeling van de beleidsplannen op basis van deze criteria zeer relevant, maar vindt dat ze deel uitmaken van een kwaliteitsbeoordeling. De Raad stelt dan ook voor dat de beoordeling van de beleidsplannen op deze punten door de adviescommissie gebeurt. Het kan ook niet de bedoeling zijn dat de commissie goed ogende plannen met een lage realiteitswaarde positiever beoordeelt dan realistische, maar minder fraai ogende plannen.**

Bijlage 2

AANBEVELINGEN (goedgekeurd in de vergadering van 17.10.01) betreffende de invoering van het principe van de enveloppenfinanciering

Een ad hoc-werkgroep binnen de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding heeft zich gebogen over de problematiek van de enveloppenfinanciering. Na een aantal informatieve toelichtingen over de toepassing van de enveloppenfinanciering in een aantal andere sectoren, is de Raad van mening dat in het kader van de aangekondigde nieuwe regelgeving het principe van de enveloppenfinanciering ook kan worden toegepast in de socio-culturele sector.

De Raad wenst te benadrukken dat de toepassing van het principe van enveloppenfinanciering meer beleidsruimte en –autonomie geeft aan de organisaties en bijgevolg ook meer de klemtoon legt op de responsabilisering van de organisaties actief in het volkswikkelingswerk.

Uitgangspunten

1. De bepaling van een enveloppe vergt de ontwikkeling van een genuanceerd systeem van objectieve criteria
2. Binnen de enveloppe moet er een eenduidige relatie zijn tussen enerzijds het luik personeelsuitgaven en anderzijds de arbeidsrechtelijke verplichtingen inzake loon- en arbeidsvoorwaarden.
3. De bepaling van de enveloppe voor een bepaalde periode biedt mogelijkheden voor provisionering
4. Een nauwkeurige bepaling van het tijdsplan (opeenvolging begroting Vlaamse regering t.a.v. bepaling van de enveloppe) moet worden nagestreefd.
5. Toepassing van het principe van indexering
6. Bepaling van diplomavereisten

Aanbevelingen

1. De Raad stelt voor dat in de bepaling van de enveloppe het percentage verplicht te besteden aan personeelskosten wordt vastgelegd: voor Verenigingen en Instellingen 80% en voor Bewegingen 50%. De wijze waarop het bedrag besteed wordt, kan door de organisatie zelf worden ingevuld afhankelijk van eigen werksoortelijke noden.

De Raad dringt aan op een jaarlijkse aanpassing van de personeelskosten aan de loonindex, terwijl de werkingskosten de aanpassingen van de 'gezondheidsindex' volgen.

2. Er dient voldoende aandacht besteed te worden aan de ontwikkeling van een communicatiesysteem om de invoering van het principe van de enveloppenfinanciering aannemelijk te maken voor de sector.
3. De besteding van het budget voor personeelskosten kan worden ingevuld op het niveau van de organisatie op voorwaarde dat er voldoende garanties geboden worden dat de bepalingen zoals voorzien in de sectorale CAO correct worden toegepast.
4. Bij de samenstelling van de enveloppe moet rekening gehouden worden met eventuele fusie en/of verplichte samenwerking
5. De budgetten van het z.g. VIA-akkoord moeten afzonderlijk worden beschouwd en dienen besteed te worden voor die doeleinden waarvoor ze bestemd zijn: 1° loonharmonisering, 2° managementondersteunende toelage en 3° vormingsbudget.
6. De Raad vraagt de nodige aandacht te schenken aan eventuele problemen die kleine organisaties kunnen ondervinden bij de invoering van het principe van de enveloppenfinanciering
7. De Raad dringt er op aan de mogelijkheid tot reservevorming te voorzien. Dit biedt een aantal mogelijkheden tot interne flexibiliteit.
8. De Raad wenst te wijzen op het feit dat een tijdige uitbetaling van de voorschotten moet nagestreefd worden om de continuïteit van de werking niet in het gedrang te brengen.
9. De Raad dringt er op aan dat er een duidelijk tijdspad voor wat betreft de administratieve afhandeling van de dossiers naar de sector wordt gecommuniceerd.

Bekommernissen

1. Binnen de sector leeft de vrees dat de invoering van het principe van de enveloppenfinanciering de professionaliteit in de sector negatief zal beïnvloeden. Daarom vraagt de Raad dat de overheid indien ze overtuigd is van het nut dat professionele mensen in deze context belangrijke opdrachten vervullen ze de nodige aandacht zou schenken aan een adequate kwantificering van deze professionaliteit.
2. De Raad juicht de invoering van het principe van enveloppenfinanciering toe op voorwaarde dat dit voor de organisaties garant staat voor de creatie van een grotere ruimte voor het voeren van een efficiënt personeelsbeleid.

Bijlage 3

AANBEVELINGEN (goedgekeurd in de vergadering van 19.12.01) betreffende inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling in het kader van de ontwikkeling van een nieuw beleidsinstrumentarium.

De Raad wil enkele aanbevelingen formuleren aan de minister van Cultuur m.b.t. de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van een sociaal-culturele organisatie in de context van de nieuwe regelgeving.

Ofschoon deze nieuwe regelgeving nog in ontwerp is, vond de Raad het niettemin opportuun om nu reeds uiting te geven aan zijn bezorgdheden en desiderata. Omdat de regelgeving nog niet definitief is, kunnen onderstaande aanbevelingen slechts in algemene termen worden geformuleerd. De verdere concrete inhoudelijke invulling kan ook verschillen naargelang het gaat om een vereniging, een vormingsinstelling of een beweging.

In de beoordelingsprocedures worden twee stappen onderscheiden. Er is vooreerst de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van de beleidsplannen door de adviescommissie. Deze adviescommissie geeft een advies aan de administratie.

De Vlaamse regering zal hier nog de procedure bepalen voor de beoordeling van de beleidsplannen en zal de regels vastleggen met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan. De Raad acht het zeer belangrijk dat de betrokken organisatie in deze procedure de mogelijkheid krijgt om desgewenst bezwaar in te dienen bij zowel het advies van de adviescommissie als bij de beslissing (in eerste aanleg) van de minister. De Raad is van oordeel dat deze bezwaarmogelijkheden de procedure niet nodeloos hoeven te verzwaren.

Er is vervolgens een tussentijdse evaluatie van de organisatie door de administratie op basis van inhoudelijke en financiële documenten met een bezoek ter plaatse. De administratie zal haar bevindingen in de vorm van een verslag met aanbevelingen aan de organisatie meedelen. De organisatie zou na de ontvangst van dit verslag de gelegenheid moeten krijgen om met de administratie in overleg te treden en zo nodig haar opmerkingen in te sturen. De Raad dringt er ook op aan dat bij een eventueel negatieve evaluatie van het zgn. 'verbeterrapport', de organisatie de mogelijkheid geboden wordt om bezwaar aan te tekenen.

De Vlaamse regering zal nog de wijze van sanctionering bepalen alsook de procedure voor de toepassing ervan. De bezwaarmogelijkheid wordt best opgenomen in dit procedurebesluit.

De Raad wijst de idee van een rangordebepaling met bijhorende quoterings bij de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van het beleidsplan door de adviescommissie categoriek van de hand. Bij een rangordebepaling zal de adviescommissie de facto gedwongen worden om rekening te houden met subsidietechnische overwegingen, hetgeen niet haar opdracht is. Bovendien ontbreken objectieve maatstaven om dergelijke vergelijkingen mogelijk te maken, temeer omdat bij de opmaak van het initiële beleidsplan het vooralsnog om (weliswaar goed onderbouwde, gedocumenteerde en geargumenteerde) intenties gaat. Bij de tussentijdse evaluatie door de administratie kan al wel met resultaten rekening worden gehouden.

De Raad vraagt zich ook af of alle parameters, die bij de beoordeling van het beleidsplan in overweging worden genomen, allemaal even belangrijk zijn en in het beleidsplan allemaal expliciet aan bod moeten komen. Om ook te kunnen rekening houden met de verscheidenheid aan organisaties, pleit de Raad ervoor om naast (b.v. ten minste 5) structurele parameters die voor iedereen gelden, ook optionele parameters in aanmerking te laten komen.

De Raad dringt aan op een grotere transparantie en is van oordeel dat de criteria van beoordeling moeten worden opgenomen in ten minste het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering. Door het grotendeels ontbreken van objectieve, meetbare normen zal het advies immers steunen op een intersubjectieve beoordeling van de commissie. De organisaties moeten op voorhand weten waar zij aan toe zijn.

De Raad wijst er tenslotte op dat zijn aanbevelingen betrekking hebben op de eerste beleidsperiode van de organisaties.

Welke elementen komen in aanmerking voor de inhoudelijke en kwaliteitsbeoordeling van het beleidsplan door de adviescommissie?

1. Beantwoordt de organisatie aan de voorgeschreven regels m.b.t. de opmaak (procedure) van het beleidsplan?

(B.v. Betrokkenheid van interne medewerkers en beleidsverantwoordelijken, betrokkenheid van externe belanghebbenden, interne en externe communicatie over het beleidsplan: de organisatie moet kunnen aantonen dat deze betrokkenheid en communicatie op een aannemelijk niveau zijn gerealiseerd. Kunnen hier ook afspraken worden gemaakt omtrent vormcriteria van het beleidsplan?)

2. Beantwoordt de organisatie aan de voorgeschreven regels m.b.t. de inhoud van het beleidsplan?

(B.v. missie, huidige situatie, doelstellingen, middelen, evaluatie.)

3. Beantwoordt het beleidsplan aan de intenties tot realisatie van de inhoudelijke functies uit het decreet, zijnde gemeenschapsvormende functie, culturele functie, maatschappelijke activeringsfunctie en/of educatieve functie?

(B.v. Is er overeenstemming van de missie, van de algemene en concrete doelstellingen, van de actieplannen - o.m. met betrekking tot de voorgeschreven parameters - met de decretaal voorgeschreven functies?)

4. Beantwoordt het beleidsplan aan het criterium 'kwaliteitsvol'?

(B.v. Is er overeenstemming van de motivatie en de formulering van de beleidsuitdagingen met de omgevingsfactoren en met de beschrijving van de structuur en de werking van de organisatie? Gebeurt de formulering van algemene en concrete doelstellingen in termen van meetbare eindresultaten? Bevat het beleidsplan duidelijke indicatoren en normen? Is het beleidsplan vertaald in een financieel plan? Is het beleidsplan vertaald in een personeelsplan?)

Welke elementen komen in aanmerking voor de evaluatie door de administratie?

1. Beantwoordt de organisatie nog aan de vormelijke vereisten van de regelgeving?

(B.v. Aantallen, juridische structuur, spreiding, verzekering, vereiste documenten, besteding van gelden uit de enveloppe, enz. Zijn deze elementen van aard om opnieuw onderzocht te worden bij deze tussentijdse evaluatie?)

2. Beantwoordt de organisatie (werking en structuur) aan het goedgekeurde beleidsplan?

(B.v. Stemmen de ingediende jaarplannen en jaarbegrotingen overeen met het beleidsplan, het financieel plan en het personeelsplan? Stemmen de ingediende jaarverslagen en financiële verslagen overeen met de jaarplannen en jaarbegrotingen? Is er een vanuit het beleidsplan en de doelstellingen gemotiveerde verantwoording voor belangrijke afwijkingen en aanpassingen? Is er ruimte voor realistische bijsturing? Is er overeenstemming van de bereikte resultaten met doelstellingen en actieplannen? Is er een bestendige zorg voor evaluatie met het oog op aanpassingen en bijsturingen?)

Vanzelfsprekend kan het niet enkel gaan om een papieren toezicht op basis van documenten alleen. Het kan ook zijn dat de organisatie nog voornamelijk in de fase van de planning en de timing zit. Het komt er dan op aan dat de organisatie aannemelijk kan maken dat gewerkt wordt op basis van het beleidsplan en de geformuleerde intenties.

3. Beantwoordt de organisatie (werking en structuur) aan het criterium 'kwaliteitsvol'?

(B.v. Aanwezigheid van een ten minste summier kwaliteitsplan in het beleidsplan? Aanwezigheid van een interne (externe) evaluatie en/of doorlichting? Aanwezigheid van systematische verbeteracties (voorbeelden: interne en externe communicatie, vereiste kerncompetenties en voorzieningen op vlak van scholing, kernprocessen van de organisatie, e.a. Deze opsomming is illustratief)? Aanwezigheid van structurele elementen die wijzen naar systematische kwaliteitszorg (voorbeelden: financiële en/of personele middelen, organigram van organisatie, functieomschrijvingen, werkgroepen, handboek, e.a. Ook deze opsomming is illustratief)?

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 34.005/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 2 augustus 2002 door de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk", en op 9 oktober 2002 door de minister om mededeling van dat advies verzocht binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, heeft op 15 oktober 2002 het volgende advies gegeven :

1. Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt :

"Als richtdatum voor het inwerkingtreden van het nieuwe decreet werd 1 januari 2003 vooropgesteld. Indien het decreet niet meer voor het einde van het jaar kan worden behandeld door het Vlaams Parlement, wordt de procedure ernstig vertraagd. De belangrijke omschakeling die het decreet wil uitlokken vereist dat de procedures ten laatste in februari van 2003 van start kunnen gaan. Een behandeling in de commissies en de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement in de loop van oktober en november is noodzakelijk om ook het uitvoeringsbesluit, dat tevens door de Raad van State behandeld moet worden, tijdig goedgekeurd te krijgen. Het uitvoeringsbesluit dient heel wat procedurele voorwaarden uit te stippelen. Daarom is een hoogdringende behandeling van het decreet noodzakelijk.

In het voorontwerp van decreet, zoals het principieel is goedgekeurd door de Vlaamse regering, worden al enkele procedurele data vermeld.

Zo wordt van een volkshogeschool, in functie van de erkenning verwacht om voor 1 april 2003 opgericht te zijn (art. 20, § 1). Bovendien wordt van vormingsinstellingen, erkend en gesubsidieerd met toepassing van het decreet van 19 april 1995, verwacht om voor 1 juni 2003 aan de administratie een overzicht te geven van de personeelsleden die naar de nieuwe volkshogescholen worden overgedragen (art. 57, § 5).

De hervorming die het voorontwerp van decreet uittekent voor de vormingsinstellingen is inderdaad zo ingrijpend dat, om dit behoorlijk te laten verlopen, de procedures begin 2003 in gang moeten worden gezet.

Voorts heft het voorontwerp van decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk de bestaande decreten op. Het is essentieel om hier melding te maken van het opheffen van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen en houdende een wijziging van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen, gewijzigd bij decreten van 22 december 1995, 19 december 1997, 22 december 1999 en 22 december 2000. Deze werkvorm kent geen vergelijking in het betreffende voorontwerp van decreet. Het is dus noodzakelijk om, ondersteund door voldoende rechtsgrond, deze organisaties hierover tijdig in te lichten om hen de gelegenheid te geven tot het heroriënteren of afbouwen van de werking.

Wat de vormingsinstellingen, die vandaag worden erkend en gesubsidieerd op basis van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen van volksontwikkelingswerk - dat tevens wordt opgeheven - betreft, gaat het bovenvermelde voorontwerp ook uit van een ingrijpende wijziging : zij

dienen zich te oriënteren naar volkshogescholen (titel IV, hoofdstuk I), gespecialiseerde vormingsinstellingen (titel IV, hoofdstuk II), syndicale vormingsinstellingen (titel IV, hoofdstuk IV) of vormingsinstellingen voor bijzondere doelgroepen (titel IV, hoofdstuk V). In vele gevallen betekent dit dat de betrokken instellingen grondige herstructureringen (fusie, opsplitsing, afbouw, ...) zullen doorvoeren, met alle gevolgen voor het beheer, het personeel en de werking.

Het voorontwerp van decreet vraagt bovendien aan elke organisatie om een beleidsplan in te dienen, dat behandeld wordt door de administratie en een beoordelingscommissie. Het vooropgestelde tijdspad tussen het indienen van het beleidsplan en de beslissing over de jaarlijkse subsidie-enveloppe voor de volgende beleidsperiode (die start op 1 januari 2004) bedraagt, rekening houdende met een implementatieperiode, in een aantal gevallen minstens negen maanden. Er moet bovendien voldoende tijd worden voorzien om de eventuele arbeidsrechtelijke gevolgen van de beslissingen over de subsidie-enveloppe te kunnen uitvoeren.

De beginselen van behoorlijk bestuur vereisen derhalve dat elke betrokken organisatie voldoende tijd krijgt om zich aan te passen in deze nieuwe, ingrijpende, regelgeving. Om de rechtszekerheid en de continuïteit van de sector te garanderen is het van het hoogste belang dat het zo spoedig mogelijk duidelijk is aan welke voorwaarden de betrokken organisaties zullen moeten voldoen. Slechts indien het decreet is goedgekeurd, kan de juiste communicatie starten.

Om een minimale rust in de sector te garanderen, werd tijdens de besprekingen bij de totstandkoming van het decreet, steeds vertrokken van een reëel tijdspad. Indien het decreet later dan 1 januari 2003 van kracht zou gaan, brengt dit een ernstige en verantwoorde implementatie danig in het gedrang".

*

* *

2. Binnen de korte termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, heeft de Raad van State zich moeten beperken tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt een grondige herstructurering van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Thans maakt die aangelegenheid het voorwerp uit van drie decreten, die betrekking hebben op respectievelijk de verenigingen voor volksontwikkelingswerk (decreet van 19 april 1995 houdende een subsidiëring voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk), de instellingen voor volksontwikkelingswerk (decreet van dezelfde dag houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk), en diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen (decreet van dezelfde dag houdende een subsidieregeling voor diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen en houdende een wijziging van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen). Het ontwerp brengt de bestaande werkvormen samen in één enkel decreet, zij het dat nog wel een onderscheid wordt gemaakt tussen sociaal-culturele verenigingen, sociaal-culturele bewegingen en sociaal-culturele vormingsinstellingen.

4. Titel I van het ontwerp bevat voornamelijk een aantal definities.

Titel II bevat bepalingen i.v.m. de erkenning en de subsidiëring van sociaal-culturele verenigingen. Het gaat om instellingen met een brede waaier aan activiteiten.

Titel III voorziet in de mogelijkheid tot subsidiëring van sociaal-culturele bewegingen. Deze organisaties zijn eerder gespecialiseerd en vooral gericht op maatschappelijke verandering. Omwille van hun dynamisch karakter bestaat er voor hen geen aparte erkenning, maar kunnen ze enkel in aanmerking komen voor een jaarlijkse projectsubsiëring.

Titel IV heeft betrekking op de sociaal-culturele vormingsinstellingen. Deze instellingen, die vooral een culturele en een educatieve functie vervullen, kunnen verschillende vormen aannemen : die van volkshogeschool, van gespecialiseerde vormingsinstelling, van syndicale vormingsinstelling, of van vormingsinstelling voor bijzondere doelgroepen (in concreto : personen met een handicap of gedetineerden).

Titel V voorziet in de mogelijkheid voor de Vlaamse regering om een landelijk steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk op te richten of te erkennen. Zulk steunpunt is bedoeld voor de ondersteuning en de begeleiding van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Titel VI regelt de evaluatie van gesubsidieerde organisaties, terwijl titel VII het heeft over de wijze van uitbetaling van de subsidies.

Ten slotte bevatten de titels VIII, IX en X opheffings-, overgangs- en slotbepalingen.

ALGEMENE OPMERKINGEN

5. De wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt ("Cultuurpactwet"), is van toepassing op alle overheidsmaatregelen inzake de culturele aangelegenheden als bedoeld in artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en voor de Franse Cultuurgemeenschap. De opsomming van die aangelegenheden is thans terug te vinden in artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en bevat o.m. de permanente opvoeding en de culturele animatie (artikel 4, 8°) en de vrijetijdsbesteding (artikel 4, 10°).

Het ontwerp moet bijgevolg aan die wet getoetst worden.

Aangezien de sociaal-culturele verenigingen, de gespecialiseerde vormingsinstellingen, de syndicale vormingsinstellingen, en de vormingsinstellingen voor bijzondere doelgroepen per definitie een landelijk karakter hebben, en ze m.a.w. gericht zijn op de hele Vlaamse Gemeenschap, moet in het bijzonder rekening gehouden worden met artikel 11 van de Cultuurpactwet. Volgens het eerste lid van die bepaling moet, voor erkende instellingen die activiteiten uitoefenen gericht op een gehele cultuurgemeenschap, het decreet bepalen dat de financiële tegemoetkoming van de overheid de volgende elementen omvat: de subsidiëring van een kern van personeelsleden, de jaarlijkse toekenning van een basistoelage voor de werking, en de subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten. Bovendien bepaalt het tweede lid dat de voorwaarden en de procedure van erkenning bij decreet moeten worden vastgesteld.

Wat het vereiste van artikel 11, eerste lid, van de Cultuurpactwet betreft, lijkt er geen probleem te zijn. De regeling vervat in de artikelen 43 en 44 van het ontwerp lijkt aan dat vereiste te voldoen.

Anders is het gesteld met het vereiste van artikel 11, tweede lid, van de Cultuurpactwet. Die bepaling sluit weliswaar niet uit dat de decreetgever bepaalde delegaties aan de regering zou verlenen. Een dergelijke delegatie mag evenwel niet zover gaan dat zij het aan de regering zou overlaten regels vast te stellen die voor de erkenning essentieel zijn ⁽¹⁾. De aan de regering verleende opdrachten mogen m.a.w. slechts betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van door de decreetgever zelf vastgestelde beginselen ⁽²⁾.

In dit verband verdient artikel 4, § 3, van het ontwerp een nader onderzoek. Die bepaling machtigt de regering immers om, m.b.t. de erkenning van verenigingen die geacht kunnen worden zich tot de hele Vlaamse Gemeenschap te richten, de procedure voor de erkenning en de intrekking te regelen, en ook de beroepsprocedure te regelen.

In zoverre die delegatie betrekking heeft op het bepalen van de procedure voor de erkenning en de intrekking van de erkenning, roept ze geen bezwaren op. De delegatie i.v.m. het vaststellen van de beroepsprocedure gaat daarentegen de grenzen te buiten die door de Cultuurpactwet gesteld worden. Het staat aan de decreetgever om zelf de basisregels terzake vast te stellen. Minstens zou aldus bepaald moeten worden bij welke instantie het beroep ingesteld kan worden, en over welke beoordelingsmacht de beroepsinstantie beschikt.

6. Op verscheidene plaatsen in het ontwerp wordt een directe beslissingsbevoegdheid gegeven aan de minister bevoegd voor cultuur (zie bijvoorbeeld de artikelen 18, § 3, 25, § 6, en 31, § 6).

Er moet in dit verband worden opgemerkt dat, overeenkomstig artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, het de gemeenschapsregering als zodanig is die de verordeningen maakt en de besluiten neemt die voor de uitvoering van de decreten nodig zijn, en dat uit de artikelen 68, 69 en 87, § 1, van diezelfde bijzondere wet volgt dat

⁽¹⁾ Vgl., i.v.m. de overeenkomstige bepaling van artikel 24, § 5, van de Grondwet, de arresten van het Arbitragehof van o.m. 2 juli 1996, nr. 43/96, overw. B.6; 18 december 1996, nr. 80/96, overw. B.3.3.

⁽²⁾ Vgl. de arresten van het Arbitragehof van o.m. 15 mei 1996, nr. 30/96, overw. B.5.7; 18 december 1996, nr. 76/96, overw. B.3.3.

de gemeenschapsregering zelf haar werkwijze regelt en dat zij, onverminderd de door haar zelf toegestane delegaties, collegiaal beraadslaagt. De vermelde bepalingen van de bijzondere wet staan eraan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de verdeling van de bevoegdheden in de schoot van de Vlaamse regering.

Het komt de decreetgever met andere woorden niet toe aan bepaalde leden van de Vlaamse regering beslissingsbevoegdheid toe te kennen met betrekking tot door hem aangewezen materies.

Om in overeenstemming te zijn met de voormelde voorschriften van de bijzondere wet, moeten de betrokken bepalingen derhalve worden aangepast in die zin dat aan de Vlaamse regering en niet aan een bepaalde minister opdrachten worden gegeven.

7. Volgens artikel 32 moeten organisaties die zich richten op de doelgroep van de gehandicapten, toetreden tot een federatie van verenigingen, als ze subsidies willen verkrijgen (of verder willen verkrijgen) (zie de paragrafen 1 en 5). Maximaal drie federaties kunnen gesubsidieerd worden (paragraaf 4).

Artikel 27 van de Grondwet bepaalt dat de Belgen het recht van vereniging hebben. Volgens de rechtspraak van het Arbitragehof erkent deze grondwetsbepaling "het recht om zich te verenigen, alsook het recht om zich niet te verenigen, en verbiedt het dat recht aan preventieve maatregelen te onderwerpen" ⁽³⁾. Ook verenigingen zelf genieten de vrijheid van vereniging ⁽⁴⁾.

De overheid is niet verplicht verenigingen te erkennen en hun subsidies te verlenen. Indien de overheid dit wel wenst te doen, kan zij daarbij erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden bepalen. De vrijheid van vereniging belet de overheid niet om werkings- en toezichtsregelen te bepalen, met het oog op subsidiëring. Bij de keuze van die maatregelen zal er moeten worden voor gewaakt dat het grondwettelijk voorschrift inzake de vrijheid van vereniging geen geweld wordt aangedaan.

⁽³⁾ Arbitragehof, 3 december 1998, nr. 121/98, overw. B.9.

⁽⁴⁾ Zie bijv. Arbitragehof, 13 oktober 1989, nr. 23/89, overw. B.2.11.

Omdat ook verenigingen de vrijheid van vereniging genieten, kan de overheid echter niet zonder meer als subsidiëeringsvoorwaarde het lidmaatschap van een overkoepelende vereniging verplicht stellen.

De verplichtingen die door het ontwerp worden opgelegd aan verenigingen, meer bepaald de "associatiedwang", zullen moeten worden afgewogen tegen de vrijheid van vereniging. In de eerste plaats veronderstelt dit dat de stellers van het ontwerp duidelijk toelichten en motiveren waarom deze associatiedwang noodzakelijk en verantwoord is ⁽⁵⁾.

Ook vanuit het oogpunt van het in artikel 10 van de Grondwet gewaarborgde gelijkheidsbeginsel moet uitgelegd worden waarom het onderscheid tussen organisaties die behoren tot een federatie, enerzijds, en aparte organisaties, anderzijds, verantwoord is. Een dergelijk verschil in behandeling is enkel aanvaardbaar voorzover dat verschil op een objectief criterium berust en het, gelet op het doel en de gevolgen van de beoogde maatregelen, in redelijkheid verantwoord is.

8. Volgens artikel 36 erkent de Vlaamse regering één vormingsinstelling.

Aldus wordt een voorkeurbehandeling in het leven geroepen voor één enkele instelling. Het is mogelijk dat er andere instellingen zijn, met gelijkaardige doelstellingen, die zonder overheidssubsidie zullen moeten werken.

Ook dit verschil in behandeling moet, in het licht van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, verantwoord worden.

⁽⁵⁾ Uit de memorie van toelichting blijkt dat het de bedoeling is om een versnippering van initiatieven tegen te gaan. Er dient echter nog uiteengezet te worden waarom het noodzakelijk geacht wordt om, ter verwezenlijking van dat doel, de vrijheid van vereniging te beperken.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT,	staatsraden,
	P. LEMMENS,	
	H. COUSY,	assessoren van de
	J. VELAERS,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, eerste referendaris.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° sociaal-cultureel volwassenenwerk : een onderdeel van het beleidsveld sociaal-cultureel werk. Het omvat de activiteiten die de ontplooiing van volwassenen en hun maatschappelijke participatie willen bevorderen. Personen nemen er vrijwillig deel aan, los van enig schoolverband en los van elke vorm van beroepsopleiding ;
- 2° sociaal-culturele methodiek : een wijze van denken en handelen, die gesteund is op reflectie, ervaringsdeskundigheid en wetenschappelijke inzichten. Die methodiek wordt door sociaal-culturele verenigingen, instellingen en bewegingen en hun vrijwillige en professionele medewerkers gebruikt om individuen en groepen aan te spreken en te activeren in één of meerdere bestaansdimensies en in hun diverse leefsituaties.

Deze bestaansdimensies kenmerken de mens als zin- en waardezoeker, als kennisverwerker, als vaardige actor of creatieve explorator, als cultuurschepper en sociaal wezen. Als doelstellingen staan het ontwikkelen van een eigen identiteit, het bevorderen van sociale integratie en maatschappelijke participatie en de opbouw van een democratische, duurzame en inclusieve samenleving voorop. Daartoe worden op bewuste en doordachte wijze open kansen geschapen, die uitnodigen tot ontmoeting en informeel leren. Er worden processen van kritische bewustwording, reflexieve verantwoording en persoonlijke bekwaming gestimuleerd. Er wordt aangezet tot de ontwikkeling van sociale, culturele en communicatieve competenties en de vorming van sociale netwerken en culturele symbolen. In het scheppen en benutten van deze kansen zijn de betrokken personen en groepen actieve deelnemers, met wie de medewerkers in dialoog treden over de concrete doelen en de aanpak ;

- 3° gemeenschapsvormende functie : de functie die gericht is op het versterken en vernieuwen van het sociale weefsel en op groepsvorming met het oog op een democratische, solidaire, open en cultureel diverse samenleving ;
- 4° culturele functie : de functie die, zowel in de brede als de engere zin, gericht is op het verhogen van de participatie aan de cultuur die de samenleving te bieden heeft ;
- 5° maatschappelijke activeringsfunctie : de functie die gericht is op het organiseren, stimuleren en begeleiden van vormen van maatschappelijk engagement en sociale actie ;
- 6° educatieve functie : de functie die gericht is op lerende personen en groepen en die gekenmerkt wordt door het organiseren en begeleiden van educatieve programma's op lokaal en bovenlokaal vlak ;
- 7° niet-formele educatie : een geïnstitutionaliseerde vorm van volwasseneneducatie waarbij de deelnemer kennis, inzicht en vaardigheden vergroot voor zichzelf en anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het actief participeren in een democratische samenleving, en waarbij een sociaal-culturele methodiek gehanteerd wordt met zowel open als gesloten doeloriëntaties. De bovenstaande definitie wordt, wat de te subsidiëren activiteiten betreft, verder in dit decreet per werkvorm ingevuld ;

- 8° vereniging : een netwerk van afdelingen of groepen, dat gericht is op de zingeving en emancipatie van leden en deelnemers, met het oog op persoonlijke en maatschappelijke ont-plooiing. De vereniging heeft een gemeen-schapsvormende functie, een culturele functie, een maatschappelijke activeringsfunctie en een educatieve functie ; ze ontplooit een werking in groepsverband en hanteert een sociaal-culture-le methodiek ;
- 9° beweging : een organisatie met landelijk karak-ter die gespecialiseerd is in een thema of een cluster van nauw verwante thema's. Een bewe-ging organiseert activiteiten op het vlak van sensibilisatie, educatie en sociale actie met het oog op maatschappelijke verandering. Ze richt zich daartoe op een ruim publiek. Een bewe-ging heeft een educatieve en een maatschappe-lijke activeringsfunctie en hanteert een sociaal-culturele methodiek ;
- 10° volkshogeschool : een pluralistische organisatie die tot doel heeft het organiseren, structureren en coördineren van het niet-formele educatieve aanbod in een afgebakende regio. De volksho-geschool heeft naast een culturele en gemeen-schapsvormende functie, in hoofdzaak een edu-catieve functie en hanteert een sociaal-culture-le methodiek ;
- 11° gespecialiseerde vormingsinstelling : een instel-ling die een vormingsaanbod organiseert met betrekking tot een welbepaald thema of cluster van nauw verwante thema's. De gespecialiseer-de vormingsinstelling heeft naast een culturele en een gemeenschapsvormende functie in hoofdzaak een educatieve functie en hanteert een sociaal-culturele methodiek ;
- 12° beleidsplan : een document waarin de organisa-tie haar toekomstig beleid duidelijk maakt voor zichzelf, voor de overheid en voor de buitenwe-reld. Het omvat de missie van de organisatie, de omgevingsanalyse, datgene wat ze op het ogen-blik van de opmaak van het beleidsplan doet, datgene wat ze in de volgende beleidsperiode van vier jaar wil bereiken, alsook de wijze waarop ze dit wil realiseren ;
- 13° programma : een door de volkshogeschool of gespecialiseerde vormingsinstelling opgezette en vooraf bekendgemaakte reeks educatieve activiteiten rond een duidelijk vooropgesteld onderwerp, die gebracht wordt onder deskundi-ge begeleiding, met een continuïteit in metho-dische opbouw, deelnemersgroep en groepsbe-geleiding ;
- 14° thema : een onderwerp waarop de werking van een sociaal-culturele organisatie zich richt en dat duidelijk afgebakend kan worden ;
- 15° open aanbod : een aanbod dat voldoende tijd vooraf openbaar is aangekondigd en waarop ieder persoon zich vrijwillig kan inschrijven ;
- 16° afdeling of groep : een duurzame zelforganisa-tie van vrijwilligers die verantwoordelijkheid opneemt voor de bestuurlijke en inhoudelijke werking en hierin professioneel ondersteund wordt door de vereniging ;
- 17° een landelijk karakter hebben : ofwel activitei-ten ontplooiën in minstens vier Vlaamse pro-vincies, ofwel een publieksbereik aantonen in minstens vier Vlaamse provincies. Voor de toe-passing van dit decreet wordt het tweetalige ge-bied Brussel-Hoofdstad beschouwd als een Vlaamse provincie ;
- 18° steunpunt : het landelijke steunpunt voor soci-aal-cultureel volwassenenwerk ;
- 19° administratie : de entiteit in het ministerie die bevoegd is voor het sociaal-cultureel volwasse-nenwerk.

Artikel 3

De Vlaamse Gemeenschap wil in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk organisaties ondersteunen die een bijdrage leveren tot de vorming van een gemeenschap van competente en geëmancipeerde personen, die zich maatschappe-lijk engageren. Die organisaties hebben de vorm van een vereniging, beweging of vormingsinstel-ling.

TITEL II

Sociaal-culturele verenigingen

HOOFDSTUK I

Erkenning

Artikel 4

§ 1. Verenigingen worden erkend als ze aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ze zijn een vereniging zonder winstoogmerk ;
- 2° ze hebben minstens vijftig werkende afdelingen of groepen, gespreid over minstens drie Vlaamse provincies, waarbij in elke provincie minstens tien aangesloten afdelingen of groepen actief zijn. Het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt hierbij beschouwd als Vlaamse provincie ;
- 3° ze beschikken over een registratiesysteem met betrekking tot de werking van de aangesloten afdelingen of groepen, dat voldoet aan de vereisten die de Vlaamse regering heeft vastgesteld ;
- 4° ze hebben doelstellingen waaruit de werking ten aanzien van de maatschappelijke activiteits-, de culturele, de educatieve en de gemeenschapsvormende functie blijkt ;
- 5° ze onderschrijven de principes en de regels van de democratie en van het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens en passen ze toe in hun werking ;
- 6° in het beheer en het beleid van de vereniging hebben de vrijwilligers een bepalende inbreng ;
- 7° ze hebben een democratische en zelfstandige werking.

§ 2. Vanaf de tweede beleidsperiode kunnen per beleidsperiode nieuwe verenigingen erkend worden.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de erkenning van nieuwe verenigingen, de intrekking van de erkenning, alsook de procedure voor het instellen van beroep bij de adviserende beroepscommissie voor culturele aangelegenheden

bedoeld in artikel 15 van het decreet van 19 december 1997 houdende oprichting van een Raad voor Cultuur, een Raad voor de Kunsten, een Raad voor de Volksontwikkeling en Cultuurspreiding en van een adviserende beroepscommissie inzake culturele aangelegenheden.

§ 4. De verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, worden automatisch erkend op basis van het aantal afdelingen of groepen waarvoor ze voor het werkjaar 2000 gesubsidieerd werden. De verenigingen die in 2002 een voorlopige erkenning genieten krachtens voormeld decreet van 19 april 1995 worden automatisch erkend op basis van het aantal afdelingen of groepen dat vereist is om krachtens datzelfde decreet een erkenning te bekomen. Wat de toepassing betreft van artikel 4, § 1, 3°, van dit decreet, beschikken de verenigingen die een automatische erkenning bekomen tot eind 2004 over de tijd om aan te tonen dat zij beschikken over een registratiesysteem dat voldoet aan de vereisten.

HOOFDSTUK II

Subsidiëring

AFDELING I

Algemene voorwaarden

Artikel 5

De erkende verenigingen kunnen subsidies krijgen als ze :

- 1° een beleidsplan indienen voor de volgende beleidsperiode ;
- 2° in de werking rekening houden met principes van integrale kwaliteitszorg ;
- 3° binnen drie maanden na het begin van de beleidsperiode beschikken over een voltijds equivalent personeelslid en minstens twee derden van de gekregen subsidie besteden aan de vergoeding van medewerkers, al dan niet in vast dienstverband ;

- 4° akkoord gaan om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens met betrekking tot de werking te verstrekken, in de gevraagde vorm ;
- 5° jaarlijks een jaarverslag en financiële afrekening indienen, alsook een jaarplan en begroting ; ze rapporteren per kalenderjaar ;
- 6° ervoor zorgen dat in alle aspecten van de werking het Nederlands als voertaal gebruikt wordt.

Artikel 6

§ 1. De beleidsplannen worden door een adviescommissie op hun inhoud en kwaliteit beoordeeld. Die commissie beoordeelt de beleidsplannen en brengt ze onder in vijf categorieën, met een gradatie van positief naar negatief. De administratie onderzoekt de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen.

§ 2. De adviescommissie beschikt over de volgende beoordelingselementen :

- 1° de wijze waarop de vier functies worden gerealiseerd ;
- 2° de wijze van begeleiding van de afdelingen of groepen, de ontwikkeling van het afdelingswerk en groepswork, het aantal afdelingen of groepen ;
- 3° het beleid ten aanzien van de vrijwilligers ;
- 4° de acties met het oog op de verruiming en verbreding van de participatie ;
- 5° de communicatie met de leden ;
- 6° het ontwikkelen van acties met een landelijk karakter ;
- 7° het ontwikkelen van vernieuwende en bijzondere activiteiten ;
- 8° de aandacht voor culturele diversiteit ;
- 9° de aandacht voor samenwerking en netwerkvorming met andere organisaties.

§ 3. Voor de eerste beleidsperiode zijn de jaarverslagen van de werkjaren 2000 en 2001 eveneens

een parameter voor de beoordeling van de beleidsplannen.

§ 4. Vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een element voor de beoordeling van het beleidsplan.

Artikel 7

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor het indienen van de aanvraag voor subsidiëring en voor de beoordeling van de beleidsplannen, de samenstelling van de adviescommissie, alsook de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan.

AFDELING II

De subsidies

Artikel 8

§ 1. De subsidies worden toegekend voor een beleidsperiode van vier jaar in de vorm van een jaarlijkse enveloppe.

§ 2. De individuele subsidie-enveloppe van de vereniging wordt vastgesteld door de Vlaamse regering, op voorstel van de administratie en rekening houdend met de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie.

ONDERAFDELING I

De eerste beleidsperiode

Artikel 9

Voor de verenigingen, vermeld in artikel 4, § 4, wordt de jaarlijkse subsidie-enveloppe als volgt vastgesteld :

- 1° het aantal afdelingen of groepen wordt vastgelegd op het aantal voor het werkjaar 2000 aanvaarde actieve afdelingen of groepen ;
- 2° aan de afdelingen wordt een waarde toegekend : minimaal 2230 euro voor de eerste

100 afdelingen, minimaal 1735 euro voor 101 tot 200 afdelingen, en minimaal 990 euro voor de afdelingen boven 200 ;

- 3° op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per vereniging vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een procentuele vermeerdering worden toegekend, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden.

Artikel 10

De toename van de subsidie-enveloppe van de vereniging die het gevolg is van de toepassing van artikel 9, 1° en 2°, van dit decreet wordt voor de verenigingen bedoeld in artikel 4, § 4, voor de helft toegekend. Dit geldt niet voor de verenigingen voor migranten die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd zijn krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk.

ONDERAFDELING II

De volgende beleidsperiodes

Artikel 11

Voor de erkende verenigingen gelden voor de berekening van de jaarlijkse subsidie gedurende elke volgende beleidsperiode de volgende regels :

- 1° de uitgangspositie is het jaarlijkse subsidiebedrag van de vorige beleidsperiode ;
- 2° op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per vereniging vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een procentuele vermeerdering worden toegekend, zonder dat evenwel een

maximum van twintig percent kan worden overschreden.

Artikel 12

Voor de nieuwe verenigingen worden de subsidies berekend op basis van de volgende regels :

- 1° het aantal afdelingen of groepen wordt vastgelegd op het minimale aantal werkende afdelingen of groepen, vereist voor de erkenning ;
- 2° voor de afdelingen wordt de waarde toegekend, vermeld in artikel 9, 2°, van dit decreet.

AFDELING III

De startsubsidie

Artikel 13

Verenigingen kunnen een startsubsidie aanvragen als ze voldoen aan artikel 4, § 1, van dit decreet, met dien verstande dat ze moeten beschikken over minstens vijftientig lokale afdelingen of groepen, gespreid over minstens drie Vlaamse provincies. Het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt beschouwd als een Vlaamse provincie.

Artikel 14

§ 1. De startsubsidie bedraagt per vereniging op jaarbasis maximaal 50.000 euro. De toekenning van de subsidie stopt bij het einde van de beleidsperiode in kwestie.

§ 2. Een startsubsidie kan slechts eenmaal aan eenzelfde vereniging worden toegekend.

§ 3. Aanvragen kunnen enkel worden ingediend in het jaar dat aan elke beleidsperiode voorafgaat. Telkens kunnen maximaal drie aanvragers een startsubsidie krijgen.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot het verkrijgen van een startsubsidie.

TITEL III

Sociaal-culturele bewegingen

HOOFDSTUK I

Algemene voorwaarden

Artikel 15

Per beleidsperiode kan een organisatie een aanvraag indienen tot het verkrijgen van een jaarlijkse subsidiëring gedurende vier jaar als ze aan volgende voorwaarden voldoet :

- 1° ze is een vereniging zonder winstoogmerk ;
- 2° ze heeft statutaire doelstellingen rond één maatschappelijk relevant thema of cluster van nauw verwante thema's ;
- 3° ze kan aantonen dat ze gedurende minstens twee jaar een werking met landelijk karakter heeft op het vlak van sensibilisatie, maatschappelijke actie en educatie rond het thema of de cluster van nauw verwante thema's waarvoor ze een aanvraag indient ;
- 4° ze dient een beleidsplan in ;
- 5° ze kan een werking aantonen die zich situeert in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk als beweging ;
- 6° ze houdt in haar werking rekening met principes van integrale kwaliteitszorg ;
- 7° ze beschikt binnen drie maanden na het begin van de beleidsperiode over een voltijds equivalent personeelslid ;
- 8° ze onderschrijft de principes en de regels van de democratie en van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en past ze toe in hun werking ;
- 9° ze gaat ermee akkoord om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens te verstrekken met betrekking tot de werking en levert die gegevens in de gevraagde vorm.

Artikel 16

§ 1. De beleidsplannen worden op hun inhoud en kwaliteit beoordeeld door een adviescommissie. De commissie maakt een rangorde op met bijbehorende quotering. De administratie onderzoekt de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen in de aanvraag.

§ 2. De adviescommissie beschikt over de volgende beoordelingselementen :

- 1° de knowhow en expertise van de beweging met betrekking tot het thema of het cluster ; de wijze waarop die expertise verder wordt ontwikkeld ;
- 2° de wijze waarop de knowhow wordt ontsloten ;
- 3° de wijze waarop het ruime publiek rechtstreeks of onrechtstreeks wordt benaderd, inclusief de inspanning om andere publieksgroepen aan te trekken ;
- 4° de creativiteit, de diversiteit en de originaliteit van de gehanteerde methoden, evenals de effectiviteit ervan ;
- 5° de communicatie met het publiek, de aandacht voor de media ;
- 6° de interne samenhang van het beleidsplan en de realiteitswaarde ervan ;
- 7° de aard en de omvang van de educatieve activiteiten en de werkmaterialen ;
- 8° de acties en de campagnes ;
- 9° de aandacht voor samenwerking en netwerkvorming met andere organisaties ;
- 10° het engagement van vrijwilligers en beheerders ;
- 11° de mate van professionalisering.

§ 3. Vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een element voor de beoordeling van het beleidsplan.

Artikel 17

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor het indienen van de aanvraag en van de beoordeling van het beleidsplan, de samenstelling van de adviescommissie, alsook de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan.

HOOFDSTUK II

De subsidies

Artikel 18

§ 1. Het totale budget voor de subsidiëring van de bewegingen bedraagt minimaal 3.750.000 euro.

§ 2. De jaarlijkse subsidie-enveloppe die voor een beleidsperiode van vier jaar verworven wordt, bedraagt tussen 75.000 euro en 200.000 euro.

§ 3. De Vlaamse regering stelt de individuele enveloppe vast op voorstel van de administratie, rekening houdend met de beleidsbezorgdheid over voldoende pluriformiteit in de gesubsidieerde thematische werkingen, alsook met de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie.

§ 4. De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord op basis van het jaarverslag, het financiële verslag, het jaarplan en de begroting.

TITEL IV

Sociaal-culturele vormingsinstellingen

HOOFDSTUK I

De Volkshogescholen

AFDELING I

Erkenning

Artikel 19

Per regio erkent en subsidieert de Vlaamse regering één volkshogeschool. De Vlaamse regering bepaalt de regio's.

Artikel 20

§ 1. Een volkshogeschool wordt erkend als ze aan de volgende voorwaarden voldoet :

1° ze is een vereniging zonder winstoogmerk, opgericht door natuurlijke personen ; de leden van de vereniging, die niet tot de gesubsidieerde personeelskern kunnen behoren, zijn ofwel personen met een ruime ervaring op het vlak van niet-formele educatie, ofwel personen die als sleutelfiguren uit de representatieve maatschappelijke sectoren beschouwd kunnen worden ;

2° ze heeft doelstellingen waaruit blijkt dat ze :

- a) in de regio een eigen aanbod heeft inzake niet-formele educatie ;
- b) het programma-aanbod spreidt over de regio ;
- c) het aanbod van andere culturele aanbieders van niet-formele educatie in de regio coördineert en afstemt, op voorwaarde dat het gaat om territoriaal duidelijk aanwijsbare initiatieven die op een gestructureerde, bestendige en systematische wijze een educatief aanbod met regionale of subregionale uitstraling organiseren ;
- d) dat gecoördineerde en afgestemde aanbod bekend maakt bij het brede publiek ;

3° ze onderschrijft de principes en de regels van de democratie en van het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens en past ze toe in hun werking ;

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de erkenningsprocedure, evenals de procedure voor het instellen van beroep bij de adviserende beroepscommissie voor culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 15 van het decreet van 19 december 1997 houdende oprichting van een Raad voor Cultuur, een Raad voor de Kunsten, een Raad voor de Volksontwikkeling en Cultuurspreiding en van een adviserende beroepscommissie inzake culturele aangelegenheden.

AFDELING II

Subsidiëring

Artikel 21

§ 1. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen moet de erkende volkshogeschool :

- 1° een beleidsplan indienen voor de komende beleidsperiode van vier jaar ;
- 2° in haar werking rekening houden met principes van integrale kwaliteitszorg ;
- 3° binnen drie maanden na het begin van de beleidsperiode beschikken over een professioneel team van medewerkers ;
- 4° ermee akkoord gaan om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens met betrekking tot de werking te verstrekken, in de gevraagde vorm ;
- 5° in overleg treden met de volkshogescholen uit andere regio's ;
- 6° jaarlijks een jaarverslag en financieel verslag, een jaarplan en begroting bezorgen.

§ 2. Het niet-formele educatieve programma-aanbod van de volkshogeschool moet in een open aanbod worden aangeboden en plaatsvinden in de autonome levenssfeer van de deelnemer. Hiervan kan worden afgeweken in geval van een programma-aanbod voor doelgroepen met een educatieve achterstand die weinig of niet bereikt kunnen worden in een open aanbod en in hun autonome levenssfeer. De uitzondering moet worden verantwoord vanuit het beleidsplan, en vanuit de strategische en operationele doelstellingen.

§ 3. Ter ondersteuning van de werking van de volkshogescholen bepaalt de Vlaamse regering de standaarden en parameters voor de beoordeling van de werking van de volkshogescholen.

§ 4. Bij het indienen van het beleidsplan maakt de administratie een beoordeling van de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen, alsook van de inhoudelijke invulling, rekening houdend met de door de Vlaamse regering bepaalde standaarden en parameters.

§ 5. Ter ondersteuning van de werking van de volkshogescholen richt de Vlaamse regering een adviescommissie op. Die commissie beoogt met haar advies de werking en het beleidsplan van de volkshogeschool in de toekomst nog te kunnen verbeteren.

§ 6. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot subsidies, de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan, alsook de samenstelling en werking van de adviescommissie, genoemd in § 5.

Artikel 22

§ 1. Voor de subsidiëring van de volkshogescholen is vanaf het begrotingsjaar 2005 een subsidie van 1,50 euro per inwoner ter beschikking.

§ 2. De volkshogeschool besteedt minstens twee derden van het jaarlijkse subsidiebedrag aan de vergoeding van professionele medewerkers, al dan niet in vast dienstverband. De volkshogeschool beschikt over een professioneel team van medewerkers.

§ 3. De prijszetting voor het programma-aanbod mag niet leiden tot de uitsluiting van personen met een laag inkomen.

HOOFDSTUK II

Landelijke vormingsinstellingen

AFDELING I

Gespecialiseerde vormingsinstellingen

ONDERAFDELING I

Algemene voorwaarden

Artikel 23

§ 1. Per beleidsperiode kan een gespecialiseerde vormingsinstelling een aanvraag indienen tot het verkrijgen van een jaarlijkse subsidiëring gedurende vier jaar als ze aan volgende voorwaarden voldoet :

- 1° ze is een vereniging zonder winstoogmerk ;
- 2° ze heeft doelstellingen op het vlak van educatie vanuit een thema of cluster van nauw verwante thema's ;
- 3° ze heeft een werking waaruit de volgende karakteristieken blijken :
- a) ze heeft een landelijk karakter ;
 - b) ze bestaat minstens twee jaar ;
 - c) ze is actief op het domein van de niet-formele educatie met inachtneming van de bepaling van artikel 2, 1°. Alleen een programma-aanbod dat via een open aanbod en in de autonome levenssfeer van de deelnemer wordt gebracht, is voorwerp van subsidiëring ;
 - d) ze is een autoriteit in haar vakgebied, en kan dat aantonen aan de hand van de opgebouwde expertise en knowhow, en het ontwikkelde netwerk ;
 - e) ze heeft een geëxpliciteerde visie op haar educatieve opdracht ;
 - f) ze biedt minstens 1000 uren programma's aan ;
- 4° ze dient een beleidsplan in ;
- 5° ze houdt in haar werking rekening met principes van integrale kwaliteitszorg ;
- 6° ze beschikt bij de aanvraag over minstens één voltijds equivalent personeelslid ;
- 7° ze gaat ermee akkoord om op verzoek van de administratie alle nuttige en noodzakelijke gegevens te verstrekken met betrekking tot de werking, in de gevraagde vorm ;
- 8° ze onderschrijft de principes en de regels van de democratie en van het Europees Verdrag inzake de Rechten van de mens en past ze toe in de werking.

§ 2. In afwijking van artikel 23, § 1, 3°, c), kan de gespecialiseerde vormingsinstelling :

- 1° een programma-aanbod ontwikkelen voor kaders en multiplicatoren uit de culturele sector. Dat aanbod wordt vanuit het beleidsplan, en vanuit de strategische en operationele doelstellingen verantwoord ;

- 2° een programma-aanbod ontwikkelen voor beperkte doelgroepen met een educatieve achterstand die weinig of niet bereikt kunnen worden in een open aanbod en in hun autonome levenssfeer. Die afwijking kan hoogstens vijf percent van het totale aantal uren programma's bedragen. Dat aanbod wordt verantwoord vanuit het beleidsplan en de strategische en operationele doelstellingen. De afwijking kan slechts aanvaard worden voorzover de programma's ook in een open aanbod aan het brede publiek worden aangeboden.

§ 3. Per beleidsperiode kunnen maximaal drie nieuwe organisaties die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet niet erkend en gesubsidieerd zijn krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, als gespecialiseerde vormingsinstelling gesubsidieerd worden.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot subsidiëring en de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan.

Artikel 24

§ 1. Drie maanden na de goedkeuring van het decreet kan elke vormingsinstelling die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd is krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, een dossier indienen. In dat dossier kan de vormingsinstelling aantonen dat ze gespecialiseerd is in een thema of een cluster van nauw verwante thema's. Verder moet de vormingsinstelling aangeven of ze voor haar volledige werking of een deel van haar werking in aanmerking wil komen als een gespecialiseerde vormingsinstelling. Het moet om minimaal 1000 uren gaan, zoals bepaald in artikel 23, § 1, 3°, f).

§ 2. Vormingsinstellingen, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk erkend en gesubsidieerd werden, die intussen een samenwerkingsverband aangingen dat erkend en gesubsidieerd werd overeenkomstig voormeld decreet van 19 april 1995, en die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet nog werkzaam zijn onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk, kunnen eveneens, binnen de drie maanden na de goedkeuring van het decreet, een dossier

indienen. In dat dossier kan de vormingsinstelling aantonen dat ze gespecialiseerd is in een thema of een cluster van nauw verwante thema's. Het moet om minimaal 1000 uren gaan, zoals bepaald in artikel 23, § 1, 3°, f).

§ 3. Vormingsinstellingen, die op grond van de bepalingen van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volkswontwikkelingswerk overgingen tot een fusie van bestaande vormingsinstellingen en hierdoor de eigen rechtspersoonlijkheid verloren, kunnen vanuit de rechtspersoon, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd is als vormingsinstelling, eveneens, binnen de drie maanden na de goedkeuring van het decreet, een dossier indienen voor de subsidiëring van twee gespecialiseerde vormingsinstellingen. In deze dossiers kan telkens een specialisatie in een thema of een cluster van nauw verwante thema's worden aangetoond. Het moet telkens om minimaal 1000 uren gaan, zoals bepaald in artikel 23, § 1, 3°, f).

§ 4. Het ingediende dossier is gebaseerd op de werkingsactiviteiten van het werkjaar 2001 en is beperkt tot de door de administratie aanvaarde uren-norm.

§ 5. De adviescommissie beoordeelt het ingediende dossier nadat de administratie heeft geverifieerd of de gegevens in het dossier overeenstemmen met die van het jaarverslag 2001. De adviescommissie hanteert daarbij als parameters, de voorwaarden die bepaald zijn in artikel 23, § 1, 2°, 3°, d), e) en f).

§ 6. Op voorstel van de administratie en rekening houdend met de beoordeling van de adviescommissie neemt de Vlaamse regering de beslissing over het al dan niet gespecialiseerde karakter van de vormingsinstelling en over het aantal uren dat als gespecialiseerde werking kan worden ingebracht voor de beleidsperiode 2004-2007.

§ 7. Vormingsinstellingen, waarvan de werking conform de bepalingen van dit artikel als gespecialiseerd wordt beoordeeld voor minimaal 1000 uren, hebben de mogelijkheid om, samen met anderen in hetzelfde thema of het cluster van aanverwante thema's gespecialiseerde vormingsinstellingen, een nieuwe rechtspersoon op te richten onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. De subsidiëring van deze vereniging zonder winstoogmerk gaat in op 1 januari 2004 en is, wat het aantal subsidiabele uren betreft, beperkt tot de optelsom van het aantal uren dat aan elk van de oprichtende vor-

mingsinstellingen is toegekend ingevolge de toepassing van dit artikel.

§ 8. Alle uren die in 2001 gepresteerd zijn door het geheel van de vormingsinstellingen en die niet in aanmerking genomen zijn conform § 5, worden toebedeeld aan de volkshogescholen.

ONDERAFDELING II

De subsidies

Artikel 25

§ 1. De beleidsplannen worden inhoudelijk en kwalitatief beoordeeld door dezelfde adviescommissie als bepaald in artikel 24, § 5. De commissie beoordeelt de beleidsplannen en brengt ze onder in vijf categorieën, met een gradatie van positief naar negatief. De administratie onderzoekt de helderheid, transparantie en realiteitswaarde in samenhang met de financiële ramingen.

§ 2. De adviescommissie beschikt over de volgende beoordelingselementen :

- 1° de maatschappelijke relevantie van het thema of het cluster van nauw verwante thema's via het motiveren van de noodzaak voor het bestaan als gespecialiseerde vormingsinstelling ;
- 2° de specialisatie in de ontwikkeling van een educatief aanbod rond een maatschappelijk relevant thema ;
- 3° de beschrijving en afbakening van het thema of het cluster van nauw verwante thema's ;
- 4° de congruentie en coherentie van het thema of het cluster van nauw verwante thema's met de statutaire doelstellingen ;
- 5° de zorg voor professionalisering en professionaliteit ;
- 6° het zich profileren als een autoriteit in het vakgebied en dat kunnen aantonen aan de hand van de opgebouwde expertise en knowhow, en het ontwikkelde netwerk, alsook de wijze waarop die verder ontwikkeld worden ;
- 7° het hebben van een geëxpliciteerde visie op de educatieve opdracht, al dan niet vertrekkend vanuit een waardeoriëntatie.

§ 3. Voor de vormingsinstellingen die toegang krijgen tot dit decreet op basis van artikel 23, § 3, zullen voor de eerste beleidsperiode de jaarverslagen van de voorbije twee jaar eveneens een element voor de beoordeling zijn.

§ 4. Vanaf de tweede beleidsperiode is de evaluatie van de realisatie van het beleidsplan in de voorgaande beleidsperiode eveneens een element voor de beoordeling van de beleidsplannen.

§ 5. De adviescommissie heeft verder nog als opdracht een kwaliteitsrangorde op te stellen van de aanvragen voor subsidiëring die door nieuwe sociaal-culturele vormingsinstellingen ingediend worden.

§ 6. De Vlaamse regering stelt de individuele subsidie-enveloppe van de gespecialiseerde vormingsinstelling vast op voorstel van de administratie en rekening houdend met de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie. Op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie-enveloppe per gespecialiseerde vormingsinstelling vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan binnen de beschikbare begrotingskredieten een procentuele vermeerdering worden toegekend, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden.

§ 7. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de beoordeling, alsook de samenstelling van de adviescommissie.

Artikel 26

§ 1. Voor de eerste beleidsperiode bedraagt de jaarlijkse subsidie-enveloppe 116 euro per uur. De subsidie-enveloppe wordt voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen die een beroep hebben gedaan op artikel 24, beperkt tot het aantal uren zoals door de minister is vastgelegd op basis van artikel 24, § 6. Voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen die toegang hebben gekregen op basis van artikel 23, § 3, wordt de subsidie-enveloppe beperkt tot 116.000 euro.

§ 2. Op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per gespecialiseerde vormingsinstelling vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee ne-

gatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een procentuele vermeerdering zijn, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden.

Artikel 27

De vormingsinstellingen die toegang kregen tot het decreet op basis van artikel 24, zullen jaarlijks door de administratie worden getoetst aan artikel 23, § 1, 3°, c). Voor het beleidsplan dat die instellingen voor de tweede beleidsperiode moeten indienen worden hun uren beperkt tot de uren die volledig beantwoorden aan artikel 23, § 1, 3°, c).

De jaarlijkse toetsing door de administratie vormt hiervoor de basis.

Artikel 28

Vanaf de tweede beleidsperiode gelden voor de gespecialiseerde vormingsinstellingen voor de berekening van de jaarlijkse individuele subsidie-enveloppe de volgende regels :

- 1° de uitgangspositie is het jaarlijkse subsidiebedrag van de vorige beleidsperiode, rekening houdend met artikel 27 voor de vormingsinstellingen die toegang hebben gekregen op basis van artikel 24 ;
- 2° op basis van de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling van het beleidsplan kan de subsidie per gespecialiseerde vormingsinstelling vermeerderen, verminderen of gelijk blijven. Voor de twee negatieve categorieën geldt een vermindering van respectievelijk tien of twintig percent ; voor de twee positieve categorieën kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een procentuele vermeerdering worden toegekend, zonder dat evenwel een maximum van twintig percent kan worden overschreden ;
- 3° voor de nieuwe vormingsinstellingen wordt de subsidie-enveloppe beperkt tot 116.000 euro.

Artikel 29

§ 1. Voor de subsidiëring van de gespecialiseerde vormingsinstellingen is een krediet voorzien van maximaal 5.100.000 euro.

§ 2. Ingeval van ontoereikend krediet zijn de volgende regels van toepassing :

- de subsidie-enveloppe verbonden aan een werking van 1000 uren programma's is voor elke gespecialiseerde vormingsinstelling gewaarborgd ;
- het deel van de subsidie-enveloppe dat betrekking heeft op een werking boven de gewaarborgde 1000 uren programma's wordt naar evenredigheid verminderd ; de vermindering van een deel van de subsidie-enveloppe leidt in dat geval tot een vermindering van het jaarlijks te presteren aantal uren programma's.

§ 3. Voor de verantwoording van de jaarlijkse subsidie-enveloppe dient de vormingsinstelling jaarlijks een jaarverslag, een financieel verslag, een jaarplan en een begroting in. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor het indienen ervan.

ONDERAFDELING III

De relatie tussen gespecialiseerde vormingsinstellingen en volkshogescholen

Artikel 30

§ 1. Tussen de volkshogeschool en de gespecialiseerde vormingsinstelling is er de volgende relatie van complementariteit :

- 1° in het beleidsplan van de gespecialiseerde vormingsinstelling en van de volkshogeschool wordt, met het oog op een optimale invulling van de vormingsbehoeften, de wederzijdse samenwerking in beeld gebracht.
- 2° de volkshogeschool doet in eerste instantie een beroep op de gespecialiseerde vormingsinstelling voor die programma's waarvoor ze een vormingsbehoefte vaststelt en waaraan ze wegens het specialistisch karakter niet zelf kan voldoen.
- 3° de gespecialiseerde vormingsinstelling zal op eigen initiatief een aanbod doen aan de volks-

hogeschool, die daar vanuit de eigen contextanalyse en de beleidsopties gebruik van maakt.

§ 2. De gespecialiseerde vormingsinstelling toont jaarlijks een samenwerking aan met minstens vijf van de erkende volkshogescholen. Vanaf de tweede beleidsperiode wordt die samenwerking voor de toekenning van de subsidie-enveloppe in rekening gebracht volgens de procedure, bepaald in artikel 28, 2°.

AFDELING II

Syndicale vormingsinstellingen

Artikel 31

§ 1. De syndicale vormingsinstelling is een instelling die, in een open aanbod voor de ruime syndicale beweging, zich specifiek richt tot personen in een arbeidssituatie of tot personen in een situatie van werkloosheid, via vorming die niet-beroepsgericht is en waarbij de deelnemer kennis, inzicht en vaardigheden vergroot voor zichzelf en voor anderen, met het oog op persoonsontplooiing en het functioneren in de samenleving, in het bijzonder op het vlak van de culturele, maatschappelijke en sociaal-economische participatie in het licht van een actief burgerschap. De syndicale vormingsinstelling heeft naast een culturele en een gemeenschapsvormende functie in hoofdzaak een educatieve functie en hanteert een sociaal-culturele methodiek ;

§ 2. De vormingsinstellingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, en die een werking ontplooiën binnen een representatieve vakorganisatie, zijn, met het oog op het verkrijgen van subsidies, verplicht tot samenwerking. Per representatieve vakorganisatie wordt slechts één samenwerkingsverband gesubsidieerd. Dat samenwerkingsverband is een vereniging zonder winstoogmerk.

§ 3. De jaarlijkse subsidie-enveloppe bedraagt per syndicale vormingsinstelling de som van de subsidiebedragen die de vormingsinstellingen, bedoeld in § 2, in het kader van het decreet van 19 april 1995, houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, voor het werkjaar 2001 ontvingen.

§ 4. Het door de syndicale vormingsinstelling jaarlijks te presteren minimum aantal uren programma's wordt afgemeten aan het subsidiebedrag vanuit de gemiddelde kostprijs van 116 euro voor één uur.

§ 5. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen dient de syndicale vormingsinstelling een beleidsplan in. Dat beleidsplan wordt opgesteld in overleg met de ledenverenigingen, beoogt de afstemming van het aanbod en geeft aan wie voor welke activiteiten in de subsidieaanvraag betrokken is.

§ 6. De beleidsplannen worden inhoudelijk en kwalitatief beoordeeld door een adviescommissie. De commissie beschikt hiervoor over de volgende beoordelingselementen :

- 1° de methodiekontwikkeling ;
- 2° de doelgroepenwerking ;
- 3° de toegepaste evaluatiesystemen ;
- 4° de gevoerde promotie ;
- 5° de spreiding van het aanbod ;
- 6° de voorbeeldfunctie.

§ 7. De Vlaamse regering keurt het beleidsplan goed, op voorstel van de administratie en rekening houdend met de inhoudelijke en kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie.

§ 8. Syndicale vormingsinstellingen die bij de inwerkingtreding van dit decreet in het kader van het decreet van 19 april 1995, houdende een subsidie-regeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, subsidies ontvangen voor een werkingsnorm beneden de 3000 uren programma's, kunnen gedurende de eerste beleidsperiode groeien tot de norm van 3000 uren programma's.

§ 9. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot subsidiëring, de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan, de

procedure voor de beoordeling, alsook de samenstelling van de adviescommissie.

AFDELING III

Vormingsinstellingen voor bijzondere doelgroepen

ONDERAFDELING I

Vormingsinstellingen voor personen met een handicap

Artikel 32

§ 1. Organisaties die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd zijn voor de werking met de doelgroep van personen met een handicap, kunnen op grond van dit decreet verder subsidies krijgen als ze toetreden tot een federatie van verenigingen zonder winstoogmerk met landelijk karakter. Die federatie heeft als doel, via de niet-formele educatie, een sociaal-culturele werking te ontplooien voor personen met een handicap en hun omgeving, op basis van een sociaal-culturele methodiek.

§ 2. Het programma-aanbod wordt gebracht via een open aanbod en in de autonome levenssfeer van de deelnemer.

§ 3. Het programma-aanbod van de federatie kan, ten beloop van vijftientig percent van het totaal aantal uren programma's, zich richten tot de begeleiders van de doelgroep uit de non-profit sector, de culturele sector uitgezonderd. Dat aanbod wordt verantwoord vanuit het beleidsplan en vanuit de strategische en operationele doelstellingen.

§ 4. Er kunnen hoogstens drie federaties gesubsidieerd worden.

§ 5. Nieuwe organisaties voor personen met een handicap moeten voor het verkrijgen van subsidies toetreden tot een gesubsidieerde federatie.

Artikel 33

§ 1. De jaarlijkse subsidie-enveloppe van de federatie bestaat voor een deel uit de optelsom van de subsidiebedragen die de organisaties, vermeld in artikel 32, § 1, voor het werkjaar 2001 ontvingen krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk.

§ 2. De subsidie-enveloppe omvat eveneens een forfaitair bedrag van 75.000 euro, waarvan minstens twee derden aan personeelskosten besteed moeten worden.

§ 3. Met uitzondering van de subsidiebedragen, vermeld in § 2, wordt de subsidie-enveloppe besteed aan de realisatie van een aantal uren programma's dat wordt afgemeten aan de subsidie-enveloppe vanuit de gemiddelde kostprijs van 150 euro voor één uur.

§ 4. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen dient de federatie een beleidsplan in. Dat beleidsplan wordt opgesteld in overleg met de ledenverenigingen. Het beoogt de afstemming van het aanbod en geeft aan wie voor welke activiteiten in de subsidieaanvraag betrokken is.

§ 5. De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord op basis van het jaarverslag, het financieel verslag, het jaarplan en de begroting.

§ 6. Ter ondersteuning van de werking van vormingsinstellingen voor personen met een handicap richt de Vlaamse regering een adviescommissie op. Die commissie beoogt met haar advies de werking en de beleidsplannen van de vormingsinstellingen voor personen met een handicap in de toekomst nog te verbeteren.

Artikel 34

De Vlaamse regering kan voor elke volgende beleidsperiode de subsidie-enveloppe opnieuw vaststellen op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds, en uit de eigen beleidsintenties voor de eerstvolgende beleidsperiode anderzijds.

Artikel 35

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag tot subsidiëring, de regels met betrekking tot de opmaak van het beleidsplan, alsook de samenstelling en de werking van de adviescommissie, bedoeld in artikel 33, § 6.

ONDERAFDELING II

Een vormingsinstelling voor gedetineerden

Artikel 36

§ 1. Voor de werking ten aanzien van de bijzondere doelgroep van gedetineerden subsidieert de Vlaamse regering één vormingsinstelling. Die vormingsinstelling moet voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° ze is een vereniging zonder winstoogmerk ;

2° ze heeft doelstellingen op het vlak van een sociaal-culturele werking voor gedetineerden ;

3° ze heeft een landelijke werking ;

4° ze dient een beleidsplan in.

§ 2. Ter ondersteuning van de werking van die vormingsinstelling richt de Vlaamse regering een adviescommissie op. Die commissie beoogt met haar advies de werking en het beleidsplan van de vormingsinstelling voor gedetineerden in de toekomst nog te verbeteren.

De Vlaamse regering regelt de samenstelling en de werking van deze adviescommissie.

§ 3. De jaarlijkse subsidie-enveloppe bedraagt voor deze vormingsinstelling minstens het bedrag dat voor deze organisatie in de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2003 is ingeschreven.

§ 4. De Vlaamse regering kan voor elke volgende beleidsperiode de subsidie-enveloppe opnieuw vaststellen op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds, en uit de eigen beleidsintenties voor de eerstvolgende beleidsperiode anderzijds.

TITEL V

Steunpunt voor het sociaal-cultureel
volwassenenwerk

Artikel 37

De Vlaamse regering kan zelf een steunpunt oprichten of kan een bestaande vereniging zonder winstoogmerk als steunpunt erkennen.

Artikel 38

§ 1. Het steunpunt is een autonome organisatie die voor het werkveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk de volgende kernopdrachten vervult :

- 1° praktijkondersteuning ;
- 2° praktijkontwikkeling ;
- 3° beeldvorming en communicatie.

§ 2. Het steunpunt vervult haar kernopdrachten door middel van activiteiten als begeleiding, deskundigheidsbevordering en implementatie van kwaliteitszorg, onderzoek, ontwikkeling en gegevensverzameling, informatie en communicatie, vertegenwoordiging en internationale samenwerking.

§ 3. Het steunpunt overlegt met de andere steunpunten inzonderheid met de andere steunpunten uit het beleidsveld van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

§ 4. Voor de uitvoering van zijn opdrachten kan het steunpunt overeenkomsten afsluiten met derden.

Artikel 39

§ 1. De Vlaamse regering kent het steunpunt per beleidsperiode een jaarlijkse subsidie-enveloppe toe.

§ 2. Vanaf de inwerkingtreding van het decreet tot en met de eerste beleidsperiode is de jaarlijkse subsidie van het steunpunt, bij gelijke werking en opdracht, gelijk aan het subsidiebedrag dat op basis van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het werkjaar 2003 aan het steunpunt werd toegekend.

§ 3. Voor de volgende beleidsperiodes wordt het subsidiebedrag door de Vlaamse regering telkens opnieuw bepaald op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds, en uit de eigen beleidsintenties voor de eerstvolgende beleidsperiode anderzijds.

Artikel 40

Voor de uitvoering van de kernopdrachten, genoemd in artikel 38, § 1 en § 2, zal de Vlaamse regering met het steunpunt per beleidsperiode een beheersovereenkomst afsluiten waarin de samenstelling, de werking en specifieke opdrachten, het toezicht, de middelen en de procedure gespecificeerd worden.

TITEL VI

Hobby- en vrijetijdsorganisaties

Artikel 41

§ 1. Organisaties met een ledenwerking en met de doelstelling activiteiten te ontwikkelen in het domein van de culturele vrijetijdsbesteding kunnen gesubsidieerd worden voor telkens een periode van vier jaar wanneer zij voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° zij zijn een vereniging zonder winstoogmerk ;
- 2° zij hebben jaarlijks een grote manifestatie met landelijk karakter ;
- 3° zij hebben activiteiten die voor de deelnemers competentieverhoging inhouden hetzij op het educatieve hetzij op het culturele vlak ;
- 4° zij hebben een landelijk karakter.

§ 2. Deze organisaties kunnen jaarlijks een subsidie bekomen van maximum 2 500 euro mits voorlegging van een jaarplan en jaarverslag evenals een begroting en een financieel verslag.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden voor het indienen van de aanvraag tot subsidiëring.

TITEL VII

Evaluatie

Artikel 42

§ 1. De administratie evalueert elke gesubsidieerde organisatie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk door middel van :

1° een bezoek ter plaatse, uiterlijk voor het einde van het tweede jaar van de beleidsperiode. Ze doet dat op basis van het goedgekeurde beleidsplan en de ingediende jaarplannen en jaarverslagen ;

2° een nazicht van de jaarplannen en de begrotingen ;

3° een jaarlijks nazicht van de jaarverslagen en financiële verslagen.

§ 2. De administratie kan te allen tijde ter plaatse controle uitoefenen op de realisatie van een activiteit.

Artikel 43

§ 1. De administratie deelt haar bevindingen, die het gevolg zijn van de evaluatie, vermeld in artikel 42, § 1, 1°, en zo nodig in § 2, mee aan de organisatie, in de vorm van een verslag met aanbevelingen.

§ 2. Bij een negatieve evaluatie door de administratie moet de organisatie binnen een jaar na ontvangst van het verslag over de evaluatie een rapport indienen bij de administratie waarin ze aan toont dat ze op een passende manier aan de opmerkingen tegemoet is gekomen.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de sanctie en de procedure voor de toepassing ervan.

TITEL VIII

Algemene bepalingen met betrekking tot de uitkering van de subsidies

Artikel 44

§ 1. De Vlaamse regering subsidieert via jaarlijkse subsidie-enveloppen de organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk telkens voor een periode van vier jaar. De eerste beleidsperiode loopt van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2007.

§ 2. De subsidie-enveloppe bevat de financiële middelen voor de ondersteuning van de jaarlijkse personeels- en werkingskosten van de organisaties.

Artikel 45

§ 1. Als de ingediende begroting voor het lopende begrotingsjaar werd goedgekeurd door de Vlaamse regering, worden voor het begrotingsjaar waarvoor ze werden ingeschreven en goedgekeurd, vier driemaandelijkse voorschotten uitbetaald. Elk voorschot bedraagt 22,5 percent van de vastgestelde financiële enveloppe op jaarbasis. Het saldo van de subsidie wordt uitbetaald voor 1 juli van het jaar dat volgt op het gesubsidieerde kalenderjaar, na goedkeuring door de Vlaamse regering van de in het voorbije jaar gedane uitgaven. Bij de berekening van het saldo wordt rekening gehouden met de uitgekeerde voorschotten. Indien de uitgekeerde voorschotten hoger zijn dan de subsidie, wordt het verschil in mindering gebracht op de voorschotten van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarop de subsidie betrekking heeft.

§ 2. De jaarlijkse subsidie wordt verantwoord op basis van het jaarverslag, het financieel verslag, het jaarplan en de begroting. Hiertoe legt de organisatie voor sociaal-cultureel volwassenenwerk jaarlijks de rekeningen van het vorige jaar met de nodige bewijsstukken voor, alsook een door de algemene vergadering goedgekeurde sluitende begroting. Uit de afrekening en de balans moet blijken

dat de organisatie, rekening houdend met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken. Een batig saldo in de resultatenrekening verplicht de organisatie tot het opbouwen van een financiële reserve. Die reserve moet aangewend worden ter financiering van uitgaven die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van de organisatie.

§ 3. Bij afwijking kan de jaarlijkse verantwoording van de subsidie-enveloppe leiden tot de vorming van een subsidiereserve op voorwaarde dat :

- 1° de organisatie deze werkwijze expliciet vaststelt in het ingediende en goedgekeurde beleidsplan ;
- 2° de organisatie deze werkwijze telkens expliciet in het jaarplan en in het jaarverslag duidt en verantwoordt ;
- 3° de gereserveerde subsidie in één van de volgende jaren van de beleidsperiode in kwestie besteed wordt conform het jaarplan en beleidsplan ;
- 4° de subsidie-enveloppe, toegekend voor het totaal van de vier jaren van de beleidsperiode, niet overschreden wordt.

§ 4. Om subsidies te genieten en te blijven genieten moeten de organisaties voor sociaal-cultureel volwassenenwerk bovendien :

- 1° een boekhouding voeren volgens het genormaliseerde boekhoudkundige stelsel en die zo organiseren dat de financiële controle op de aanwending van de subsidies mogelijk is. De Vlaamse regering kan een specifiek boekhoudkundig plan en bijzondere regels betreffende de boekhouding opleggen ;
- 2° aanvaarden dat de administratie de werking en de boekhouding, eventueel ter plaatse, onderzoekt ;
- 3° hun bestuurders en hun medewerkers verzekeren tegen de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie.

Artikel 46

De Vlaamse regering kan per beleidsperiode de bedragen, vermeld in artikel 9, 2°, artikel 14, § 1, artikel 18, § 1, en § 2, artikel 22, § 1, artikel 26, § 1, artikel 28, 3°, artikel 29, § 1, artikel 31, § 4, artikel 33, § 2 en § 3, en artikel 41, § 2, aanpassen.

Artikel 47

Alle in dit decreet bedoelde subsidie-enveloppen worden vanaf 1 januari 2003 gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen.

TITEL IX

Opheffingsbepalingen

Artikel 48

Het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, gewijzigd bij de decreten van 20 december 1996, 8 juli en 19 december 1997, 30 juni en 22 december 2000, en 21 december 2001, wordt opgeheven.

Artikel 49

Het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1995 betreffende de subsidieregeling van verenigingen van volksontwikkelingswerk wordt opgeheven.

Artikel 50

Het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, gewijzigd bij de decreten van 22 december 1995, 20 december 1996, 24 juni en 19 december 1997, 22 december 2000, 21 december 2001 en 1 maart 2002, wordt opgeheven.

Artikel 51

Het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1995 betreffende de subsidieregeling van instellingen voor volksontwikkelingswerk wordt opgeheven.

Artikel 52

Het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen en houdende een wijziging van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen, gewijzigd bij decreten van 22 december 1995, 20 december 1996, 19 december 1997,

22 december 1999, 30 juni en 22 december 2000, wordt opgeheven.

Artikel 53

Het besluit van de Vlaamse regering van 10 mei 1995 betreffende de subsidieregeling van diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen wordt opgeheven.

TITEL X

Overgangsbepalingen

HOOFDSTUK I

Sociaal-culturele verenigingen

Artikel 54

§ 1. De sociaal-culturele verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, behouden, bij gelijke werking, voor het werkjaar 2003 het subsidiebedrag dat ze voor het werkjaar 2001 hebben verkregen op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd.

§ 2. De sociaal-culturele verenigingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, zullen met toepassing van artikel 9, 1° en 2°,

van dit decreet, in hun subsidie-enveloppe voor de eerste beleidsperiode geen subsidievermindering ondervinden ten aanzien van het subsidiebedrag dat ze verkregen op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd.

§ 3. De verenigingen voor migranten, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd worden op grond van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, kunnen voor het werkjaar 2003 een aanvullende subsidie bekomen. Deze aanvullende subsidie belooft in het totaal 640.000 euro, zijnde het krediet dat met toepassing van het voormelde decreet van 19 april 1995 benodigd werd ten behoeve van de ondersteuning van initiatieven van lokale migrantenorganisaties, en wordt per vereniging vastgesteld vanuit het aantal aangesloten afdelingen of groepen voor het werkjaar 2000, of 2001 voor deze verenigingen die een erkenning bekamen die inging na 31 december 2000. Deze aanvullende subsidie kan bekomen worden op voorwaarde dat de migrantenvereniging in het jaarplan aantoonst dat het bedrag van de aanvullende subsidie zal besteed worden aan de ondersteuning van de werking van de aangesloten lokale afdelingen of groepen binnen het door de Vlaamse regering vastgestelde kader.

Artikel 55

§ 1. De verenigingen voor migranten, erkend en gesubsidieerd krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, beschikken over de eerste beleidsperiode om zich uit te bouwen tot een sociaal-culturele vereniging conform de bepalingen van artikel 4, § 1, 2°, van dit decreet. Het steunpunt zal een actieplan uitwerken om de verenigingen van migranten in die uitbouw te ondersteunen.

§ 2. De verenigingen van migranten die een beroep doen op de overgangsregeling van § 1 van dit artikel, vallen niet onder de toepassing van artikel 9, 3°, van dit decreet.

§ 3. Gedurende de eerste beleidsperiode wordt voor de verenigingen van migranten die een beroep doen op de overgangsregeling van § 1 van dit artikel, het subsidiebedrag jaarlijks aangepast aan het aantal aangesloten afdelingen of groepen van

het voorbije werkjaar tot ze beschikken over het minimale aantal afdelingen of groepen dat vereist is voor de erkenning zoals vermeld in artikel 4, § 1, 2°, van dit decreet.

§ 4. Voor verenigingen van migranten, die op basis van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, een erkenning verkregen die inging na 31 december 2000, wordt, in afwijking van artikel 9, 1°, van dit decreet, de jaarlijkse subsidie-enveloppe vastgesteld op basis van het aantal afdelingen en groepen van het werkjaar 2001.

§ 5. Als aanvulling op de subsidie-enveloppe, zoals bepaald in artikel 9, kunnen voor de verenigingen voor migranten gedurende de eerste beleidsperiode en binnen het door de Vlaamse regering bepaalde kader, de bedragen, vermeld in artikel 9, 2°, van dit decreet toegepast worden aan een coëfficiënt van 130 percent, op voorwaarde dat de vereniging in het beleidsplan of de jaarplannen aantoont dat ze minstens dertig percent van de jaarlijkse subsidie extra besteedt aan de ondersteuning van de werking van lokale afdelingen of groepen.

§ 6. Voor de toepassing van § 5 wordt de coëfficiëntaanpassing uitgevoerd bij de inwerkingtreding van het decreet op basis van het aantal afdelingen of groepen van het werkjaar 2000 of, voor de verenigingen die onder de toepassing vallen van § 4, van dit artikel, op basis van het aantal afdelingen of groepen van het werkjaar 2001.

§ 7. De Vlaamse regering kan de regeling, vermeld in § 5, verlengen voor de volgende beleidsperiodes.

HOOFDSTUK II

Sociaal-culturele vormingsinstellingen

Artikel 56

De sociaal-culturele vormingsinstellingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend en gesubsidieerd zijn krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, behouden, bij gelijke werking, voor het werkjaar 2003 het subsidiebedrag dat ze voor het werkjaar 2001 hebben verworven. De sociaal-culturele vormingsinstellin-

gen, die tengevolge van de toepassing van artikel 3 van het decreet van 24 juni 1997 houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, voor het werkjaar 2002 een hoger subsidiebedrag bekwamen, behouden voor het werkjaar 2003 het subsidiebedrag van het werkjaar 2002.

Artikel 57

§ 1. Voor de eerste beleidsperiode is de aanvraag van de sociaal-culturele vormingsinstelling voor een subsidiëring als sociaal-culturele beweging vrijgesteld van de vereiste van artikel 15, 3°.

§ 2. De aanvraag van de sociaal-culturele vormingsinstelling voor een subsidiëring als sociaal-culturele beweging wordt beoordeeld in een afzonderlijke beoordelingsronde, op dezelfde wijze als bedoeld in artikel 16.

§ 3. Bij een positieve beoordeling kan de sociaal-culturele vormingsinstelling gedurende de eerste beleidsperiode gesubsidieerd worden als sociaal-culturele beweging op basis van de subsidie die ze als sociaal-culturele vormingsinstelling heeft ontvangen krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk. Deze subsidie-enveloppe is niet begrepen in het krediet, bedoeld in artikel 18, § 1.

§ 4. Een negatief resultaat bij de beoordelingsronde, genoemd in § 2, doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de instelling om toch haar volledige werking voor subsidiëring in te brengen in het kader van de sociaal-culturele vormingsinstellingen.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt de regels met betrekking tot deze aanvraag.

Artikel 58

§ 1. De personeelsleden die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd worden met toepassing van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, blijven tewerkgesteld in de sociaal-culturele vormingsinstelling als die instelling

kiest voor een subsidiëring als gespecialiseerde vormingsinstelling.

§ 2. De personeelsleden die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd worden met toepassing van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, worden tewerkgesteld in volkshogescholen als de vormingsinstelling, erkend en gesubsidieerd krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, ervoor kiest om haar werking volledig in te brengen in de werking van volkshogescholen.

§ 3. Voor de vormingsinstellingen bedoeld in artikel 24, § 1 en 2, van dit decreet, waarvan de werking slechts voor een gedeelte voorwerp is van de toepassing van artikel 24, gelden in de overgang volgende twee regels :

1° per 250 uren, in aanmerking genomen conform artikel 24, § 6, van dit decreet, blijft minstens één halftime equivalent educatieve personeelsfunctie in de gespecialiseerde vormingsinstelling verplicht ingevuld ;

2° per 750 uren, in aanmerking genomen conform artikel 24, § 6, van dit decreet, blijft minstens één halftime equivalent administratieve personeelsfunctie verplicht ingevuld.

§ 4. De personeelsleden, bedoeld in § 2 en § 3 van dit artikel, brengen voor de volkshogeschool waarin ze tewerkgesteld zullen worden de subsidiebedragen mee die verbonden zijn aan hun personeelsfunctie in het raam van het voormelde decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, met inbegrip van de werkingssubsidie in geval van een educatieve personeelsfunctie.

§ 5. Tegen uiterlijk 1 juni 2003 bezorgen de vormingsinstellingen die erkend en gesubsidieerd zijn met toepassing van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk, zoals tot op heden gewijzigd, aan de administratie een overzicht van de personeelsleden die overgedragen worden met toepassing van § 2 en § 3 van dit artikel. De operationalisering van de keuze moet, wat de personeelsleden betreft, uiterlijk op 1 januari 2004 beëindigd zijn.

Artikel 59

§ 1. De minimale subsidie-enveloppe voor 2004 bedraagt voor een volkshogeschool 250.000 euro.

§ 2. De Vlaamse regering kan in 2003 en 2004 de nodige maatregelen treffen met het oog op een evenwichtige spreiding van de tewerkstelling van de personeelsleden over de verschillende volkshogescholen.

Artikel 60

§ 1. Bij de inwerkingtreding van het decreet wordt voor het jaar 2003 een subsidie-enveloppe voorzien voor de kosten verbonden aan de oprichting en verdere uitbouw van de volkshogeschool per regio.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt er de modaliteiten van.

HOOFDSTUK III

De sociaal-culturele diensten

Artikel 61

§ 1. De diensten die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet gesubsidieerd zijn krachtens het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor diensten voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen en houdende een wijziging van het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen, behouden, bij gelijke werking, voor het werkjaar 2003 het subsidiebedrag dat ze verwierven voor het werkjaar 2001.

§ 2. De diensten, bedoeld in § 1, zijn voor hun aanvraag voor subsidiëring als sociaal-culturele beweging vrijgesteld van de vereiste van artikel 15, 3°.

§ 3. De aanvraag van deze diensten voor een subsidiëring als sociaal-culturele beweging wordt beoordeeld in een afzonderlijke beoordelingsronde, op dezelfde wijze als bedoeld in artikel 16.

§ 4. In geval van een positief resultaat in de beoordelingsronde behouden ze minstens de subsidie die

ze op dat ogenblik krachtens § 1 van dit artikel hebben verworven voor het werkjaar 2001, met uitzondering van de diensten die een subsidiebedrag krijgen dat lager ligt dan het minimumbedrag van artikel 18, § 2. In dat geval wordt hun subsidiebedrag opnieuw vastgesteld op minstens het bedoelde minimumbedrag. Deze subsidiebedragen vormen alle een voorafname op het in artikel 18, § 1, bedoelde krediet.

TITEL XI

Slotbepaling

Artikel 62

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2003 met uitzondering van

1° de volgende artikelen, die in werking treden op 1 januari 2004 :

- a) artikel 5, 2° tot en met 6°, en artikel 8 tot en met 14, § 1 en § 2, wat betreft de sociaal-culturele verenigingen ;
- b) artikel 18, wat betreft de sociaal-culturele bewegingen ;
- c) artikel 21, § 1, 2° tot en met 6°, wat betreft de volkshogescholen ;
- d) artikel 26 tot en met 29, wat betreft de gespecialiseerde vormingsinstellingen ;
- e) artikel 31, § 3, § 4 en § 8, wat betreft de syndicale vormingsinstellingen ;
- f) artikel 33, § 1 tot en met § 3, wat betreft de vormingsinstellingen voor personen met een handicap ;
- g) artikel 36, § 3, wat betreft de vormingsinstelling voor gedetineerden ;
- h) de overgangsbepalingen van Titel X, met uitzondering van de bepalingen van artikel 54, § 1 en § 3, artikel 56, artikel 60, § 1, en artikel 61, § 1 ;

2° artikel 23, § 1, 2°, 3° d, e en f en artikel 24, die van toepassing zijn drie maanden na de goedkeuring van het decreet.

Brussel, 22 november 2002.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd
en Ambtenarenzaken*

Paul VAN GREMBERGEN